

26492

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
(Eğitim Programları ve Öğretimi Programı)

1986 - LİSE MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ
EGE BÖLGESİNDE GÖREVLİ MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE
VE ÇAĞDAŞ PROGRAM GELİŞTİRME İLKELERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan :

Ayfer KOCABAŞ

Danışman :

Prof. Dr. Ali UÇAN

İZMİR 1993

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Dokuz Eylül Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

Bu çalışma, jürimiz tarafından .....
Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan :

Üye :

Üye :

Kod No :

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onay-
larım.

Ünvanı - Adı Soyadı
Enstitü Müdürü

Dokuz Eylül Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Sunduğum "1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesi'nde Görevli Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine ve Çağdaş Program Geliştirme İlkelerine Göre Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezinin tarafımdan ve uygun görülmecek herhangi bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını; yararlandığım eserlerin Referans/Bibliyografya sayfasından gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu doğrularım.

Tarih :

Ayfer Kocabas

Ö N S Ö Z

Çağımızın koşulları bireylerin eskiye oranla daha fazla bilgilerle donatılmalarını ve daha ileri düzeyde eğitilmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle bütün çağdaş ülkelerde eğitim alanında belirli bir arayış söz konusudur. Hemen hepsinin yaptığı araştırmaların ortak noktasını ise öğretim programlarının sürekli olarak gözden geçirilerek geliştirilmesi konusu oluşturmaktadır.

Yurdumuzda Ortaöğretim Kurumlarındaki genel müzik öğretimi programlarına ilişkin zaman zaman program geliştirme çabaları görülmekle birlikte çağdaş bir öğretim programında olması gereken ana öğeleri kapsayan ve program geliştirmenin ana evrelerinden geçirilerek yürürlüğe konulan bir müzik öğretim programına henüz ulaşamadığı görülmektedir.

Yüksek Lisans öğreniminin bir gereği olarak yapılan bu araştırma 1986 - Lise, Müzik Dersi Öğretim Programı'nın, Ege Bölgesi'nde görevli müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre durumunu saptayıp, değerlendirmek ve lise müzik dersi öğretim programlarının geliştirilmesine yönelik yeni önerilerde bulunmak amacıyla yapılan bir çalışmadır.

Araştırmanın başlangıcında beni yönlendiren ve yüreklendiren Sayın Prof.Dr. Galip Karagözoğlu'na, Sayın Prof.Dr. İhsan Turgut'a, araştırmanın her aşamasında olumlu eleştirileri ve katkıları ile bana destek olan Danışmanım, Sayın Prof.Dr. Ali Uçan'a teşekkürlerim sonsuzdur.

Çalışmalarım süresince büyük yardımlarını gördüğüm eşim Yrd.Doç.Dr. Kemal Kocabaş'a anket sorularının geliştirilmesinde olumlu eleştirileri ile yardımlarını gördüğüm Sayın Doç.Dr. Enver Tahir Rıza'ya, Sayın Doç.Dr. Hayrettin Akyıldız'a, Sayın Doç.Dr. Kamile Ün Açıkgöz'e Sayın Doç.Dr. Kemal Açıkgöz'e, araştırmanın hazırlanıp uygulanması sırasında görüşlerini aldığım değerli müzik öğretmenlerine teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ

TABLolar LİSTESİ

BÖLÜM I-	PROBLEM	
1.1.	Giriş	1
1.2.	Cumhuriyet Döneminde Genel Liselerde Müzik Eğitimi ve Program Değişiklikleri	6
1.3.	Problem Durumu	10
1.4.	Problem Cümlesi	13
1.5.	Alt Problemler	13
1.6.	Sayıtlılar	14
1.7.	Tanımlar	15
1.8.	Kısaltmalar	15
1.9.	Sınırlamalar	16
1.10.	Araştırmanın Amacı	17
1.11.	Araştırmanın Önemi	17
BÖLÜM II-	İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR	
2.1.	Kuramsal Yayınlar	19
2.2.	Araştırma Yayınları	20
BÖLÜM III-	YÖNTEM	
3.1.	Araştırmanın Türü	22
3.2.	Evren ve Örneklem	22
3.3.	Veri Toplama Aracının Oluşturulması ve Geliştirilmesi	23
3.4.	Verilerin Toplanması	24
3.5.	Verilerin İşlenmesinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler ve Teknikler	25
3.6.	Verilerin İşlenmesi, Çözümlemesi ve Tablolaştırılması	26
BÖLÜM IV-	BULGULAR VE YORUMLAR	
4.1.	Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular ve Yorumlar	27
4.2.	1986 - LMÖP'nin Amaçlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar	34
4.3.	1986 - LMÖP'nin İçeriğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	56

4.4. 1986 - LMÖP'nin Öğretme-Öğrenme Durumlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar	63
4.5. 1986 - LMÖP'nin Sınav-Ölçme Durumları ve Değerlendirme Etkinliklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	83
4.6. 1986 - LMÖP'nin Geliştirilmesine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	90
BÖLÜM V- ÖZET, VARGILAR ve ÖNERİLER	
5.1. Özet	95
5.2. Vargılar	99
5.3. Öneriler	102
KAYNAKÇA	105
EKLER	
EK-1- Anket Soru Formu	110
EK-2- İl Millî Eğitim Müdürlükleri ve Valiliklerden Alınan İzin Belgeleri	121
EK-3- 1986-Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programı	129
EK-4- 1986-Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programı	134

Tablolar Listesi

	<u>Sayfa No</u>
1. Ege Bölgesindeki İllere Gönderilen ve Gelen Anket Sayıları ve Yüzdeleri	23
2. Örneklemi Oluşturan Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı	27
3. Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları, Yüksek Öğretim Kurumlarına Göre Dağılımı	28
4. Müzik Öğretmenlerinin Mezuniyetlerindeki Ana Çalgılarına (Ana Dallarına) Göre Dağılımı	29
5. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı	30
6. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nı Uygulamış Olup Olmadıklarına Göre Dağılımı	31
7.a.1986-LMÖP'nı Uygulayan Müzik Öğretmenlerinin Programın Uygulandığı Öğretim Yıllarına Göre Dağılımı	32
7.b.1986-LMÖP'nı Uygulayan Müzik Öğretmenlerinin Programı Uygulama Sürelerine Göre Dağılımı	33
8. Müzik Öğretmenlerine Göre 1985-LMÖP'nın Esas Aldığı Müzik Eğitimi Türleri	35
9. 1986-LMÖP'nın Genel Müzik Eğitimi Esas Alıp Almadığına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde-Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı	36
10. 1986-LMÖP'nın Genel Müzik Eğitimini Esas Alıp Almadığına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin Fakülte Çıkışlı Enstitü Çıkışlı Oluşlarına Göre Dağılımı	37
11. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Konuların Asgari Ortak Bir Genel Müzik Kültürü Verip Vermediğine İlişkin Görüşleri	38
12. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki "Müzik Öğretiminin Amaçları Bakımından Ortaokul ve Lise Bir Bütündür" Anlayışına İlişkin Görüşleri	39

13. "Müzik Öğretiminin Amaçları Bakımından Ortaokul İle Lise Bir Bütündür" Anlayışına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde-Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 40
14. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Açık-Seçik Belirtilip Belirtilmediğine İlişkin Görüşleri 41
15. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Gözlenebilir-Ölçülebilir Öğrenci Davranışına Dönük bir şekilde İfade Edilip Edilmediğine İlişkin Görüşleri 42
16. 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Gözlenebilir-Ölçülebilir Öğrenci Davranışlarına Dönük Bir Biçimde İfade Edilip Edilmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 43
17. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Kritik Öğrenci Davranışlarına Dönüştürülüp Dönüştürülmediğine İlişkin Görüşleri 44
18. 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Kritik Öğrenci Davranışlarına Dönüştürülüp Dönüştürülmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 45
19. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Felsefesi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine İlişkin Görüşleri 46
20. 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Felsefesi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 47
21. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Psikolojisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine İlişkin Görüşleri 48

22. 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Psikolojisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 49
23. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Sosyolojisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine İlişkin Görüşleri 50
24. 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Sosyolojisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 51
25. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Ekonomisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine İlişkin Görüşleri 52
26. 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Ekonomisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine ilişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 53
27. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Çağdaş Bir Temel Çerçeveye Oturtulup Oturtulmadığına İlişkin Görüşleri 54
28. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Yer Alan Milli Musikî (Ulusal Müzik) Tanımına İlişkin Görüşleri 55
29. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Kabul Edilen Milli Musikî Tanımının İnsan Yetiştirmede Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri 56
30. 1986-LMÖP'ında Kabul Edilen Milli Musikî Tanımının İnsan Yetiştirmede Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin Programı Uygulamış Olma ve Olmama Durumlarına Göre Dağılımı 57

31. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hangi Hedeflerin Hangi Konu İçeriği ile Gerçekleştirileceğinin Belirtilip Belirtilmediğine İlişkin Görüşleri 58
32. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Türk ve Batı Müziği Solfejinin Birlikte Verilmesinin Çelişki Taşıyıp Taşımadığına İlişkin Görüşleri 59
33. 1986-LMÖP'ındaki Türk ve Batı Müziği Solfejinin Birlikte Verilmesinin Çelişki Taşıyıp Taşımadığına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 60
34. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Yer Alan Geleneksel Türk Müzikleri Ağırlıklı Eğitsel Müzik Uygulamalarının Tampere Sistemle Yapılıp Yapılamayacağına İlişkin Görüşleri 61
35. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nın Türk Müziği-Batı Müziği Kutuplaşmasına Olan Etkisine İlişkin Görüşleri 62
36. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Hedeflerde Kapsanan Davranışlarının Hangi Yöntem ve Tekniklerde Kazandırılacağına Belirtilip Belirtilmediğine İlişkin Görüşleri 63
37. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Nota Öğretiminin Lise I. sınıftan İtibaren Başlaması Gerektiği Düşüncesine Katılıp Katılmadıklarına İlişkin Görüşleri 64
38. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Makamların Öğretilmesine Hangi Makamdan Başlanması Gerektiğine İlişkin Görüşleri 65
39. 1986-LMÖP'ındaki Makamların Öğretilmesine Hangi Makamdan Başlanması Gerektiğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin Fakülte Çıkışlı ve Enstitü Çıkışlı Olma Durumlarına Göre Dağılımı 66

40. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Geleneksel Türk Müziklerinin Yapısındaki Koma Seslerin Öğrenciler Tarafından Ayırdedilip Ayırdedilmediğine İlişkin Görüşleri 67
41. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Yer Alan Tampere Akordlu ve Tampere Akordlu Olmayan Çalgıları Kullanma Derecelerine İlişkin Görüşleri 68
42. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Yer Alan Tampere Akordlu Olmayan Çalgıları Kullanma Derecelerine İlişkin Görüşleri 69
43. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Yer Alan Tampere Akordlu Çalgıları Kullanma Derecelerine İlişkin Görüşleri 70
44. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında "Dinleme" Bölümündeki Türk ve Batı Müziğine Ait Örnekleri Dinletmek İçin Gerekli Araç ve Gereçleri Okullarında Bulup Bulamadıklarına İlişkin Görüşleri 71
45. 1986-LMÖP'ında Dinleme Bölümündeki Türk ve Batı Müziğine Ait Örnekleri Dinletmek İçin Gerekli Araç ve Gereçleri Okullarında Bulup Bulamadıklarına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 72
46. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Yer Alan "Türk Musikîsi Edebiyatı" Konularının Üzerinde Yeterince Durup Duramadıklarına İlişkin Görüşleri 73
47. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki "Türk Musikîsi Edebiyatı" Bölümünde Yer Alan Vezinlerle Usûller Arasındaki İlişkiler Üzerinde Yeterince Durup Duramadıklarına İlişkin Görüşleri 74
48. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Batı Müziği Tarihi İçinde Yer Alan Konuların "Türk Müzik Tarihi" İçinde "Çağdaş Dönem" Olarak Yer Alması Gerekip Gerekmediğine İlişkin Görüşleri 75

49. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nin Öğrencileri Yeterince Yaratıcı Kılıp Kılmadığına İlişkin Görüşleri 76
50. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nin Gerçekleştirilmesinde İki Ders Saatinin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri 77
51. 1986-LMÖP'nin Gerçekleştirilmesinde İki Ders Saatinin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 78
52. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nin İlgili Kaynak, Kitap, Araç ve Gereçleri Programın Bir Parçası Olarak Görüp Görmediğine İlişkin Görüşleri 79
53. 1986-LMÖP'nin İlgili Kaynak, Kitap, Araç ve Gereçleri Programın Bir Parçası Olarak Görüp Görmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı 80
54. 1986-LMÖP'nin İlgili Kaynak, Kitap, Kitap Araç ve Gereçleri Programın Bir Parçası Olarak Görüp Görmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin Programı Uygulamış Olma ve Olmama Durumlarına Göre Dağılımı 81
55. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nin Gerekli Yapıda Üyelerden Oluşan Bir Program Geliştirme Kumlu Tarafından Hazırlanıp Hazırlanmadığına İlişkin Görüşleri 82
56. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'inde Hedeflere Ulaşılma Derecesinin Öngörülüp Öngörülmediğine İlişkin Görüşleri 83
57. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'indeki Öğretme-Öğrenme Durumlarının Etkililik ve Verimlilik Derecesinin Belirlenip Belirlenmediğine İlişkin Görüşleri 84
58. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'indeki Konuların Hedef Davranışların Gözlenip Ölçülmesine Yardımcı Olacak Şekilde Çözümleyp Çözümlemediğine İlişkin Görüşleri 85

59. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Sınama ve Ölçme Durumlarının Oluşturulması Bakımından Herhangi Bir Etkinliğin Önerilip Önerilmediğine İlişkin Görüşleri 86
60. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Örnek Sınama-Ölçme Durumlarının Önerilip Önerilmediğine İlişkin Görüşleri 87
61. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nın Kimler Tarafından Oluşturulup Geliştirilmesi Gerektiğine İlişkin Görüşleri 88
62. Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nın Nasıl Yürürlüğü Konması Gerektiğine İlişkin Görüşleri 89

Ö Z E T

Bu araştırma 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programını Ege Bölgesinde görevli müzik öğretmenlerinin görüşlerine ve çağdaş program geliştirme ilkelerine göre değerlendirmek ve bu yolla bu tür programların geliştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın örneklemini 1992-1993 öğretim yılında Afyon Aydın, Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak illerinin genel liseleri ile anadolu ve fen liselerinde görevli müzik öğretmenleri oluşturmaktadır.

Sözkonusu araştırma durum saptamaya yönelik betimsel bir araştırma olup, verilerin bir bölümü anket yoluyla toplanmış, bir bölümü de kaynak tarama ve program çözümleme yoluyla elde edilmiştir. Verilerin işlenmesinde ve istatistiksel çözümlenmesinde frekans ve yüzde ile khi-kare testi kullanılmıştır.

Programın değerlendirilmesinde öğretmenlerin program hakkındaki görüşlerine bakılmış, çağdaş program geliştirme ilkeleri ölçüt alınmıştır.

Elde edilen bulgular ve yorumları sonucunda müzik öğretmenlerinin 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının "hazırlama evresi"nde, bir programda olması gereken ana öğeler olan "hedefler, hedef davranışlar, içerik, öğretme-öğrenme durumları, sınav-ölçme durumları ve değerlendirme etkinlikleri" ni bütünüyle kapsamadığı, programda bu öğelere açık-seçik ve sistematik bir biçimde yer verilmediği görüşünde oldukları ortaya çıkmaktadır.

Hazırlanan programın "deneme-uygulama", "değerlendirme", "düzeltme-iyileştirme" evrelerinden geçirilmediği, müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, program geliştirme uzmanları, ölçme-değerlendirme uzmanları, eğitim psikolojisi, eğitim, felsefesi ve eğitim sosyolojisi uzmanlarının yer aldığı yeterli sayıda ve nitelikte üyelerden oluşan bir "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kurulu" tarafından geliştirilmediği edinilen bilgilerden ve incelenen belgelerden anlaşılmakta ve bu durum öğretmen görüşleri tarafından da desteklenmektedir.

B Ö L Ü M I

PROBLEM

Bu bölümde, problem durumunu daha açık bir şekilde ortaya koymak amacıyla genel olarak eğitim, müzik eğitimi, İmparatorluk Dönemi'nde müzik eğitimi, tarihsel gelişimi içinde genel liselerde uygulanmış olan müzik öğretim programları ve programlarda gerçekleştirilen değişiklikler kısaca anlatılmaktadır.

Daha sonra araştırmanın konusunu oluşturan problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, sayılılar, tanımlar, kısaltmalar, sınırlamalar, araştırmanın amacı ve önemi yer almaktadır.

1.1. Giriş

Eğitim

Her toplumun en önemli sorunu çağımızın değişen ve gelişen koşulları içinde o toplumun sosyal, kültürel, politik ve ekonomik yapısına göre insan yetiştirmektir. "Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci (1)" olarak tanımlanabilen eğitim, bazı amaçlara yönelik çevresi ve bir-biriyle etkileşim içinde olan girdi-süreç-çıktı-geri besleme ve yönetim öğelerinden oluşan bir sistemdir.

Eğitimin temel amacı bireylere toplumun kültürünü aktararak ve geliştirerek toplumu istenilen geleceğe ulaştırmaktır. "Eğitim yoluyla yetiştirilmesi istenen insan tipinin özellikleri bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak günümüzdeki hızlı gelişmeyi izleyebilen, ona ayak uydurabilen, birey olarak gelişmeye ve yeniliğe açık, merak eden, öğrenmek isteyen, yeni bilgilere nasıl ulaşılacağını bilen bir insandır (2).

---

(1) Selahattin Ertürk, Eğitimde Program Geliştirme, ANKARA, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 1972, s. 12.

(2) Adnan Kulaksızoğlu, "Ortaöğretimde Niteliğin Arttırılması için Öğretmen Yetiştirilmesi Konusunda Bir Model Önerisi "Eğitimde Nitelik Geliştirme Eğitimde Arayışlar I. Sempozyumu Bildiri Metinleri, İSTANBUL, Kültür Koleji Yayınları, 1991, s. 78.

Bu nedenle bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleri ile bir bütün halinde yetiştirilmelerini amaçlayan çağdaş eğitim bilim, sanat ve teknik eğitimin bir bileşkesi olarak kabul edilmektedir (1).

Sanat Eğitimi ve Müzik Eğitimi

Çağdaş eğitimin ana boyutlarından olan sanat eğitimi fonetik sanatlar eğitimi, plastik sanatlar eğitimi, ve dramatik sanatlar eğitimi olmak üzere dallara ayrılmaktadır." Sanat eğitiminin ana amaçlarından biri görmeyi, işitmeyi, dokunmayı, tad almayı öğretmektir (2). Yalnızca bakmak değil, "görmek", yalnızca duymak değil, "işitmek", yalnızca ellerle yoklamak değil", dokunulana duymak" yaratıcılık için gerekli ilk aşamalar olup, yaratıcılık süreci tüm duyuşsal ve düşünsel etkinliklerde yer almaktadır."

Kişisel deneyim ve duyguları geliştiren sanat eğitimi gerçek durumlarla yeterince bağ kurulabildiği takdirde bireysel ve toplumsal yönden fen ve endüstri kadar etkin olmaktadır (3).

Sanat alanlarından biri olarak duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri belli bir güzellik anlayışına göre düzenli ve uyumlu seslerle anlatan müziğin insan ve toplum yaşamında önemli işlevleri bulunmaktadır. Bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitsel alanda incelenebilen müziğin işlevlerinden en önemlisi bireysel işlevler olup diğerleri bu temel üzerine kurulmaktadır (4).

Müziğin işlevlerinin insan yaşamındaki yeri ve önemi Eflâtun'unda dediği gibi "onun uygarlığa en çok yaklaştıran" bir eğitim aracı ve

-
- (1) Ali Uçan, "Sanat Eğitimine Yönelik Bir Okulda Öğrenme Modeli Geliştirme Denemesi, Çağdaş Eğitim, 4, 39 (Kasım 1979) s. 45-59.
  - (2) İnci San, Sanat ve Eğitim, ANKARA, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 1985, s. 17.
  - (3) Fatma Varış, Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler, ANKARA, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1978, s.207.
  - (4) Ali Uçan, "İnsan ve Müzik" Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt I, sayı 1, 1985, s. 87-95.

önemli bir eğitim alanı olmasına (1) neden olmuş, müziğin önemini derinden kavrayan ATATÜRK "Bir ulusun yeni değişikliğine ölçü musikide değişikliği alabilmesidir, kavrayabilmesidir" (2) demiştir.

Müziğin işlevlerinin etkili ve verimli olabilmesi için insana bu bakımlardan bazı davranışların kazandırılması gerekir. Çağdaş insan bunu "gelişigüzel kültürlenme" ile değil, kasıtlı kültürlenme" denilen eğitimle sağlayabilir.

Fonetik sanatlar eğitiminin dallarından biri olan Müzik eğitimi "bireye kendi yaşantısı yoluyla müzikle ilgili, belirli davranışlar kazandırma ya da bireyin müzikle ilgili davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla belirli değişiklikler oluşturma sürecidir" (3).

Bu sürecin temel boyutları olan müzikal işitme, okuma-yazma, müzik söyleme, çalgı çalma, müzik dinleme, müziksel yaratma, müziksel duyarlılığı arttırma, müzik zevki geliştirmek kişiyi ve giderek toplum ya da toplumları maddi ve manevi olarak besler, biçimlendirilir ve yüceltir. Bu nedenle müzik eğitimi aynı zamanda düşünce ve davranış eğitimidir. Türkiyede müzik eğitimi "örgün" ve "yaygın" olarak yapılmakta olup "meslekî müzik eğitimi", "özengen müzik eğitimi", "genel müzik eğitimi" gibi boyutlarda verilmektedir (4). Mesleki müzik eğitimi müziği veya onun belirli bir dalını meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi olan kimselere yöneliktir. Özengen (amatör) müzik eğitimi müziğe ve onun belirli bir dalına özel ilgi duyan kişilere verilmekte olan müzik eğitimidir. Genel Müzik eğitimi okul, bölüm, kol, dal, program, alan ayrımı gözetmeden her düzeyde herkese verilmekte olan müzik eğitimidir.

---

(1) Irwin Edman, Sanat ve İnsan, Çev: Turhan Oğuzkan, İSTANBUL, İnkilâp ve Aka Kitabevi. s.57

(2) Muammer Sun, Türkiyenin Kültür, Müzik, Tiyatro Sorunları, ANKARA Kültür Yayınları, 1969, s. 24.

(3) Ali Uçan "Türkiyede Müzik Öğretmenliği Eğitimi", Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi I.Uluslararası Eğitim Sempozyumu (24-30 Kasım, 1986) İstanbul Marmara Üniversitesi 1986.

(4) Ali Uçan, "Müzik Öğretiminin Niteliği" Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları, ANKARA, Türk Eğitim Derneği Yayınları, 1989. s.5.

Temel Eğitim öncesinde ayrı bir ders olarak değil, birbirini tamamlayan eğitsel etkinliklerin bir boyutu olarak gerçekleştirilen genel müzik eğitimi, Cumhuriyetin ilk yıllarında başlayarak günümüze dek şehir ilkokullarında, 1948'den 1968'e dek köy ilkokulu programların da program dışı olarak (1) 1973'den itibaren ilkokul ve ortaokullarda "temel eğitim" düzeyinde, 1952' den bu yana genel lise programlarında yer almaktadır.

1981' de yürürlüğe giren "Yüksek Öğretim Kanunu" ile üniversite-lerimizde zorunlu-seçmeli bir ders konumunda genel müzik eğitimi verilmektedir (2).

İmparatorluk Döneminde Müzik Eğitimi

Osmanlı İmparatorluğu Döneminde, düzenli ve sürekli müzik eğitimi etkinliklerine Tanzimat Dönemine kadar "Enderun" denilen saray okullarında rastlanılmaktadır (3).

Enderun Okullarında uygulanan eğitim programlarında, Türkçe, Arapça, Kur'an, İslâm Teknolojisi, Aritmetik, Geometri vb. derslerin yanında "meşkhane" denilen ayrı bir binada dönemin ünlü müzikçileri tarafından verilen müzik derslerinin de yer aldığı bilinmektedir.

Özellikle medreselerden farklı olarak "laik enstitüler" olarak adlandırılan enderun okullarında üretilerek seslendirilen müzik "Gele- neksel Türk Sanat Musikîsi" olup dindışı müzik eğitimi uygulamalarının gerçekleştirildiği ilk Osmanlı örgün sivil eğitim kurumları olarak da görülebilir.

Fatih Sultan Mehmed tarafından 1455 yılında yönetici ve devlet adamı yetiştirmek amacıyla kurulan enderun okullarında konservatuar

-
- (1) Hasan Cicioğlu, Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Ortaöğretim (Tarihi Gelişimi) ANKARA, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1985, s. 205.
  - (2) T.C. "Yükseköğretim Kanunu", Kanun No: 2547. Kabul Tarihi 4.14.1981 Madde 5 ve 67. Resmî Gazete, Sayı 1750 (6.Kasım.1981).
  - (3) Osman Ergin, Türkiye Maarif Tarihi.I, İSTANBUL, Milli Eğitim Basım- evi, 1952, s. 6-12.

düzeyinde müzik eğitimi yapılmış olup daha sonra işlevini kaybeden bu okullar 1908 devriminden sonra kapatılmışlardır (1).

Ayrıca yine İmparatorluk Döneminde Tabılhane, Mehterhane, Muzika-ı Humayun gibi kurumlarda da askeri bir eğitim düzeni içinde örgün müzik eğitimine rastlanılmaktadır.

II. Mahmud'un 1826 'da Yeniçeri Ocağıyla Mehterhane'yi kaldırarak Muzika-ı Humayun'u kurması ile birlikte Batı Müziği de doğrudan doğruya askeri düzeyde devletçe benimsenmeye başlamıştır (2).

Batı Müziği eğitimi daha sonra saray dışındaki özel ve resmi okul programlarında yer almaya başlamıştır.

1869 yılında Osmanlı Eğitim Sistemini yeniden düzenleyen "Genel Eğitim Tüzüğü" (Maarif-i Umumiye Nizamnamesi) ile Kız Rüşdiye Okulları ile Kız Öğretmen Okulu Programlarında müzik dersi yer almıştır (3). Kız Rüştiye okullarında müzik dersi zorunlu tutulmamış buna karşılık sıbyan ve rüşdiye bölümü olmak üzere iki bölümden oluşan Kız Öğretmen Okulunda müzik dersi zorunlu tutulmuştur.

Erkek Öğretmen Okulu Programlarında 1909 yılından başlayarak yer alan müzik dersi (4), 1913 yılında ilk kez "Gına ve Musikî" adı altında, zorunlu bir ders olarak günümüze kadar ortaokul programlarında yer almaktadır (5). 1917 yılında "Darülelhan" adıyla kurulan İstanbul Belediye Konservatuvarı ise ilk örgün müzik eğitimi kurumumuz sayılmaktadır (6).

---

(1) Yahya Kemal Kaya İnsan Yetiştirme Düzenimiz, ANKARA Nüve Matbaası, 1974, s. 63.

(2) Gültekin Oransay, Cumhuriyetin İlk Elli Yılında Geleneksel Sanat Musikimiz, 50. Yıl Kitabından, ANKARA, 1973, s. 227.

(3) H.Ali Koçer, Türkiyede Öğretmen Yetiştirme Problemi (1848-1967) ANKARA, Yargıçoğlu Matbaası, 1967, s. 19.

(4) Rıdvan Süer, "Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Öğretim" ANKARA A.Ü.Eğitim Fakültesi, 1980. (Doktora Tezi)

(5) Hasan Ali Yücel, Türkiyede Ortaöğretim, İSTANBUL, Devlet Basımevi, 1938, s. 157.

(6) Cahit Kavcar, "Güzel Sanatlar Eğitimi", Cumhuriyet Döneminde Eğitim İSTANBUL, Milli Eğitim Basımevi, 1983, s. 512.

1.2. Cumhuriyet Döneminde Genel Liselerde Müzik Eğitimi ve Program Değişiklikleri

Cumhuriyetin ilânından hemen sonra eğitim kurumlarında gerçekleştirilen ilk önemli değişiklik 3.Mart. 1924 tarihinde kabul edilen 430 sayılı "Öğretimi Birleştirme Yasası" (Tevhîd-i Tedrisat Kanunu) ile dine dayalı eğitim veren geleneksel eğitim kurumlarına son verilmesidir. Bu yasa ile ülkedeki bütün eğitim ve kültür kurumları Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilerek eğitim sisteminin demokratikleştirilmesi ve laikleştirilmesi süreci başlatılmıştır (1). Bu süreç içinde müzik eğitimi ATATÜRK'ün önderliğinde çağdaş ve dünyasal bir nitelik kazanmıştır.

Cumhuriyet Dönemi'nde Ortaöğretim kurumlarından olan genel liselerde müzik dersi ilk kez 22-31.Ağustos. 1949'da toplanan "IV.Milli Eğitim Şur'ası"nda alınan kararlar doğrultusunda lise programlarında yer almaya başlamıştır (2). Şurada alınan kararla liselerin öğretim süresi dört yıla çıkarılmış, her sınıfta ikişer ders saati olmak üzere zorunlu-seçmeli ders olarak müzik, resim, sanat tarihi dersleri konularak müfredat programları hazırlanmıştır.

Ancak 1949'da alınan liselerin öğretim süresinin dört yıla çıkarılma kararı ancak dört yıl sonra, 1952 yılında uygulanmaya konmuştur (3). 1952 yılında yayınlanan lise müzik dersi müfredat programındaki ders konuları 1949-1950 yılında yayınlanan lise müzik dersi müfredat programındaki konuların aynısıdır.

1956 yılında liselerin öğretim süresi dört yıldan tekrar üç yıla indirilmiş, bu nedenle müfredat programları üç yıllık süreye göre yeniden düzenlenmiştir. 1956 yılında yayınlanan programa göre zorunlu-seçmeli konumunu koruyan müzik dersi haftada ikişer ders saati olarak okutulmuştur.

---

(1) Zekai Baloğlu, Türkiyede Eğitim, İSTANBUL, TUSIAD yayınları, 1990, s.6.

(2) MV (Maarif Vekaleti), Dördüncü Maarif Şurası (22-31 Ağustos 1949), İSTANBUL, Milli Eğitim Basımevi 1990, s. 381.

(3) Cicioğlu, Op.cit. s. 205.

1957-1958 Öğretim yılında liselerde zorunlu-seçmeli derslerin ders saatlerinde değişiklik yapılmış olup, buna göre müzik dersi lise birinci ve lise ikinci sınıfta iki saat, lise üçüncü sınıfta ise bir ders saati olarak okutulmuştur. 1957-1958 ders yılı başından başlayarak uygulamaya giren müfredat programının içeriği 1956 müfredat programının kapsadığı konuların aynısıdır.

31. Ağustos, 1970 tarih ve 1621 sayılı Tebliğler Dergisinde 1957 müfredat programının uygulanmasına devam edilmesi konusunda zamanın Orta Öğretim Genel Müdürü Selahattin Başpıkkı tarafından okullara yazı gönderilmiştir. 1957 müfredat programı onüç yıl süreyle yürürlükte kalmıştır.

14. Haziran, 1971 tarih ve 1661 sayılı Tebliğler Dergisi'nde, denemek amacıyla, Orta dereceli okulların I. devreleri (ortaokul) ve II.devre (lise) birinci sınıfları için düzenlenen Müzik Taslak Programı yayınlanmıştır.

Bu programa göre, uygun ders kitaplarının yazılması program geliştirmenin ayrılmaz bir unsuru olarak kabul edilmiş, yeni müzik kitaplarının yazılması desteklenmiştir.

Ayrıca daha önce uygulanmış olan müzik müfredat programlarından farklı olarak ilk kez orta dereceli okullardaki müzik eğitiminin amacı ile orta dereceli okulların amacı belirtilmiştir.

Açıklamalar kısmında öğretilecek dağarcığın niteliği psikoloji biliminin bulgularıyla paralellik taşımakta olup, dersin nasıl işleneceği, yapılacak etkinlikler, yöntemlerin nasıl kullanılacağı ve öğrencinin başarılı sayılmasındaki ölçütler verilmiştir.

Sınıf ve okul korolarının, çalgı çalışmalarının ve çalgı topluluklarının niteliği belirtilmiştir. Ayrıca lise birinci sınıf seçmeli müzik dersinde yapılacak etkinliklerin niteliği nasıl uygulama yapılacağı, öğrenci sayısı, etkinliğin süresi verilen çizelgede gösterilmiştir. Bu programla lise birinci sınıflara haftada ikişer ders saati olmak üzere seçmeli olarak müzik dersi konmuştur.

14.Haziran.1973' de kabul edilen 1739 sayılı "Milli Eğitim Temel Kanunu" ile Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri belirlenmiştir. Bu kanun ile ortaokullar ortaöğretim, kurumlarından ayrılarak "Temel Eğitim"nin ikinci kademesini oluşturmuşlardır.

Ortaöğretimin amaç ve görevleri "Milli Eğitimin Genel Amaçlarına ve Temel İlkeleri'ne uygun olarak belirlenmiştir.

24.Haziran-04.Temmuz - 1974'de toplanan "IX.Milli Eğitim Şurası"nda, "Milli Eğitim Temel Kanunu"nda belirtilen Ortaöğretimin amaçları şura kararı olarak olduğu gibi onaylanmıştır.

15. Temmuz. 1974 Tarih ve 1797 sayılı Tebliğler Dergisinde Orta-öğretim kurumlarını oluşturan genel, mesleki ve teknik liselerde okutulacak dersler bütün programlar için ortak dersler, yüksek öğretime hazırlayan programlar için özel dersler, seçmeli dersler olarak belirtilmiştir.

Seçmeli dersler arasında 1-3 yıl süreli olarak çalgı ve çalgı toplulukları dersi ile koro dersi bulunmaktadır. Daha önceki zorunlu-seçmeli ders konumundan seçmeli konumuna gelen müzik dersi lise birinci ve ikinci sınıflarda ikişer ders saati, üçüncü sınıfta ise bir ders saati olarak gösterilmiştir.

16. Ekim. 1978 Tarih ve 2003 sayılı Tebliğler Dergisi'nde 1978-1979 Öğretim yılından başlayarak genel, meslekî ve teknik liselerde "Turizm Eğitimi" dersi konulmuştur. Bu ders ikişer saatlik zorunlu bir ders olup, dersin bir saati "Turizm ve Sanat" konularına, diğer bir saati on beş günde bir, toplu şarkı ve toplu oyun etkinliklerine ayrılmıştır.

19. Şubat, 1979 Tarih ve 2021 sayılı Tebliğler Dergisi'nde Turizm ve Sanat Eğitimi dersi geçici programı yer almaktadır. Genel amaçlar, toplu şarkı söyleme, toplu oyun oynama etkinliklerinin hedefleri ve açıklamalar verilmiştir. Toplu şarkı söyleme etkinliğinde kazandırılacak şarkı, türkü ve marşlar TRT, Türk Halk Müziği, Okul Müzik Eğitimi, T.R.T. Çoksesli Korosu dağarından seçilmiş olup, adları, yöreleri ve bestecileri belirtilmiştir.

18. Ocak, 1982 Tarih ve 2104 sayılı Tebliğler Dergisinde Temel Eğitim ve Ortaöğretim Kurumlarında "Atatürk İnkılâp ve İlkeleri"nin öğretiminin esaslarının müzik derslerinde nasıl uygulanacağı belirtilmiş olup ana hatlarıyla bu maddeler aşağıdaki gibidir.

- . İstiklâl Marşı'nın anlamı, önemi ve T.B.M.M.'de kabulü anlatılacaktır.
- . Atatürk'le ilgili marşların öğretimine yer verilecektir.
- . Atatürk zamanında açılan müzik okulları müziğe ve müzisyenlere verdiği önem anlatılacaktır.
- . Atatürk, yurt, bayrak konularında marş güfteleri yazdırılacaktır.
- . Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülere yer verilip Atatürk ile ilgili müzik eserleri dinletilecektir.

21. Nisan, 1986 tarih ve 2208 sayılı Tebliğler Dergisinde 28.3.1986 tarih ve 14 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararıyla denemek ve geliştirilmek üzere "Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programı" (Ek.4) yayınlanmıştır.

Sözkonusu öğretim programı 1986-1987 öğretim yılında Ortaokullarda, 1987-1988 öğretim yılından başlayarak liselerde yürürlüğe girmiş olup ortak amaçlar ve açıklamalar verilmiştir.

Lise ders konuları kuram bilgisi, solfej, ritm, ölçü, usûl, makam bilgisi, form bilgisi, musikî tarihi, Türk Musikîsi Edebiyatı, dinleme başlıkları olarak belirtilmiştir.

10. Ağustos, 1987 tarih ve 2240 sayılı Tebliğler Dergisinde seçmeli derslerin haftalık ders saatleri yeniden belirlenmiştir. Seçmeli dersler listesinde bulunan müzik dersi lisede her sınıfta ikişer ders saati olarak gösterilmiştir.

16. Eylül. 1991 tarih ve 2343 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayınlanan "Ders Geçme ve Kredi Yönetmeliği"ne göre ders programları "ortak dersler" ve "seçmeli dersler" olarak yeniden düzenlenmiştir. Ortak ve seçmeli dersler yedi alanda gruplandırılmış olup müzik dersi "Sanat Alanı" kapsamına girmektedir.

Beş yarıyıl boyunca devam eden, haftalık dört kredisi olan seçmeli bir ders konumundaki müzik dersinin "Ders Geçme ve Kredi Yönetmeliği"ne göre amaçları, açıklamaları ve ders konuları verilmiştir. Yarıyıl esasına göre işlenecek konular

- . Müzik Tarihi
- . Müzik Kuramları
- . Çalma Söyleme

başlıkları olarak belirtilmiş olup beşinci yarıyıldaki konu başlıkları

- . Müzik Tarihi
- . Müzik Kuramları olarak yer almaktadır.

1.3. Problem Durumu

Görüldüğü gibi Türk Eğitim Sisteminde Müzik eğitiminin yaygın ve bilinçli bir şekilde programlarda yer almaya başladığı 1900'li yıllardan bu yana genel müzik eğitimi veren liselerimizde müzik dersi ancak 1952 öğretim programıyla yer almaya başlamıştır.

Her düzeyde olduğu gibi ortaöğretim düzeyinde de "asgari, ortak genel kültür"ün en önemli öğelerinden olan müzik, genel lise programlarında bazan zorunlu, bazan seçmeli, bazan zorunlu-seçmeli konumunda yer almıştır.

Zaman zaman farklı yaklaşımlarla hazırlanıp uygulanan öğretim programları ve ders saatlerinde gerçekleştirilen değişikliklere karşın, genel müzik eğitiminde ve öğretiminde önemli boşluklarla karşılaşmaktadır.

Öğretmen, öğrenci, çevre ve program öğelerinden oluşan eğitim sürecinde en büyük boşluklardan birisini program geliştirme ilkelerine göre hazırlanmadan yürürlüğe giren, günümüz gencinin müzik gereksinimlerini karşılayamayan eğitim ve öğretim programları oluşturmaktadır.

"Eğitim programı, bir eğitim kurumunun çocuklar gençler ve yetişkinler için sağladığı, milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesine dönük tüm faaliyetleri kapsar. Öğretim, ders dışı kol faaliyetleri, özel günlerin kutlanması, geziler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık vb. hizmetler ve fonksiyonlar bu çerçeve içine girerler" (1).

"Öğretim programı, eğitim programı içinde ağırlık taşıyan bu kesim, genellikle belli bilgi kategorilerinden oluşan ve bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına dönük bir programdır" (2)

Bir öğretim programında yer alması gereken ana öğeler olan hedefler, hedef davranışlar, konu-içerik, öğretme-öğrenme durumları, sınav-ölçme durumları, değerlendirme etkinliklerine (3) bütünüyle yer veren ve böylece bu öğeler bakımından eksiksiz bir programa rastlanmamaktadır.

Denenmek ve geliştirilmek amacıyla hazırlanan müzik taslak programları yukarıda belirtilen öğeler gözönüne alınmadan ve çağdaş program geliştirme yaklaşımı olan hazırlama, deneme ve uygulama, değerlendirme, düzeltme evrelerinden geçirilmeden yaygın bir biçimde uygulamaya sokulmuştur (4).

Yürürlükten kaldırılan programlar da günümüz çocuğunun ve gençliğinin gelişim evreleri, öğrenme gereksinimleri, uygulamada ortaya çıkan problemler gözönüne alınmadan, daha doğrusu, program geliştirme ve değerlendirme araştırmaları, yapılmadan uygulamadan kaldırılmakta veya değişikliğe uğratılmaktadır.

---

(1) Varış, Op.cit s. 17

(2) İbid.

(3) Nurettin Fidan, Okulda Öğrenme ve Öğretme, ANKARA, Kadioğlu Matbaası, 1985. s. 27

(4) M.Fuat Turgut, "Bilim Adamlarını Yetiştirmede Birleştirilmiş Fen Programlarının Rolü" TÜBİTAK, V.Bilim Kongresi Bilim Adamı Yetiştirme Grubu Tebliği, ANKARA: TÜBİTAK, 1975, s. 273-289.

Program geliştirme çocukları ve gençleri yetiştirerek, bireyin, giderek toplumun gereksinimlerine, ulaşmak istediği hedeflere, değerlerine uygun olarak gelişmesini amaç edinir.

"Bir kuşağın eğitim yolu ile içinde bulunduğu topluma belli bir alanda yararlı olması genel olarak yirmibeş yılı almaktadır (1)". Fakat bu yirmibeş yıl içinde Türkiyede ve Dünya'da sosyal, kültürel, politik ve ekonomik alanlardaki hızlı değişim, eğitim ve öğretim programlarında gerçekleştirilen değişikliklerle karşılaştırıldığında programlarda gerçekleştirilen geliştirme çabalarının yetersiz olduğu gözlenmektedir.

Bir öğretim programı nedenli mükemmel hazırlanırsa hazırlansın, denenip-uygulanmadan gerçek bir program niteliği kazanamaz. Bu nedenle program geliştirme program hazırlamanın ötesinde, deneme-uygulama ve buna dayalı değerlendirme ve düzeltme evrelerinden oluşan sürekli bir araştırma sürecidir (2).

Programı geliştirme sürecinde özellikle "deneme-uygulama" evresinde öğretmenlerin büyük rolü vardır. Bu önem herşeyden önce öğretmenin diğer işlevlerinin yanısıra, özellikle programın uygulayıcısı olma rolünden kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan program geliştirme çalışmalarında, geliştirilen programların yürürlüğe konma ve önceki programların yürürlükten kaldırılma aşamalarında karar almada öğretmenin görüş, izlenim ve değerlendirmelerine de yeterince önem vermek gerekir. Çünkü bir program hakkında onun uygulayıcısının söyleyeceği, önereceği ve ilgililerce dikkate alınması gereken önemli hususlar vardır. Öyleyse program değerlendirme çalışmalarında öğretmen görüşlerinin de alınmasında yararlar vardır. İşte bu araştırma böyle bir yaklaşım ve gereksinmeden kaynaklanmıştır.

Bu bağlamda araştırmaya konu olan "1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programı" lise müzik öğretmenlerinin program hakkındaki görüşleri

---

(1) Varış, Op.cit, s. 23.

(2) Ali Uçan, "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme, Kuram ve Türkiye'deki Uygulama", 1.Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu Bildirileri, İZMİR, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, 1984. s. 307-313.

ile bu program geliştirilirken çağdaş program geliştirme ilkelerine yeterince uyulup uyulmadığı birlikte gözönünde bulundurularak değerlendirilmiştir.

1.4. Problem Cümlesi

Bu araştırmada problem cümlesi iki soru cümlesi olarak verilmiştir.

- A. Ege Bölgesi'nde görevli müzik öğretmenlerinin 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programına ilişkin görüşleri nelerdir ?
Öğretmen görüşleri arasında İzmir içinde - İzmir dışında görevli olma, fakülte çıkışlı olma - eğitim enstitüsü çıkışlı olma, programı uygulamış olma - uygulamamış olma ve hizmet süreleri bakımından anlamlı fark var mıdır ?
- B. Bu programın geliştirilmesinde "çağdaş program geliştirme ilkeleri" yeterince gözönüne alınmış mıdır ?

1.5. Alt Problemler

Problem cümlesinin ayrıntıları düşünüldüğünde aşağıdaki alt problem cümleleri ortaya çıkmaktadır.

- A.1.1. Ege Bölgesi'nde görevli müzik öğretmenlerinin 1986 - LMÖP'nin amaçlarına ve hedef davranışlarına ilişkin görüşleri nelerdir ?
- 1.2. İzmir içinde-dışında görev yapma, eğitim fakültesi çıkışlı olma-eğitim enstitüsü çıkışlı olma, programı uygulamış olma-uygulamamış olma ve hizmet süreleri bakımından öğretmenlerin amaç ve hedef davranışlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır ?
- A.2.1. Ege Bölgesi'nde görevli müzik öğretmenlerinin 1986 - LMÖP'nin içeriğine ilişkin görüşleri nelerdir ?
- 2.2. İzmir içinde-dışında görev yapma, eğitim fakültesi çıkışlı olma-eğitim enstitüsü çıkışlı olma, programı uygulamış olma-uygulamamış olma ve hizmet süreleri bakımından öğretmenlerin içeriğe ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır ?

A.3.1. Ege Bölgesi'nde görevli müzik öğretmenlerinin 1986 -LMÖP'nin öğretme-öğrenme durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir ?

3.2. İzmir içinde - dışında görev yapma, eğitim fakültesi çıkışlı olma-eğitim enstitüsü çıkışlı olma, programı uygulamış olma-uygulamamış olma ve hizmet süreleri bakımından öğretmenlerin öğretme-öğrenme durumlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır ?

A.4.1. Ege Bölgesi'nde görevli müzik öğretmenlerinin 1986 -LMÖP'nin sınav-ölçme durumları ve değerlendirme etkinliklerine ilişkin görüşleri nelerdir ?

4.2. İzmir içinde-dışında görev yapma, eğitim fakültesi çıkışlı olma-eğitim enstitüsü çıkışlı olma, programı, uygulamış olma-uygulamamış olma ve hizmet süreleri bakımından öğretmenlerin sınav-ölçme durumları ve değerlendirme etkinliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır ?

B.1. 1986 -LMÖP'nı "hazırlama evresi"nde hedefler, hedef davranışlar, içerik, öğretme-öğrenme durumları, sınav-ölçme durumları ve değerlendirme öğelerine yeterince yer verilmiş midir ?

B.2. 1986 -LMÖP "deneme-uygulama evresi"nden geçirilerek yürürlüğe konmuş mudur ?

B.3. 1986-LMÖP "değerlendirme evresinden geçirilmiş midir ?

B.4. 1986-LMÖP "düzeltme-iyileştirme evresi"nden geçirilmiş midir ?

B.5. 1986-LMÖP, ilgili alanlardan yeterli sayıda ve nitelikte elemanlardan oluşan "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kurulu" tarafından geliştirilmiş midir ?

1.6. Sayıltılar

Bu araştırma şu sayıltılara dayandırılmıştır.

1. Seçilen araştırma yöntemi bu araştırmanın amacına, konusuna ve araştırma probleminin çözümüne uygundur.

2. Bu araştırmadaki örneklem evreni yeterince temsil etmektedir.
3. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket bu araştırmanın gerektirdiği bir kısım verilerin toplanmasında yeterlidir.
4. Örnekleme giren öğretmenler görüşlerini yeterince içtenlikle belirtmişlerdir.
5. Anket sorularıyla alınan cevaplar öğretmenlerin görüşlerini yansıtmaktadır.

1.7. Tanımlar

Genel Müzik Eğitimi : Örgün eğitim sisteminin her düzeyinde okul, bölüm, kol, dal ve program ayrımı gözetmeksizin her düzeyde ve herkese yönelik olarak yapılan müzik eğitimidir.

Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi : Müziğe veya onun belirli bir dalına genel ilginin ötesinde özel ilgi duyan ve onu biraz daha ileri derecede öğrenmeye istekli olanlara ve müziği bir kazanç gözetmeksizin yalnızca zevk için yapmak isteyenlere yönelik olarak yapılan müzik eğitimidir.

Mesleki Müzik Eğitimi : Müzik alanını veya bu alanın belirli bir dalını meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimini gösteren veya seçme olasılığı bulunan kimselere yönelik olarak yapılan müzik eğitimidir.

Ege Bölgesinde Görevli Müzik Öğretmenleri : Bu araştırmada kapsanan genel lise ile anadolu ve fen liselerinde görevli müzik öğretmenleridir.

1.8. Kısaltmalar

Araştırmada kullanılan kısaltmaların karşılıkları aşağıda verilmiştir.

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

1986-LMÖP : 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programı

1.9. Sınırlamalar

1. Bu araştırmaya konu edilen program 28.3.1986 gün 14 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararıyla kabul edilen 21.4.1986 gün ve 2208 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan "Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programı"nın "Lise" programı kısmıdır.
2. Bu araştırma çalışma ve iş koşulları, ulaşım kolaylıkları, zaman ve ekonomik nedenlerden dolayı "Ege Bölgesi"yle sınırlandırılmıştır.
3. Araştırmanın evreni "Ege Bölgesi"ndeki genel liseler ile anadolu ve fen liselerinde görevli müzik öğretmenleri örneklemi ise Ege Bölgesindeki genel liseler ile anadolu ve fen liselerinde 1992-1993 öğretim yılında görevli müzik öğretmenleridir.
4. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Meslekî ve Teknik Liseler ile Anadolu meslek Liselerinde çalışan müzik öğretmenleri bu araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur.
5. Ortaöğretim kurumlarında 1991-1992 öğretim yılından başlayarak, yürürlüğe konulan "Ders Geçme ve Kredi Yönetmeliği"ne göre düzenlenen müzik ders programlarının 1986-LMÖP'ıyla önemli benzerlikleri olmakla birlikte önemli farklılıkları da bulunmaktadır. Bu farklılıklardan yola çıkılarak yeni program bu araştırmanın kapsamına alınmamıştır.
6. Araştırmada ele alınan 1986-LMÖP bir bütün halinde 1987-1991 yılları arasında uygulanmış olmakla birlikte, 1991 yılında yürürlüğe giren yeni programın yanısıra lise ikinci ve lise üçüncü sınıflarda sürdürülen uygulamalar da araştırmanın kapsamı içinde düşünülmüştür.
7. Bu araştırmada "Ege Bölgesi", Afyon, Aydın, Denizli İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak illerini kapsamaktadır. Kültürel açıdan "Ege Bölgesi" özelliklerini taşıyan fakat coğrafi açıdan başka bölgeler içinde yer alan iller bu araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur.

8. Araştırmanın süresi yüksek lisans tezi için ayrılan süre ile sınırlandırılmıştır.

1.10. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile, Ege Bölgesi'nde görevli müzik öğretmenlerinin "1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programı" hakkında görüşlerinin belirlenip, bu program yürürlüğe konurken çağdaş program geliştirme ilkelerinin ne derece gözönünde bulundurulduğu ortaya konularak lise müzik öğretim programlarını geliştirme çalışmalarına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

1.11. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma,

1. Müzik eğitiminin son yıllarda gerçekleştirilen ulusal müzik eğitimi sempozyumu, kongre ve seminerlerinde tartışma gündeminin ilk sıralarında yer alması,
2. Milli Eğitim Bakanlığında lise müzik öğretim programlarını da içine alması öngörülen geniş kapsamlı bir müzik eğitimi programlarını geliştirme çalışmalarının başlatılıp yoğunlaştırıldığı bir dönemde yapılması,
3. Çağdaş program geliştirme sürecinin evrelerinden olan programı "değerlendirme evresi"nin lise müzik öğretim programlarına uygulanması,
4. Lise müzik dersi öğretim programlarıyla ilgili olarak bundan sonra yapılacak olan programı hazırlama, deneme-uygulama, değerlendirme, düzeltme-iyileştirme çalışmalarında işe yarayacak sonuçlar ve öneriler getirmesi,
5. Lise müzik öğretmenlerini program hakkında düşündürüp, onların görüşlerinin alınıp, sonuçlarının yansıtılması,
6. Liselerdeki müzik eğitimi uygulamaları ve programları konusunda yeni düşünce, tartışma ve araştırma konuları yaratması,

7. Ortaöğretim kurumlarına müzik öğretmeni yetiştiren mevcut öğretmen yetiştirme programlarına katkıda bulunması, bakımından önem taşımaktadır.

B Ö L Ü M II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, bu araştırmada ele alınan konu ve problemle ilgili yayınlar ve araştırmalar iki kümede toplanarak verilmektedir.

2.1. Kuramsal Yayınlar

Araştırmanın konusu ve problemleriyle ilgili kuramsal yayınlarda öne sürülen görüşler, izlenen yaklaşımlar ve varılan sonuçlar şunlardır.

17-21.Ekim.1983 tarihleri arasında gerçekleştirilen 4. İstanbul Sanat Bayramı çerçevesinde Mimar Sinan Üniversitesinde düzenlenen "Son 100 Yılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık" konulu Uluslararası Sempozyum'da Ali Uçan tarafından "son 100 yılda Türkiye'de Müzik Eğitimi (1883-1983)" konulu bildiri sunulmuştur. Bu bildiride son 100 yılda Türkiye'de, özellikle Cumhuriyet Dönemi'nde devletin örgün ve örgün olmayan müzik eğitimine verdiği önem, bu alanla ilgili olarak yasalarla, tüzüklerle, yönetmeliklerle gerçekleştirilen düzenlemeler yer almaktadır. Türkiye'de müzik eğitiminin bireyin ve toplumun gelişiminde önemli bir rolü olduğu ve müzik eğitiminin geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

7-9. Mayıs, 1984 tarihleri arasında Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi tarafından düzenlenen I. Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu'nda Ali Uçan tarafından "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme, Kuram ve Türkiye'de Uygulama" konulu bildiri sunulmuştur. Bu bildiride müzik eğitimi programlarında olması gereken öğeler ve program geliştirmede izlenecek evrelerin nasıl olması gerektiği konusu açıklanmakta, Türkiye'de yapılan müzik eğitiminde program geliştirme alanında daha etkili ve verimli olunabilmesi için önerilerde bulunmaktadır.

1985 yılında Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi I. sayı, I. ciltte Ali Uçan tarafından yazılan "İnsan ve Müzik" konulu makalede müziğin çeşitli tanımları ele alınarak eğitim aracı ve eğitim alanı olarak müziğin önemi vurgulanmaktadır.

1987 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı için Ali Uçan "Güzel Sanatlar Eğitimi" ünitesi kapsamında "Müzik Eğitimi" konusunu hazırlamıştır. Bu konu içinde müzik-insan etkileşimi, işlevleri, çocuğun müziksel gelişimi, müzik öğretiminde program kavramı, müzik öğretiminde yöntemler, müzik toplulukları ele alınmaktadır.

14-18.Haziran, 1988. tarihleri arasında Kültür ve Turizm Bakanlığı, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü tarafından I. Müzik Kongresi gerçekleştirilmiştir. Bu kongrede sunulan bildirilerde ve yapılan oturumlarda 1986-LMÖP gündeme getirilmiştir.

25-26 .Mayıs, 1989 tarihleri arasında düzenlenen Türk Eğitim Derneği VII. Öğretim Toplantısında "Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları" tartışılarak kitap şeklinde yayınlanmıştır. Toplantılarda söz alan bazı konuşmacılar Ortaöğretim kurumlarındaki müzik öğretiminin sorunlarını 1986 -LMÖP bakımından da ele alarak önerilerde bulunmuşlardır.

24-28. Eylül. 1990 tarihleri arasında Ankara, Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nce "Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi" gerçekleştirilmiştir. Bu kongrede Ali Uçan "Müzik Eğitiminin Niteliği, Üç Ana Türü ve Bazı Temel Sorunları" konulu bildiride müzik türlerini açıklamış, türler arasındaki ilişkilerin müzik eğitiminin, planlanmasındaki ve bütünlüğünün sağlanmasındaki önemini vurgulamıştır.

2.2. Araştırma Yayınları

Araştırmanın konusu ve problemleriyle dolaylı olarak ilgili olan araştırma yayınlarının niteliği, izlenen yöntemler ile varılan sonuçlar ise şunlardır.

Rıdvan Süer'in 1980 yılında yapmış olduğu "Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Öğretim" konulu doktora çalışmasında, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda (1977 yılında) uygulanmakta olan programlar hakkında ilgili öğretmen ve öğrencilerin görüşleri anket sorularına verdikleri yanıtlara bakılarak değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Ali Uçan'ın 1982 yılında "Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı Birinci Yıl Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi" konulu doktora çalışmasında birinci sınıf öğrencilerinin müzik alanı derslerinde programa giriş davranışları ile programdaki öğrenme düzeyleri karşılaştırılarak değerlendirme yapılmıştır. Sözkonusu araştırmada program değerlendirilirken, ürüne, başka bir deyişle öğrenci davranışlarındaki değişikliklere bakılmıştır.

İsmail Bilen'in "Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Okutulan Müzik Öğretim Yöntemleri Dersinin Program Geliştirme Açısından Değerlendirilmesi" konulu 1983 yılında yaptığı Yüksek lisans çalışmasında öğretim elemanlarının ve son sınıf öğrencilerinin anket sorularına verdikleri yanıtlara bakılarak değerlendirme yapılmış, Müzik Öğretim Yöntemleri ders programlarının geliştirilmesine yönelik sonuçlara varılmıştır.

Gülay Gögüş'ün "Temel Eğitim II. Kademe (Ortaokullar) Müzik Dersi Eğitim Programlarının Etkinliği" konulu 1985 yılında yaptığı yüksek lisans çalışmasında bu kademedeki görevli müzik öğretmenlerinin programlar hakkındaki görüşleri anket sorularıyla alınarak Temel Eğitim II. kademe Müzik Ders Programlarının geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

İsmail Muhter Gögüş tarafından 1985 yılında Müzik Eğitimi bölümlerinde yapılan "Toplu Ses Eğitimi Ders Programlarının Değerlendirilmesi" konulu yüksek lisans araştırmasında program hakkında öğretim elemanları ve üçüncü sınıf öğrencilerine anket formu ile sorular verilerek bu ders programının geliştirilmesine yönelik bulgular elde edilmiştir.

Ayrıca Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümlerinden bazılarında lisans, bu üniversitelerin Fen Bilimleri Enstitüleri ile Sosyal Bilimler Enstitülerine bağlı olarak yüksek lisans programlarında müzik eğitimi ile ilgili olarak araştırmalar yapılmaktadır.

B Ö L Ü M III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın türü ve yöntemi, evreni ve örnekleme veri toplama aracının oluşturulması ve geliştirilmesi, verilerin toplanması verilerin işlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntemler ve teknikler, verilerin işlenmesi, çözümlenmesi ve tablolaştırılması açıklanmaktadır.

3.1. Araştırmanın Türü

Bu araştırma 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programı'nın Ege Bölgesi'nde görevli müzik öğretmenlerinin görüşlerine ve çağdaş program geliştirme ilkelerine göre değerlendirilmesi olduğundan durum saptamaya yönelik "betimsel" bir araştırmadır. Araştırmada bu çerçevede görgül kanıtlar elde etmenin yanısıra "kaynak tarama", "program çözümlenme" yöntem ve teknikleri de kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini "Ege Bölgesi" kapsamına giren Afyon, Aydın, Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak illerinin genel liseleri ile anadolu ve fen liselerinde görevli müzik öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise 1992-1993 öğretim yılında bu illerin genel liseleri ile anadolu ve fen liselerinde görevli 235 müzik öğretmeni oluşturmaktadır, bu öğretmenlerden 183'ü anket formunu doldurarak geriye göndermişlerdir.

TABLO -1
Ege Bölgesindeki
İllere Gönderilen ve Gelen Anket
Sayıları ve Yüzdeleri

İller	Gönderilen		Gelen		Cevaplama Yüzdesi
	Toplam	Yüzde	Toplam	Yüzde	
AFYON	11	4.68	6	3.28	54.55
AYDIN	37	15.74	21	11.48	56.76
DENİZLİ	16	6.81	10	5.46	62.50
İZMİR	110	46.81	97	53.00	88.18
KÜTAHYA	14	5.96	9	4.92	62.29
MANİSA	24	10.21	18	9.84	75.00
MUĞLA	17	7.23	17	9.29	100.00
UŞAK	6	2.55	5	2.73	83.33
TOPLAM	235		183		77.87

3.3. Veri Toplama Aracının Oluşturulması ve Geliştirilmesi

Bu araştırmanın gerektirdiği verilerin bir bölümünün toplanmasında genel liselerdeki müzik derslerinde cumhuriyetten bu yana uygulanan müzik öğretim programları, programlarda yapılan değişiklikler ile halen yürürlükte olan müzik öğretim programları hakkında bilgi toplanmıştır. Ayrıca tebliğler dergilerinin tümü, müzik eğitimi konusunda daha önce yapılan bilimsel araştırmalar, yazılı kaynaklar taranarak liselerde çalışmakta olan müzik öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır.

Araştırmanın durum saptama ve değerlendirme niteliğinde olması ve sonucun önemli ölçüde öğretmen görüşlerine dayandırılması nedeniyle bilgi toplama aracı olarak anketin kullanılması gerekmiştir.

Beş bölümden oluşan anket formunun baş kısmında araştırma hakkında müzik öğretmenlerine yönelik bir açıklama yer almıştır. Birinci bölüm kişisel bilgilerin yer aldığı altı soruyu, ikinci bölüm amaçlara yönelik oniki soruyu, üçüncü bölüm programın içeriğine ilişkin beş

soruyu, dördüncü bölüm öğretme-öğrenme durumlarına yönelik onbeş soruyu, beşinci bölüm sınav-ölçme ve değerlendirme etkinliklerine yönelik beş soru ile programların geliştirilmesine yönelik iki soruyu kapsamaktadır. Anket soruları "evet", "kısmen", "hayır" gibi kapalı uçlu sorular ile çoktan seçmeli ve dereceleme ölçekli sorulardan oluşmaktadır. Sorularla program hakkında müzik öğretmenlerine hem bilgi verilmiş hem de görüşleri alınmıştır.

Bu nitelikte hazırlanan anket formu beş kişilik eğitim bilimleri uzmanlarının görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmiş, daha sonra onbeş kişiden oluşan pilot deneme grubuna uygulanmıştır.

Elde edilen bilgiler doğrultusunda gerekli düzeltmeler ve değişiklikler yapıldıktan sonra tez danışmanının da önerileri ile anket sorularına son şekli verilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Anket formuna son şekli verildikten sonra Afyon, Aydın Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak Milli Eğitim Müdürlüklerine izin yazısı ile birlikte birer adet anket formu verilerek araştırma için bu illerin valilik makamlarının onayı alınmıştır.

İzmir ili içindeki müzik öğretmenlerine anket formu araştırmacının kendisi tarafından verilerek görüşlerinin alınması sağlanmıştır.

Diğer illerdeki lise müzik öğretmenlerine ise üzerinde dönüş adresi olan pullu zarf ile birlikte Milli Eğitim Müdürlüklerinden alınan yazılı iznin tarih ve sayısının belirtildiği anket formu okul adreslerine posta ile gönderilmiştir. Anket 1992-1993 öğretim yılı Kasım-Aralık aylarında postaya verilmiş, Şubat ayının başlarına kadar toplanmıştır.

1986 -LMÖP'nin geliştirilmesi hakkındaki bilgilerin bir bölümü programla ilgili dökümanların incelenmesinden diğer bir bölümü de Milli Eğitim Bakanlığı'ndaki ilgili ve yetkililerle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir.

3.5. Verilerin İşlenmesinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler ve Teknikler

Araştırmada toplanan verilerin işlenmesinde, bazı bilgilerin ve bulguların daha iyi ve daha kolay açıklanması amacıyla basit tablolarla birlikte çapraz ilişkileri veren frekans tabloları kullanılmıştır. Frekans tabloları öğretmenlerin hangi görüşe katıldıklarını, bunların herbirinin tekrar sayısını, hangi görüşün kaç öğretmen tarafından benimsendiğini göstermektedir. Aynı zamanda frekans tablosunda dağılımdaki frekansların tamamının yüzde yüz olacağı gözönüne alınarak yüzde oranları kullanılmıştır. Böylece araştırmadaki öğretmen görüşleri yüzdelere bakılarak karşılaştırılıp anlam çıkarılmaya çalışılmıştır. Tabloların altında sözel açıklaması yapıldıktan sonra yorumlara yer verilmiştir.

Değişik görüşlerdeki alt gruplar arasında bir ilişki olup olmadığını saptamada istatistik tekniklerden biri olan KHİ-KARE testi kullanılmıştır (1). Bu nedenle çapraz tablolarda gruplararası fark önemsizdir hipotezi % 95 düzeyinde X^2 analizi ile test edilmiştir.

$$X^2 \text{ Test istatistiği} = \frac{\sum_{i=1}^k (G_i - B_i)^2}{B_i}$$

G = Gözlenen Frekans

B = Beklenen Frekans

2 x 2 çapraz tablolarda Yates Düzeltmeli X^2 test istatistiği kullanılmıştır (2).

$$\text{Yates Düzeltmeli } X^2 \text{ test istatistiği} = \frac{\sum_{i=1}^k (G_i - B_i - 0.5)^2}{B_i}$$

Hipotez test istatistiği ile 0.05 yanılma olasılığında $(n-1)(m-1)$ serbestlik derecesindeki x^2 tablo değeri ile karşılaştırılarak kabul ya da reddedilmiştir.

P = Yanılma Olasılığı

Sd = Serbestlik Derecesi

(1) Saim Kaptan, Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistik Yöntemleri ANKARA, Tekışık Matbaası ve Rehber Yayınevi 1982, s.283.

(2) İlhan Akhun, İstatistiksel Formüller ve Tablolar, ANKARA Hacettepe Üniversitesi Basımevi, 1988, s.19.

3. 6. Verilerin İşlenmesi, Çözümlemesi ve Tablolaştırılması

Bu araştırmadaki problem cümleleri ve alt problem cümlelerinin çözümü için elde edilen verilerin işlenmesi, çözümlenmesi ve tablolaştırılması "Ege Üniversitesi Fen Fakültesi İstatistik Bölümü"nin gerekli yardımı ve desteği sağlanarak gerçekleştirilmiştir.

Ankette toplanan veriler kodlanarak bilgisayara verilmiş ve istatistiksel analizlerde "Minitab Paket Programı" kullanılmıştır. Öncelikle araştırmanın kapsamı içine giren "Ege Bölgesi İlleri" lise müzik öğretmenlerine gönderilen anket sayısı ile gelen anket sayısı karşılaştırılarak yüzdeleri elde edilmiştir. Daha sonra her soru ile ilgili olarak frekans ve yüzdelerden oluşan basit tablolar oluşturulmuş, gruplar arasında program hakkında görüş farklılığının bulunup bulunmadığı khi-kare analizi ile incelenmiştir.

Khi-kare testi, öğretmenlerin İzmir içinde - İzmir dışında görev yapma, eğitim fakültesi çıkışlı olma-egitim enstitüsü çıkışlı olma, programı uygulamış olma-uygulamamış olma ve hizmet süreleri bakımından çapraz ilişkilerin ortaya çıkartılmasında kullanılmıştır. Çapraz tablolardaki anlamlı görüş farklılıkları" bulgular ve yorumlar bölümünde yine alt problem cümlelerine uygun bir sırada verilmiş, anlamlı çıkmayan tablolara yer verilmemiştir. 2 x 2 çapraz tablolarda "Yates Düzeltmesi", "Turbo Pascal" programlama diliyle özel olarak yazılmış bir programla yapılmıştır.

B Ö L Ü M IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde örneklemin yapısını ortaya koyan kişisel bilgilere yönelik bulgular ile problem ve alt problemler çerçevesinde örneklemden elde edilen bulgular ve bunlara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

Bulguların ve yorumların verilişinde problem ve alt problemlere uygun bir sıra izlenmiştir.

4.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular ve Yorumları

1992-1993 öğretim yılında liselerde görev almalarından dolayı araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerin cinsiyetleri, mezun oldukları yüksek öğretim kurumları, mezun oldukları kurumdaki ana çalgıları, hizmet süreleri 1986 -LMÖP'nı uygulayıp, uygulamadıkları ve hangi yıllarda uyguladıkları konusundaki bulgular ve bunların yorumları bu bölümde verilmektedir.

TABLO - 2

Örneklemini Oluşturan Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Bayan	92	50.27
Bay	91	49.73
Toplam	183	100

Tablo-2' de görüldüğü gibi Ege Bölgesi müzik öğretmenlerinin % 50'sini erkek, % 50'sini ise bayan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yarısını bayan yarısının erkek olması, müzik öğretmenliğini meslek olarak seçmede cinsiyet farklılığının önemli bir etken olmadığı sonucunu ortaya koymaktadır.

TABLO - 3

Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Kurumlarına Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü	106	57.92
Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü	71	38.80
Türk Musikîsi Devlet Konservatuvarı	3	1.64
Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji Bölümü	3	1.64
Toplam	183	100

Tablo-3' de, müzik öğretmenlerinin % 58'inin eğitim enstitüsü müzik bölümü, % 39'unun eğitim fakültesi müzik eğitimi bölümü, % 2'sinin Türk Musikîsi Devlet Konservatuvarı, % 2'sinin ise Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji Bölümü çıkışlı olduğu görülmektedir.

Bilindiği gibi eğitim enstitüleri bu kurumların 1981 yılında çıkan "Yüksek Öğretim Kanunu" ile fakültelere dönüştürülmesinden önce müzik öğretmeni yetiştiren tek öğretim kurumları idi. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun eğitim enstitüsü çıkışlı olması buna bağlanabilir. 1981 yılında bu kurumların eğitim fakültelerine dönüştürülmesi ve müzik öğretmeni yetiştiren müzik eğitimi bölümlerinin sayısının arttırılmasından dolayı ikinci sırayı eğitim fakültesi çıkışlı müzik öğretmenlerinin aldığı söylenebilir.

Türk Musikîsi Devlet Konservatuvarı ve Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji bölümlerinin Türkiye'de sayı bakımından az oluşu, az sayıda öğrenci alıp yetiştirmeleri, öğretmen yetiştirmeyi amaçlayan kurumlar olmaması, mezunlarına öğretmenlik yapabilme hakkının yeni verilmesinden dolayı bu kurumlardan mezun olan öğretmenlerin oldukça küçük bir oranda oldukları düşünülebilir.

TABLO - 4

Müzik Öğretmenlerinin Mezuniyetlerindeki
Ana Çalgılarına (Ana Dallarına) Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Keman	70	38.25
Piyano	61	33.32
Şan	38	20.77
Kanun	-	-
Ud	-	-
Kemençe	-	-
Bağlama	1	0.55
Gitar	1	0.55
Viyola	6	3.28
Viyolonsel	6	3.28
Toplama	183	100

Tablo-4' de Müzik öğretmenlerinin % 38'inin ana çalgısını keman, % 33' ünün ana çalgısını piyano % 21' inin ana dalını şan oluşturmakta buna karşılık % 3' ünün ana çalgısını viyola, % 3' ünün ana çalgısını viyolonsel % 1' inin ana çalgısını bağlama, % 1'inin ana çalgısını gitar oluşturmaktadır. Kanun, ud, kemençe gibi çalgıları ana çalgı olarak seçen müzik öğretmenleri bulunmamaktadır.

Başka bir deyişle müzik öğretmenlerinin % 46 gibi yarıya yakın bir kısmının telli çalgıları anadal olarak seçtiği, bunu piyano ve şan dallarının izlediği söylenebilir.

TABLO - 5

Müzik Öğretmenlerinin Hizmet Sürelerine
Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
1-5 Yıl	20	10.92
6-10 Yıl	49	6.78
11-15 Yıl	54	29.51
16-20 Yıl	28	15.30
21- Sonrası	32	17.49
Toplam	183	100

Tablo-5' de görüldüğü müzik öğretmenlerinin % 30'u 11-15 yıl, % 27' si 6-10 yıl, % 17'si 21 yıl ve daha yukarı, % 15'i 16-20 yıl % 11 ise 1-5 yıl arasında hizmet süresine sahiptir.

1-5 yıllık hizmet süresine sahip olanların % 11, 6 yıl ve daha yukarı hizmet süresine sahip olanların % 89 gibi çok büyük bir çoğunluk oluşturduğu gözönüne alındığında araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin deneyimli, müzik öğretmenliği uygulamalarında karşılaştıkları sorunları çözmeye yeterli nitelikte öğretmenler oldukları düşünülmektedir.

TABLO -6

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nı
Uygulamış Olup Olmadıklarına Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Evet	156	85.25
Hayır	27	14.75
Toplam	183	100

Tablo- 6 müzik öğretmenlerinin 1986 yılında "Temel Eğitim" II. kademe (ortaokullarda), 1987' de liselerde yürürlüğe giren "Ortaokul ve Lise Müzik Öğretim Programı'nın lise kısmını uygulayıp uygulamadıklarını vermektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerin % 85' ini oluşturan çok büyük bir çoğunluğu programı uyguladıklarını, % 15 ini oluşturan azınlığı ise uygulamadıklarını belirtmektedirler.

Programı uygulayan müzik öğretmenlerinin dağılımı gözönüne alındığında anket sorularını yanıtlayan öğretmenlerin çok büyük bir yoğunluğunun 1986 - LMÖP hakkında bilgi sahibi oldukları, dolayısıyla bu programın uygulanmasından kaynaklanan sorunların farkında oldukları düşünülmektedir.

TABLO - 7.a

1986-LMÖP'in Uygulayan Müzik Öğretmenlerinin
Programın Uygulandığı Öğretim Yıllarına Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
1987 - 1988 Öğretim Yılı	81	24.77
1988 - 1989 Öğretim Yılı	94	28.75
1989 - 1990 Öğretim Yılı	75	22.93
1990 - 1991 Öğretim Yılı	77	23.55

Tablo-7.a' da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 29'u 1986-LMÖP' ni 1988-1989 öğretim yılında % 25'i 1987-1988 öğretim yılında % 24'ü 1990-1991 öğretim yılında % 23'ü ise 1989-1990 öğretim yılında uyguladıklarını belirtmektedirler.

Bu nedenle öğretmenlerin yarısı tarafından en çok 1988-1989 öğretim yılında, demek ki program yürürlüğe girdikten bir yıl sonra uygulandığı anlaşılmaktadır.

1990-1991 öğretim yılında bu oranın düşmesinin nedeni olarak bu öğretim yılından başlayarak "Ders Geçme ve Kredi Sistemi"ne geçilmiş olması düşünülmektedir.

TABLO - 7.b

1986 - LMÖP' ni Uygulayan Müzik Öğretmenlerinin
Programı Uygulama Sürelerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
1 Öğretim Yılı	80	51.28
2 Öğretim Yılı	21	13.46
3 Öğretim Yılı	15	9.62
4 Öğretim Yılı	40	25.64
Toplam	156	100

Tablo - 7.b 1986 - LMÖP'nin öğretme süresi konusunda bilgi vermektedir.

Buna göre % 51' lik bir grup programı bir yıl boyunca, % 26 lık bir grup dört yıl boyunca, % 13' lük bir grup iki yıl, % 10' luk bir grup da üç yıl boyunca programı uyguladıklarını ifade etmektedirler.

4.2. A. Ege Bölgesi'nde Görevli Müzik Öğretmenlerinin
1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programı Hakkındaki
Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde Ege Bölgesi'nde görevli müzik öğretmenlerin 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programının amaçları, hedef davranışları, içeriği, öğretme-öğrenme durumları, sınav-ölçme durumları ve değerlendirme etkinlikleri hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular ve yorumlar verilmektedir.

Bulguların ve yorumların verilişinde problem ve alt problemlere uygun bir sıra izlenmektedir.

4.2. A.1. Ege Bölgesinde Görevli Müzik Öğretmenlerinin
1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programının
Amaçlarına İlişkin Görüşleri

TABLO - 8

Müzik Öğretmenlerine Göre 1986-LMÖP' nin
Esas Aldığı Müzik Eğitimi Türleri

	Frekans	Yüzde
Genel Müzik Eğitimi	161	87.98
Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi	12	6.56
Mesleki Müzik Eğitimi	10	5.46
Toplam	183	100

Tablo-8' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 88'i 1986-LMÖP' -
ında genel müzik eğitiminin esas alındığı görüşünde olup, buna karşılı-
lık özengen müzik eğitime yönelik olduğu görüşünde olanların oranı
% 7, mesleki müzik eğitime yönelik olduğu görüşünde olanların oranı
% 5 dolayındadır.

Buna göre programın genel müzik eğitimini esas almadığı görüşünde
olanların toplam oranı % 12' yi aşmamaktadır. Bu bulgulardan anlaşıl-
maktadır ki müzik öğretmenlerinin çok büyük bir bölümü 1986-LMÖP'nin
genel müzik eğitimini esas aldığı görüşünde birleşmektedirler. Bu
durum öğretmenlerin çok büyük bir çoğunluğunun programın yönelik
olduğu temel amaç bakımından doğru anlaşıldığını ortaya koymakta-
dır.

TABLO - 9

1986-LMÖP'nin Genel Müzik Eğitimini Esas Alıp Almadığına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde - Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Genel Müzik Eğitimi	90	55.91	71	44.09	161	100
Özengen ve Meslekî Müzik Eğitimi	7	31.82	15	68.18	22	100
Toplam	97		86		183	

Sd = 1   P = 0.05 $\chi^2 = 4.51$

Tablo-9' da görüldüğü gibi 1986-LMÖP'nin genel müzik eğitimini esas aldığı konusunda İzmir içinde görevli öğretmenlerin % 56'sı ile İzmir dışında görevli öğretmenlerin % 44'ü aynı görüştedir. Buna karşılık programın özengen ve mesleki müzik eğitimini esas aldığına ilişkin İzmir içinde görevli öğretmenlerin % 32'si ile İzmir dışında görevli öğretmenlerin % 68'i aynı görüştedirler.

1986-LMÖP'nin genel müzik eğitimini esas aldığına ilişkin İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin oranı İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin oranından yüksektir. Bu nedenle yapılan khi-kare analizinde 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı bir farklılık görülmektedir.

İzmir merkezinde genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi veren kurumların olması, İzmir dışındaki illerde genel müzik eğitimi çerçevesinde kısmen özengen ve meslekî müzik eğitiminin verilmekte olmasının bu farkı oluşturduğu söylenebilir.

TABLO - 10

1986-LMÖP' nın Genel Müzik Eğitimini Esas Alıp Almadığına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin Fakülte Çıkışlı-Enstitü Çıkışlı Oluşlarına Göre Dağılımı

	Genel Müzik Eğitimi		Özengen ve Meslekî Müzik Eğitimi		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Eğitim Enstitüsü	89	83.96	17	16.04	106	100
Müzik Bölümü Çıkışlılar						
Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkışlılar +	72	93.50	5	6.50	77	100
Türk Musikîsi Devlet Konservatuvarı Çıkışlılar + Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji Bölümü Çıkışlılar						
Toplam	161		22		183	

Sd = 1

P = 0.05

$\chi^2 = 4.00$

Tablo-10'da görüldüğü gibi eğitim enstitüsü çıkışlı müzik öğretmenlerinin % 84'ü ile fakülte çıkışlı müzik öğretmenlerinin % 94'ü 1986 -LMÖP'nın genel müzik eğitimini esas aldığı görüşündedirler. Buna karşılık enstitü çıkışlı müzik öğretmenlerinin % 16'sı ile fakülte çıkışlı müzik öğretmenlerinin % 7'si programın özengen ve meslekî müzik eğitimini esas aldığı görüşünde birleşmektedirler. 1986.LMÖP'nın genel müzik eğitimini esas aldığına ilişkin fakülte çıkışlı müzik öğretmenlerinin oranı enstitü çıkışlı müzik öğretmenlerinin oranından yüksektir. Yapılan khi-kare çözümlemesinde 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı bir farklılık söz konusu olmaktadır. Bu nedenle fakülte çıkışlı müzik öğretmenlerinin yetiştikleri programlarda genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve meslekî müzik eğitimi ayrımının daha belirgin olduğu söylenebilir.

TABLO - 11

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'indeki Konuların Asgari Ortak Bir Genel Müzik Kültürü Verip Vermediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	11	6.01
Kısmen	123	67.21
Hayır	49	26.78
Toplam	183	100

Tablo-11' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 67'si 1986-LMÖP'indeki konuların kısmen asgari-ortak bir genel müzik kültürü verdiği görüşündedir. Buna karşılık % 27'si ise programdaki konuların asgari-ortak bir genel müzik kültürü vermediği görüşünde olup verdiği görüşünde olanların oranı ise % 6'yı geçmemektedir.

Müzik öğretmenlerinin çoğunun, programın kısmen asgari-ortak bir genel müzik kültürü verdiği görüşünde oldukları gözönüne alındığında 1986 -LMÖP'nin 14.6.1973 tarih ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda yer alan ortaöğretimin amaç ve görevlerine tamamlıya katkıda bulunamadığı düşünülebilir.

TABLO - 12

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki "Müzik Öğretiminin Amaçları Bakımından Ortaokul İle Lise Bir Bütündür" Anlayışına Katılıp Katılmadıklarına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	35	19.13
Kısmen	26	14.21
Hayır	122	66.67
Toplam	183	100

Tablo-12' de görüldüğü gibi Müzik Öğretmenlerinin % 67'si 1986-LMÖP'nin dayandığı "Müzik öğretiminin amaçları bakımından ortaokul ile lise bir bütündür" anlayışına katılmamaktadırlar. Buna karşılık % 14'ü kısmen bu anlayışa katılmakta olup "müzik öğretiminin amaçları bakımından ortaokul ile lise bir bütündür" anlayışına katılanların oranı da % 19 dolayındadır. Türk Milli Eğitim Sistemi içinde ortaokulların 14.6.1973 tarihinde kabul edilen 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre "Temel Eğitim II. Kademe"yi oluşturdukları, liselerin ise ortaöğretim kurumlarından olduğu gözönüne alındığından her ikisinin de sistem içindeki konumları, kapsamaları, amaçları ve görevleri bakımından farklı iki alt sistemin farklı birer ögesi durumunda oldukları söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun programdaki bu anlayışa karşı çıkmaları, ortaokul ile lise arasında amaçlar bakımından farklılıklar bulunmasının müzik öğretiminin amaçları bakımından da farklılıkların olması gerektiği konusuna dikkati çekmektedir.

TABLO - 13

"Müzik Öğretiminin Amaçları Bakımından Ortaokul ile Lise Bir Bütündür" Anlayışına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde-Dışında Oluşlarına göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam f
	f	%	f	%	
Evet	25	25.77	10	11.62	35
Kısmen	15	15.46	11	12.79	26
Hayır	57	58.78	65	75.58	122
Toplam	97	100	86	100	183

$$S_d = 2 \quad P = 0.05 \quad \chi^2 = 6.932$$

Tablo-13' de görüldüğü gibi İzmir içinde görev yapan müzik öğretmenlerinin % 59'u ile İzmir dışında görev yapan müzik öğretmenlerinin % 76 'sı 1986-LMÖP'ında yer alan "Müzik öğretiminin amaçları bakımından ortaokul ile bir bütündür" anlayışına katılmamaktadırlar. Buna karşılık İzmir içindeki öğretmenlerin % 15'i ile İzmir dışındaki öğretmenlerin % 13'ü bu görüşe kısmen katılmakta olup katılanların İzmir içindeki oranı % 26, İzmir dışındaki oranı ise % 12' yi aşmaktadır.

"Müzik öğretiminin amaçları bakımından ortaokul ile lise bir bütündür" anlayışına katılmayan İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin oranı İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin oranından daha yüksektir. Yapılan khi-kare çözümlemesinde 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı bir farklılık çıkmaktadır.

Bu nedenle İzmir dışındaki diğer illerde ortaokul ile lise ayrımının daha belirgin olduğu söylenebilir.

TABLO - 14

**Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin (Amaçların)
Açık - Seçik Belirtilip Belirtilmediğine İlişkin Görüşleri**

	Frekans	Yüzde
Evet	12	6.56
Kısmen	73	39.89
Hayır	98	53.55
Toplam	183	100

Tablo-14' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 54'ü 1986-LMÖP'ındaki hedeflerin açık seçik belirtilmediği görüşündedirler. Buna karşılık kısmen belirtildiği görüşünde olanların oranı % 40, hedeflerin açık-seçik belirtildiği görüşünde olanların oranı ise % 7 dolayındadır.

Bu bulgulardan hedeflerin açık-seçik belirtilmediği ile kısmen belirtildiği görüşünde olanların toplam oranının % 94 gibi çok büyük bir çoğunluğu oluşturduğu gözönüne alındığında bir programın temel dayanağı olması gereken amaçların 1986 -LMÖP'ında açık-seçik bir şekilde belirtilmediği kabul edilebilir.

TABLO - 15

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Gözlenebilir - Ölçülebilir Öğrenci Davranışına Dönük Bir Şekilde İfade Edilip Edilmediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	6	3.28
Kısmen	39	21.31
Hayır	138	74.41
Toplam	183	100

Tablo-15' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunu oluşturan % 74'ü 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin gözlenebilir-ölçülebilir öğrenci davranışına dönük bir şekilde ifade edilmediği görüşünde birleşmektedirler. Buna karşılık % 21'i hedeflerin kısmen gözlenebilir-ölçülebilir öğrenci davranışına dönük bir biçimde ifade edildiği görüşündedirler.

Hedeflerin gözlenebilir ve ölçülebilir öğrenci davranışına dönük bir şekilde ifade edildiği görüşünde olanların % 3 gibi çok küçük bir azınlıkta olması içerik, öğretim süreci ve değerlendirme etkinlikleri ile arasında ilişki kurulması gereken hedeflerin gözlenebilir-ölçülebilir öğrenci davranışlarına dönük bir şekilde ifade edilmediği düşüncesini uyandırmaktadır.

TABLO - 16

1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Gözlenebilir - Ölçülebilir Öğrenci Davranışlarına Dönük Bir Biçimde İfade Edilip Edilmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde - Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam
	f	%	f	%	f
Evet + Kısmen	30	30.93	15	17.45	45
Hayır	67	69.07	71	82.55	138
Toplam	97	100	86	100	183

$$Sd = 1 \quad P = 0.05 \quad \chi^2 = 4.52$$

Tablo-16 'da görüldüğü gibi 1986-LMÖP'ındaki hedeflerin gözlenebilir ölçülebilir öğrenci davranışlarına dönük bir biçimde ifade edilmediğine ilişkin İzmir içindeki öğretmenlerin % 69'u ile İzmir dışındaki öğretmenlerin % 83'ü aynı görüştedirler. Buna karşılık hedeflerin gözlenebilir-ölçülebilir öğrenci davranışına dönük bir şekilde ifade edildiği görüşünde olan İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranı % 31, İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı da % 17 dolayındadır.

Hedeflerin gözlenebilir-ölçülebilir öğrenci davranışına dönük bir biçimde ifade edilmediği görüşünde olan İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı, İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranından yüksek çıkmaktadır.

Yapılan khi-kare çözümlemesinde 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı bir fark ortaya çıkmaktadır.

Bu nedenle İzmirin kent ortamında öğrenci davranışlarını daha çok ve sık gözleyebilme olasılığının İzmir dışındaki illerden daha yüksek olduğu söylenebilir.

TABLO - 17

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Kritik Öğrenci Davranışlarına Dönüştürülüp Dönüştürülmediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	3	1.64
Kısmen	32	17.49
Hayır	148	80.87
Toplam	183	100

Tablo - 17' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 81'i 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin çözümlenerek gözlenip ölçülebilen kritik öğrenci davranışlarına dönüştürülmediği görüşündedirler. Buna karşılık öğretmenlerin % 17' si hedeflerin kritik öğrenci davranışlarına kısmen dönüştürüldüğü, % 2'si ise dönüştürüldüğü görüşündedirler.

Bu bulgulardan anlaşıldığına göre öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin çözümlenerek gözlenip ölçülebilir kritik öğrenci davranışlarına yeni hedef davranışlara dönüştürülmediği görüşünde birleşmektedirler. Bu durumun 1986 -LMÖP'ındaki hedefler hakkında müzik öğretmenlerini düşündürdüğü söylenebilir.

TABLO - 18

1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Kritik Öğrenci Davranışlarına
Dönüştürülüp Dönüştürülmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri
Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli
Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam
	f	%	f	%	
Evet + Kısmen	25	25.77	10	11.63	35
Hayır	72	74.23	76	88.37	148
Toplam	97	100	86	100	183

Sd = 1

P = 0.05

$\chi^2 = 5.97$

Tablo-18' de görüldüğü gibi 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin çözümlenerek gözlenebilir ölçülebilir kritik öğrenci davranışlarına yani hedef davranışlara dönüştürülmediği görüşünde olan İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin oranı % 74, İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı ise % 88' dir.

Hedeflerin kritik öğrenci davranışlarına dönüştürüldüğü görüşünde olan İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin oranı % 26 İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin oranı ise % 12' dir.

Hedeflerin kritik öğrenci davranışlarına dönüştürülmediği konusunda İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranından yüksek çıkmaktadır. Yapılan khi-kare çözümlemesinde 0.05 yanılma olasılığında anlamlı fark ortaya çıkmaktadır.

Bu nedenle İzmir dışındaki illerde müzik öğretmenlerinin öğrenci davranışlarını daha yakından izleyebildikleri, öğrenci davranışı etkileyen nedenlerin daha çok farkında oldukları akla gelmektedir.

TABLO - 19

**Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin
Eğitim Felsefesi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine
İlişkin Görüşleri**

	Frekans	Toplam
Evet	9	4.92
Kısmen	27	14.75
Hayır	147	80.33
Toplam	183	100

Tablo-19' da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerin % 80'i 1986-LMÖP'ındaki hedeflerin eğitim felsefesi süzgecinden geçirilmediği görüşündedirler. Buna karşılık kısmen geçirildiği görüşünde olanların oranı %15, hedeflerin eğitim felsefesi süzgecinden geçirildiği görüşünde olanların oranı ise % 5'i geçmemektedir.

Bu bulgulara göre müzik öğretmenlerinin oldukça büyük bir çoğunluğunun 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin eğitim felsefesi süzgecinden geçirilmediği görüşünde birleştikleri görülmektedir. Bundan dolayı programda yer alan hedeflerin önemlilik, işlevsellik ve tutarlılık ölçütlerinin esas alındığı eğitim felsefesi süzgecinden geçirilmediği kabul edilebilir.

TABLO - 20

1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Felsefesi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam
	f	%	f	%	
Evet + Kısmen	24	24.74	12	13.95	36
Hayır	73	75.26	74	86.05	147
Toplam	97	100	86	100	183

$$S_d = 1 \quad P = 0.05 \quad \chi^2 = 3.42$$

Tablo-20' de görüldüğü gibi 1986-LMÖP'ındaki hedeflerin eğitim felsefesi süzgecinden geçirilmediğine ilişkin İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin % 75'i ile İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin % 86'sı aynı görüştedirler. Buna karşılık hedeflerin eğitim felsefesi süzgecinden geçirildiği görüşünde olan İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranı % 25, İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı ise % 14'dür.

1986-LMÖP'ındaki hedeflerin eğitim felsefesi süzgecinden geçirilmediğine ilişkin İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin oranı İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin arasında daha yüksektir. Yapılan khi-kare çözümlemesinde 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı farklılık görülmektedir.

Bu nedenle İzmir dışındaki illerdeki müzik öğretmenlerinin 1986-LMÖP-na olan yaklaşımlarında çevre faktöründen etkilendikleri düşünülmektedir.

TABLO - 21

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin
Eğitim Psikolojisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine
İlişkin Görüşleri

	Frekans	Toplam
Evet	5	2.73
Kısmen	39	21.31
Hayır	139	75.96
Toplam	183	100

Tablo-21' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin, % 76 'sı, 1986-LMÖP'ındaki hedeflerin eğitim psikolojisi süzgecinden geçirilmediği görüşündedirler. Kısmen geçirildiği görüşünde olanların oranı % 21, hedeflerin eğitim psikolojisi süzgecinden geçirildiği görüşünde olanların oranı ise % 3' dür.

Bu bulgulardan anlaşıldığına göre müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu hedeflerin eğitim psikolojisi süzgecinden geçirilmediği konusunda görüş birliği içindedirler. Bu nedenle 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin eğitimle oluşturulabilirlik, kaynaşıklık dayanıklılık ve işlevsellik, ulaşılabilirlik, kullanılabilirlik ölçütlerinin esas alındığı eğitim psikolojisi süzgecinden geçirilmediği söylenebilir.

TABLO - 22

1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Psikolojisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam
	f	%	f	%	
Evet + Kısmen	30	30.93	14	16.28	44
Hayır	67	69.07	72	83.72	139
Toplam	97	100	86	100	183

Sd = 1

P = 0.05

$\chi^2 = 5.41$

Tablo-22' de görüldüğü gibi 1986-LMÖP'ındaki hedeflerin eğitim psikolojisi süzgecinden geçirilmediğine ilişkin İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranı % 69, İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı ise % 84'dür. Buna karşılık eğitim psikolojisi süzgecinden geçirildiği görüşüne ilişkin İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranı % 31, İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı ise % 16'dır.

1986-LMÖP'ında hedeflerin eğitim psikolojisi süzgecinden geçirilmediğine ilişkin İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranından daha yüksektir. Bu nedenle yapılan khi-kare analizinde 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı görüş farklılığı ortaya çıkmaktadır.

İzmir dışındaki küçük illerde öğrenci özellikleri ve çevre koşullarından ileri gelen farklılıkların bu sonucun anlamlı çıkmasına neden olduğu düşünülebilir.

TABLO - 23

**Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin
Eğitim Sosyolojisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine
İlişkin Görüşleri**

	Frekans	Toplam
Evet	9	4.92
Kısmen	27	14.75
Hayır	147	80.33
Toplam	183	100

Tablo-23' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 80'i 1986-LMÖP-ında yer alan hedeflerin eğitim sosyolojisi süzgecinden geçirilmediği görüşündedirler. Buna karşılık % 15'i kısmen geçirildiği, % 5'i geçirildiği görüşündedirler.

Bu bulgulara göre müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu hedeflerin eğitim sosyolojisi süzgecinden geçirilmediği görüşünü paylaşmaktadır. 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin toplumsal gerçeklere ve beklentilere, çağın gereklerine uygunluk ve eğitimle gerçekleştirilebilirlik ölçütlerinin esas alındığı eğitim sosyolojisi süzgecinden geçirilmediği görüşü düşündürücü olmaktadır.

TABLO - 24

1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Sosyolojisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam
	f	%	f	%	
Evet + Kısmen	25	25.77	7	8.14	32
Hayır	72	74.23	79	91.86	151
Toplam	97	100	86	100	183

Sd = 1   P = 0.05 $\chi^2 = 9.91$

Tablo-24' de görüldüğü gibi 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin eğitim sosyolojisi süzgecinden geçirilmediğine ilişkin İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranı % 74, İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı ise % 92'dir. Buna karşılık geçirildiği görüşünde olan İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranı % 26 , İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı ise % 8' dir.

Programdaki hedeflerin eğitim sosyolojisi süzgecinden geçirilmediğine ilişkin İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin oranı İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin oranından daha yüksektir. Bu nedenle khi-kare çözümlemesinde, 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı farklılık ortaya çıkmaktadır.

İzmir dışındaki illerde değişik müzik etkinliklerinin gerçekleştirilebileceği yeterli çevre koşullarının bulunamamasının bu farkın ortaya çıkmasında etkili olabileceği kabul edilebilir.

TABLO - 25

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin
Eğitim Ekonomisi Süzgecinden Geçirilip Geçirilmediğine
İlişkin Görüşleri

	Frekans	Toplam
Evet	3	1.64
Kısmen	24	13.11
Hayır	156	85.25
Toplam	183	100

Tablo-25' de görüldüğü gibi 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin eğitim ekonomisi süzgecinden geçirilmediği görüşünde olan müzik öğretmenlerinin oranı % 85' dir. Buna karşılık kısmen geçirildiği görüşünde olanların oranı % 13, geçirildiği görüşünde olanların oranı da % 2' dir.

Buna göre hedeflerin eğitim ekonomisi süzgecinden geçirildiği görüşünde olanlar çok küçük bir azınlıkta kalmakta olup, müzik öğretmenleri büyük bir çoğunlukla hedeflerin eğitim ekonomisi süzgecinden geçirilmediği görüşünde birleşmektedirler.

Bu nedenle 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin ekonomik hayatın gerçekleri ve teknolojik olanaklara uygunluk ölçütlerinin esas alındığı eğitim ekonomisi süzgecinden geçirilmediği kabul edilebilir.

TABLO - 26

1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin Eğitim Ekonomisi Süzgecinden Geçirilip, Geçirilmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam
	f	%	f	%	
Evet + Kısmen	21	21.64	6	6.97	27
Hayır	76	78.36	80	93.03	156
Toplam	97	100	86	100	183

Sd = 1

P = 0.05

$\chi^2 = 7.89$

Tablo-26 'da görüldüğü gibi 1986 -LMÖP'ındaki hedeflerin eğitim ekonomisi süzgecinden geçirilmediği görüşünde olan İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin oranı % 78, İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin oranı ise % 93' tür. Buna karşılık hedeflerin eğitim ekonomisi süzgecinden geçirildiği görüşünde olan İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin oranı % 22, İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin oranı ise % 7' dir.

Hedeflerin eğitim ekonomisi süzgecinden geçirilmediği görüşünde olan İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı, İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranından daha yüksek çıkmaktadır. Khi-kare analizinde 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farkın, İzmir dışındaki illerin liselerinde müzik dersleri için yeterli ekonomik ve teknolojik olanakların yeterince yaratılmamasından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

TABLO - 27

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hedeflerin
Çağdaş Bir Temel Çerçeveye Oturtulup Oturtulmadığına
İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	2	1.09
Kısmen	48	26.23
Hayır	133	72.68
Toplam	183	100

Tablo 27' de görüldüğü gibi 1986-LMÖP'ındaki hedeflerin çağdaş bir temel çerçeveye oturtulmadığı görüşünde olan müzik öğretmenlerinin oranı % 73' dür. Kısmen böyle bir temel çerçeveye oturtulduğu görüşünde olanlarının oranı % 26, oturtulduğu görüşünde olanların oranı ise % 1' dir.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun görüşünden elde edilen bulgulara göre 1986-LMÖP'ındaki hedeflerin bilişsel (zihinsel), duyuşsal (duygusal), psikomotor (hareketsel) davranış boyutlarını yeterince kapsayan çağdaş bir temel çerçeveye oturtulmaması programın diğer öğeleri bakımından da oldukça düşündürücü olmaktadır.

TABLO - 28

Müzik Öğretmenlerinin 1986-İMÖP'ında Yeralan Milli Müzik
(Ulusal Müzik) Tanımına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Yalnızca Geleneksel Türk Halk Musikîsi,	5	2.73
Yalnızca Geleneksel Türk Sanat Musikîsi	-	-
Geleneksel Türk Halk Musikîsi ve Geleneksel Türk Sanat Musikîsi	16	8.74
Geleneksel Türk Halk ve Sanat Musikîleriyle Çağdaş Türk Halk ve Sanat Müzikleri	162	88.53
Toplam	183	100

Tablo-28' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 89 oranında çok büyük bir çoğunluğu Geleneksel Türk Halk ve Sanat Musikîleriyle Çağdaş Türk Halk ve Sanat Müzikleri, yani geleneksel ve çağdaş, tek-sesli ve çoksesli, hafif ve ciddi, tüm tür ve çeşitleriyle bir bütün olan Türk Müziği tanımını benimsemektedirler. % 9'luk bir kesim Geleneksel Türk Halk Musikîsi ve Geleneksel Türk Sanat Musikîsinin Milli Müzik tanımına girdiğini % 3'lük bir kesim ise yalnızca Geleneksel Türk Halk Musikîsinin Milli Müzik tanımına girmesi gerektiği görüşündedirler. Bununla birlikte Yalnızca Geleneksel Türk Sanat Musikîsinin Milli Müzik tanımına girdiği görüşünde olan öğretmen bulunmamaktadır.

Bu nedenle 1986 -İMÖP'ındaki "klasik ve folklorik türleri ile bir bütün olan "Milli Müzik" tanımının "Ulusal Müzik" kapsamına giren tür ve çeşitleri kapsamadığı için yetersiz bir tanım olduğu söylenebilir.

4.3.A.2. Ege Bölgesinde Görevli Müzik Öğretmenlerinin
1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının İçerğine
İlişkin Görüşleri

TABLO - 29

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Kabul Edilen
"Milli Musiki" Tanımının İnsan Yetiştirmede Yeterli
Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	6	3.28
Kısmen	64	34.97
Hayır	113	61.75
Toplam	183	100

Tablo-29' da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 62 oranındaki çoğunluğu 1986 -LMÖP'ında "Milli Müziğimiz" olarak kabul edilen "klasik ve folklorik" müziklerimizin çağdaş müziklerimiz kapsamak-sızın 1739 sayılı Milli Eğitim temel Kanununda belirtilen "Türk Milli Eğitiminin Genel Amaç ve Temel İlkeleri" doğrultusunda insan yetiştirme de yetersiz olduğu görüşünde birleşmektedirler. Buna karşılık % 35' lik bir kesim kısmen yeterli, % 3' lük bir kesim yeterli olduğu görüşündedirler.

Bu bulgular 1986 -LMÖP'ında Milli Müziğimiz olarak kabul edilen "klasik ve folklorik" müziklerimizin Çağdaş Türk insanının yetişmesine olan katkısı üzerine dikkati çekmekte ve çağdaş müziklerimizin de "Milli Musiki" kapsamına alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

TABLO - 30

1986-LMÖP' ında Kabul Edilen "Milli Musiki" Tanımının
İnsan Yetiştirmede Yeterli Olup Olmadığına İlişkin
Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin Programı Uygulamış Olma
ve Olmama Durumlarına Göre Dağılımı

	Evet Kısmen		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Evet (Uygulayanlar)	54	34.62	102	65.38	156	100
Hayır(Uygulamayanlar)	16	59.25	11	40.75	27	100
Toplam	70		113		183	

Sd = 1   P = 0.05 $\chi^2 = 5.79$

Tablo-30' da görüldüğü gibi 1986-LMÖP'ında kabul edilen klasik ve folklorik türleri ile bir bütün olan "Milli Musiki" tanımının Türk Milli Eğitiminin Genel Amaç ve Temel İlkeleri doğrultusunda insan yetiştirmede yeterli olmadığına ilişkin programı uygulayan müzik öğretmenlerinin % 65'i ile uygulamayan müzik öğretmenlerinin % 41'i aynı görüştedirler. Buna karşılık programın Türk Milli Eğitimin Genel Amaç ve Temel ilkeleri doğrultusunda insan yetiştirmede yeterli olduğuna ilişkin programı uygulayan müzik öğretmenlerinin % 35'i ile programı uygulamayan müzik öğretmenlerinin % 59'u aynı görüşte birleşmektedirler.

1986-LMÖP'nın insan yetiştirmede yeterli olmadığı konusunda programı uygulayan öğretmenlerin oranının, programı uygulamayan öğretmenlerin oranından yüksek olması dikkati çekmektedir. Yapılan khi-kare analizinde de 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı bir fark ortaya çıkmaktadır.

Bu nedenle programı uygulayan müzik öğretmenlerinin programın uygulanmasından kaynaklanan sorunların daha çok farkında oldukları, Türk Milli Eğitiminin Genel Amaç ve Temel ilkeleri konusunda daha duyarlı oldukları düşünülebilir.

TABLO - 31

**Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Hangi Hedeflerin
Hangi Konu İçeriği İle Gerçekleştirileceğinin Belirtilip
Belirtilmediğine İlişkin Görüşleri**

	Frekans	Yüzde
Evet	11	6.01
Kısmen	45	24.59
Hayır	127	69.40
Toplam	183	100

Tablo-31' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 69'u 1986-LMÖP-ında hangi hedeflerin hangi konu içeriği ile gerçekleştirileceğinin belirtilmediği görüşünde olup kısmen belirtildiği görüşünde olanların oranı % 25, belirtildiği görüşünde olanların oranı ise % 6 'dır.

Bu bulgulardan müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun 1986-LMÖP'ında hangi hedeflerin hangi konu içeriği ile gerçekleştirileceğinin belirtilmediği görüşünü paylaştıkları anlaşılmaktadır. Bu nedenle 1986-LMÖP'-ında hedeflerle içerik arasında yeterli bağın kurulamadığı söylenebilir.

TABLO - 32

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Türk ve Batı Müziği Solfejinin Birlikte Verilmesinin Çelişki Taşıyıp Taşımadığına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	147	80.33
Kısmen	20	10.93
Hayır	16	8.74
Toplam	183	100

Tablo-32' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 80'ni 1986 -LMÖP'ında Türk ve Batı Müziği solfejinin birlikte verilmesinin çelişki taşıdığı görüşündedirler. Buna karşılık kısmen çelişki taşıdığı görüşünde olanların oranı % 11, çelişki taşımadığı görüşünde olanların oranı ise % 9' dur.

Müzik öğretmenlerinin büyük bir yoğunluğunun 1986 -LMÖP'ında yer alan "Türk ve Batı Müziği Solfeji birlikte verilecek" ifadesinin Türk Müziği'nin bir sekizli içinde eşit olmayan 24 aralıkları oluşan perde sistemi ile Batı Müziği'nin bir sekizli içinde eşit aralıklı 12 yarım sestem oluşan tampere sistemi birlikte düşünüldüğünde çelişki taşıdığı görüşünde birleştikleri görülmektedir. Bu durum müzik öğretimi uygulamalarında öğretmenlerin birtakım sorunlarla karşı kaldıklarını ortaya çıkarmaktadır.

TABLO - 33

1986-LMÖP'ındaki Türk ve Batı Müziği Solfejinin Birlikte Verilmesinin Çelişki Taşıyıp Taşımadığına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam
	f	%	f	%	
Evet	71	73.19	76	88.37	147
Kısmen + Hayır	26	26.81	10	11.63	36
Toplam	97	100	86	100	183

Sd = 1   P = 0.05 $\chi^2 = 6.71$

Tablo-33' de görüldüğü gibi 1986-LMÖP'ındaki Türk ve Batı Müziği solfejinin birlikte verilmesinin çelişki taşıdığı görüşünde olan İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin oranı % 73, İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin görüşü % 88' dir. Buna karşılık bu ifadenin çelişki taşımadığı görüşünde olan İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranı % 27, İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı ise % 12' dir.

1986 -LMÖP'ındaki bu ifadenin çelişki taşıdığına ilişkin, İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranından yüksek çıkmaktadır. Bu nedenle Khi-kare analizinde 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı bir farklılık ortaya çıkmaktadır.

İzmir dışı illerde görevli olan müzik öğretmenlerinin Türk Müziği konularının işlenmesinde yeterli kaynaklarla birlikte araç ve gereçlerin sağlanmasında İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerine göre daha çok zorlandıkları düşünülmektedir.

TABLO - 34

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Yeralan Geleneksel Türk Müzikleri Ağırlıklı Eğitsel Müzik Uygulamalarının Tampere Sistemle Yapılıp Yapılamayacağına İlişkin Görüşler

	Frekans	Yüzde
Evet	62	33.88
Kısmen	42	22.95
Hayır	79	43.17
Toplam	183	100

Tablo-34' de müzik öğretmenlerin % 43' ünün 1986 -LMÖP'ındaki Geleneksel Türk Müzikleri ağırlıklı eğitsel müzik uygulamalarının tampere sistemle yapılmasına karşı çıktıkları görülmektedir. Buna karşılık % 23' lük bir kesim Geleneksel Türk Müzikleri ağırlıklı eğitsel müzik uygulamalarının kısmen de olsa tampere sistemle yapılabileceği yolunda görüş bildirirken % 34' lük bir kesim Türk Müzikleri'nin yapısında bulunan koma seslerin tamamen gözardı edilerek tampere sistemle yapılabileceğini belirtmektedirler.

Bu bulgular doğrultusunda tampere sistemle yapılabileceği görüşünde olan öğretmenlerin oranı ile, kısmen tampere sistemle yapılabileceği görüşünde olanların toplam oranının % 57 olduğu gözönüne alındığında Geleneksel Türk Müzikleri ağırlıklı eğitsel müzik uygulamalarının tampere sistemle yapılabileceği söylenebilir.

TABLO - 35

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nin Türk Müziği -
Batı Müziği Kutuplaşmasına Olan Etkisine İlişkin
Görüşler

	Frekans	Yüzde
Evet	29	15.85
Kısmen	67	36.81
Hayır	87	47.54
Toplam	183	100

Tablo-35' de görüldüğü gib müzik öğretmenlerinin % 48'i 1986-LMÖP'ındaki Türk Müziği ve Batı Müziği konularının birlikte işlenmesi, örneklerinin birlikte verilmesinin varlığı Türkiye'de hâlâ gözlenen Türk Müziği Batı Müziği kutuplaşmasını azaltıcı etkide bulunmadığı görüşündedirler. Buna karşılık % 37'lik öğretmen grubu bu konularının birlikte verilmesinin kısmen de olan bu kutuplaşmayı azalttığı görüşünde olup % 16'lık öğretmen grubu da kutuplaşmayı azaltıcı etkide bulunduğu görüşündedirler.

1986 -LMÖP'ının kutuplaşmayı azaltıcı ve kısmen azaltıcı etkide bulunduğu görüşünde olanların toplam oranının öğretmenlerin % 53'ünü oluşturduğu gözönüne alındığında bu programın Türk Müziği-Batı Müziği kutuplaşmasını azaltıcı etkide bulunduğu kabul edilebilir.

4.4.A.3. Ege Bölgesinde Görevli Müzik Öğretmenlerinin
1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının
Öğretme-Öğrenme Durumlarına İlişkin Görüşleri

TABLO - 36

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Hedeflerde Kapsanan
Davranışların Hangi Yöntem ve Tekniklerde Kazandırılacağına
Belirtilip Belirtilmediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	7	3.83
Kısmen	45	24.59
Hayır	131	71.58
Toplam	183	100

Tablo-36 'da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 72'si 1986 -LMÖP'ında hedeflerde kapsanan davranışlarının hangi yöntem ve tekniklerle kazandırılacağına belirtilmediği görüşündedirler. Kısmen belirtildiği görüşünde olanların oranı % 25, belirtildiği görüşünde olanların oranı ise % 4' dolayındadır.

Bu bulgulardan anlaşıldığına göre müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu programdaki hedeflerde kapsanan davranışların hangi yöntem ve tekniklerle kazandırılacağına belirtilmediği görüşünü paylaşmaktadır. Bu nedenle programın öğrencide gerçekleşmesi beklenen davranış değişikliğini kazandıracak yöntem ve tekniklere gerekli önemi vermediği akla gelmektedir.

TABLO - 37

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Nota Öğretiminin
Lise Birinci Sınıftan İtibaren Başlaması Gerektiği
Düşüncesine Katılıp Katılmadıklarına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	3	1.64
Kısmen	4	2.19
Hayır	176	96.17
Toplam	183	100

Tablo-37' den müzik öğretmenlerinin % 96 oranında çok büyük bir kesiminin 1986-LMÖP'ında yer alan "İstiklâl Marşı'nın ve sınıf seviyesine uygun diğer marşlarla tek ve çoksesli şarkı türkü, ninni vb. parçaların ortaokul üçüncü sınıfa kadar kulaktan, lise birinci sınıftan itibaren notalarıyla öğretilmesi düşüncesine katılmadıkları görülmektedir. Buna karşılık % 2' lik bir kesim kısmen bu görüşe katılmakta % 2' lik bir kesim de tamamen katılmaktadır.

Bu nedenle müzik öğretiminde müzik dilinin alfabesi sayılan nota öğretimine diğer gelişmiş ülkelerde olduğu gibi çok daha erken yaşlarda başlamak gerektiği düşüncesine müzik öğretmenlerinin katıldığı açık bir şekilde görülmektedir.

TABLO - 38

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Makamların Öğretilmesine Hangi Makamdan Başlanması Gerektiğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Rast	24	13.11
Hüseyni	51	27.87
Çargâh	108	59.02
Toplam	183	100

Tablo-38' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 59'u makamların öğretilmesine "Çargâh Makamı"ndan başlanması gerektiği görüşündedirler. Buna karşılık % 28'i "Hüseyni Makamı"ndan, % 13'ü ise "Rast Makamı"ndan başlanması gerektiği görüşündedirler.

"Çargâh Makamı" dizisinin bazı bakımlardan Batı Müziğinin "Do Majör" dizisi ile benzerlik göstermesi, değiştirici sesleri yapısında bulundurmaması, aktarım güçlüğü bulunmaması, öğrencilerin ses alanına uygun olması, yazıldığı sesten okunabilir ve çalınabilir olmasının vb. öğretmenleri makamların öğretilmesinde başlangıç makam olarak alınması gerektiği görüşüne götürmüş olabileceği düşünülmektedir.

TABLO - 39

1986-1MÖP'ındaki Makamların Öğretilmesine Hangi Makamdan
Başlanması Gerektiğine İlişkin Müzik Öğretmenleri
Görüşlerinin Fakülte Çıkışlı ve Enstitü Çıkışlı Olma
Durumlarına Göre Dağılımı

	Rast		Hüseynî		Çargâh		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü Çıkışlılar	13	11.92	37	33.94	56	51.37	109	100
Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü + Türk Musikîsi Devlet Konservatuarı + Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji Bölümü Çıkışlılar	11	14.28	14	18.18	52	67.54	77	100
Toplam	24		51		108		183	

Sd = 2   P = 0.05 $\chi^2 = 6.249$

Tablo-39' da görüldüğü gibi eğitim enstitüsü çıkışlı müzik öğretmenlerinin % 51'i ile fakülte çıkışlı müzik öğretmenlerinin % 68'i makamların öğretilmesine "Çargâh Makamı"ndan başlanması gerektiği görüşünde birleşmektedirler.

Buna karşılık enstitü çıkışlı öğretmenlerin % 34'ü ile fakülte çıkışlı öğretmenlerin % 18 i makamların öğretiminde "Hüseynî Makamı"ndan enstitü çıkışlı öğretmenlerin % 12'si ile fakülte çıkışlı öğretmenlerin % 14'ü "Rast Makamı"ndan başlanması gerektiği görüşünü paylaşmaktadırlar.

Makamların öğretilmesine "Çargâh Makamı"ndan başlanması gerektiğine ilişkin fakülte çıkışlı müzik öğretmenlerinin oranı enstitü çıkışlı müzik öğretmenlerinin oranından yüksek çıkmaktadır. Yapılan khi-kare çözümlemesinde bu nedenle 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı farklılık görülmektedir.

TABLO - 40

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Geleneksel Türk Müziklerinin Yapısındaki Koma Seslerin Öğrenciler Tarafından Ayırıldılıp Ayırıldılımediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	2	1.09
Kısmen	22	12.02
Hayır	159	86.89
Toplam	183	100

Tablo-40' da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin çok büyük bir çoğunluğunu oluşturan % 87' si 1986 -LMÖP'ındaki Geleneksel Türk Müziklerinin yapısında bulunan koma seslerin uygulamada öğrenciler tarafından ayırıldılımediği görüşündedirler. Buna karşılık kısmen ayırıldılımediği görüşünde olanların oranı % 12 olup, ayırıldılımediği görüşünde olanların oranı ise % 1' dir.

Batı müziğinin eşit aralıklı sistemindeki bir tam aralığın dokuz eşit parçaya bölünmesiyle ortaya çıkan, başka bir deyimler sesin insan kulağıyla farkedilebilen çok küçük bir parçası olan koma seslerin uygulamada öğrenciler tarafından ayırıldılımemesi Türk Müziğinin perde sisteminin öğretimi konusundaki yöntem ve tekniklere dikkati çekmektedir.

TABLO - 41

Müzik Öğretmenlerinin 1986-1987'de Yer Alan Tampere Akordlu ve Tampere Akordlu Olmayan Çalgıları Kullanma Dereceleri İlişkin Görüşleri

	I. Derece		II. Derece		III. Derece	
	Toplam	Yüzde	Toplam	Yüzde	Toplam	Yüzde
Kaval	-	-	1	0.55	2	1.13
Bağlama	3	1.64	15	8.20	75	42.37
Sipsi	-	-	-	-	-	-
Kemençe	-	-	-	-	-	-
Kabak Kemane	1	0.55	1	0.55	2	1.33
Lavta	-	-	-	-	-	-
Ud	1	0.55	1	0.55	7	3.95
Kanun	-	-	-	-	-	-
Tanbur	-	-	-	-	-	-
Nisfiye	-	-	-	-	-	-
Piyano	25	13.66	23	12.57	20	11.30
Keman	4	2.18	3	1.64	4	2.26
Blokflüt	86	46.99	63	34.43	12	6.78
Melodika	1	0.55	-	-	9	5.08
Mandolin	5	2.73	6	3.28	30	16.95
Elektro Org	57	31.15	70	38.25	16	9.04
Toplam	183		183		177	

Tablo-41' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 47'si birinci derecede tampere akordlu çalgılardan blok flütü, % 38'i ikinci derecede elektro-orgu, % 42'si ise tampere akordlu olmayan çalgılardan bağlamayı üçüncü derecede kullanmayı tercih etmektedirler. Tampere akordlu olmayan sipsi, kemençe, lâvta, kanun, tanbur, nisfiye gibi çalgıların öğretmenler tarafından kullanılmadığı görülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin birinci derecede kullandıkları çalgıların % 95' ile ikinci derecede kullandıkları çalgıların % 89'unu tampere akordlu çalgılar, üçüncü derecede kullandıkları çalgıların % 51'ini ise tampere akordlu olmayan çalgılar oluşturmaktadır.

Bu bulgulara göre öğretmenlerin genel müzik eğitiminde daha çok tampere akordlu çalgıları kullanma ve programlarda daha çok tampere sistemin temel alınması yönünde bir eğilim içinde oldukları kabul edilebilir.

TABLO - 42

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Yer Alan Tampere
Akordlu Olmayan Çalgıları Kullanma Derecelerine
İlişkin Görüşleri

	I. Derece		II. Derece	
	Toplam	Yüzde	Toplam	Yüzde
Kaval	4	2.18	38	31.40
Bağlama	122	66.67	5	4.13
Sipsi	1	0.55	1	0.83
Kemençe	-	-	-	-
Lavta	-	-	-	-
Ud	3	1.64	16	13.22
Kanun	1	0.55	-	-
Tanbur	-	-	2	1.65
Kabak Kemane	1	0.55	8	6.61
Nisfiye	-	-	-	-
Hiçbiri	51	27.87	51	42.15
Toplam	183		121	

Tablo-42' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 67'si 1986-LMÖP'ında yer alan tampere akordlu olmayan çalgılardan bağlamayı birinci derecede kullanmaktadırlar. İkinci derece kullanılan tampere akordlu olmayan çalgının bulunmaması dikkati çekmektedir. Bununla birlikte kemençe, lâvta, tanbur, nisfiye gibi çalgılar hiç kullanılmamakta, Geleneksel Türk Sanat Müziği çalgılarından bazılarının % 2, Geleneksel Türk Halk Müziği çalgılarında bazılarının % 3 gibi düşük bir oranda kullanıldığı görülmektedir.

Bağlamanın ilk bakışta tampere akordlu olmayan çalgı gibi görünmesine karşılık yapımında, kullanımında ve öğretiminde belli standartlara bağlanması yönünde güçlenen çalışmaların olması, eğitim enstitülerinin son yıllarından itibaren, müzik eğitimi bölümlerinde bağlama öğretimine yer verilmesi ve en çok kullanılan "Türk Halk Müziği" çalgısı olmasının bu denli yüksek kullanımını olumlu yönde etkilemekte olduğu düşünülebilir.

TABLO - 43

Müzik Öğretmenlerinin 1986-İMÖP'ında Yer Alan Tampere
Akordlu Çalgıları Kullanma Derecelerine
İlişkin Görüşleri

	I. Derece		II. Derece	
	Toplam	Yüzde	Toplam	Yüzde
Blokflüt	97	53.01	64	34.97
Melodika	-	-	1	0.55
Mandolin	-	-	18	9.84
Piyano	22	12.02	26	14.21
Elektro Org	63	34.43	70	38.25
Keman	1	0.55	4	2.18
Toplam	183		183	

Tablo-43' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin yarıdan fazlasını oluşturan % 53'ü birinci derecede blokflütü, % 38'i ise ikinci derecede elektro org'u kullanmaktadırlar.

Blokflütün gerek birinci derecede, gerekse ikinci derecede kullanılan melodika, mandolin, keman gibi çalgıların toplam kullanım oranlarından daha yüksek oranda kullanılmakta olması dikkate çekmektedir.

Türkiye'de ilkokul ve özellikle ortaokullarda yaygın bir biçimde kullanıldığı bilinen blokflütün liselerde de yaygın biçimde kullanımına devam edilmesi düşündürücü olmaktadır.

TABLO - 44

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında "Dinleme" Bölümündeki Türk ve Batı Müziğine Ait Örnekleri Dinletmek İçin Gerekli Araç ve Gereçleri Okullarında Bulup Bulamadıklarına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	27	14.75
Kısmen	54	29.51
Hayır	102	55.74
Toplam	183	100

Tablo-44' den öğretmenlerin % 56'sının 1986-LMÖP'ındaki "Dinleme" alt başlığı ile belirtilen bölümde Türk ve Batı Müziğine ait örnekleri dinletmek için gerekli kaset, plak, teyp, müzik seti vb. araçları okullarında bulamadıkları anlaşılmaktadır.

Buna karşılık % 30'u kısmen bulabildiklerini belirtmektedirler. Bu araçları okullarında bulabildiklerini belirtenlerin oranının % 15 dolayında olduğu gözönüne alındığında programın gerektirdiği araç ve gereçlerin yeterince bulunamamasının programın etkinliğinin azalmasında, rolünün olabileceği düşüncesini akla getirmektedir.

TABLO - 45

1986-İMÖP'ında "Dinleme" Bölümündeki Türk ve Batı Müziğine Ait Örnekleri Dinletmek İçin Gerekli Araç ve Gereçleri Okullarında Bulup Bulamadıklarına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam
	f	%	f	%	
Evet + Kısmen	56	57.74	25	29.07	81
Hayır	41	42.26	61	70.93	102
Toplam					

Sd = 1

P = 0.05

$\chi^2 = 15.21$

Tablo-45'de görüldüğü gibi 1986-İMÖP'ında "Dinleme" bölümündeki Türk ve Batı Müziğine ait örnekleri dinletmek için gerekli araç ve gereçleri bulamadıklarını belirten İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin oranı % 42, İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin oranı ise, % 71'dir. Bu araç ve gereçleri bulabildiklerini belirten İzmir içinde görevli öğretmenlerin oranı % 58, İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin oranı da % 29' dur.

1986 -İMÖP'ında "Dinleme" bölümünde gerekli araç ve gereçleri bulamadıklarını belirten İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin, oranından yüksek çıkmaktadır. Yapılan khi-kare analizinde de 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı bir farklılık görülmektedir. İzmir dışındaki illerde görevli olan müzik öğretmenlerinin okullarında yeterli araç ve gereçleri bulamadıkları düşüncesini uyandırmaktadır.

TABLO - 46

Müzik Öğretmenlerinin 1986-İMÖP'ında yer alan "Türk Musikîsi Edebiyatı" Konularının Üzerinde Yeterince Durup Duramadıklarına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	6	3.28
Kısmen	63	34.43
Hayır	114	62.30
Toplam	183	100

Tablo-46'da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 62'si 1986-İMÖP'ında yer alan "Türk Musikîsi Edebiyatı" konusundaki Halk Edebiyatı ile Halk Müziği, Klasik Edebiyat ile Klasik Musikî arasındaki ilişkilerin üzerinde yeterince duramadıkları görüşündedirler.

Bu konuların üzerinde kısmen durabildikleri yönünde görüş bildiren öğretmenlerin oranı % 34 olup, durabildiklerini belirtenlerin oranı % 3'ü geçmemektedir.

Müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun Halk Edebiyatı ile Halk Müziği, Klasik Edebiyat ile Klasik Musikî arasındaki ilişkilerin üzerinde yeterince duramadıkları görüşünde birleştikleri görülmektedir. Öğretmenlerin yetişmiş oldukları programlarda bu konuları yeterince kapsayan derslerin bulunmaması, bu programın gerektirdiği bilgi ve becerilerin kazandırılması konusunda yeterli hizmet içi eğitimin verilememesinin buna neden olabileceği düşünülebilir.

TABLO - 47

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki "Türk Musikîsi Edebiyatı" Bölümünde Yeralan Vezinlerle Usûller Arasındaki İlişkiler Üzerinde Yeterince Durup Duramadıklarına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	5	2.73
Kısmen	21	11.48
Hayır	157	85.79
Toplam	183	100

Tablo-47' de görüldüğü müzik öğretmenlerinin % 86'sı 1986-LMÖP'ında "Türk Musikîsi Edebiyatı" bölümünde yeralan vezinlerle usûller arasındaki ilişkilerini üzerinde yeterince duramadıkları görüşündedirler. Kısmen durabildikleri görüşünde olanların oranı % 11' olup durabildiklerini belirtenlerin oranı % 3'ü aşmamaktadır.

Bu bulgulara göre müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun vezinlerle-usûller arasındaki ilişkilerin üzerinde yeterince duramadıkları konusunda birleştikleri görülmektedir. Bu nedenle programın bu konuda uygulamada aldığı görünümün farklılığı dikkati çekmektedir.

TABLO - 48

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında "Batı Müziği Tarihi"
İçinde Yer Alan Konuların "Türk Müzik Tarihi" İçinde
"Çağdaş Dönem" Olarak Yer Alması Gerekip Gerekmediğine
İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	165	90.16
Kısmen	10	5.46
Hayır	8	4.38
Toplam	183	100

Tablo-48' de müzik öğretmenlerinin % 90'nı 1986-LMÖP'ından "Batı Müziği Tarihi" konuları içinde yer alan "Türk Milli Ekolü, Türk Beşleri, Çağdaş Türk Bestecileri, Elektronik Müzik Bestecilerimiz" konularının "Türk Müzik Tarihi" içinde "Çağdaş Dönem" olarak yer alması gereken konular olduğu görüşündedirler. Buna karşılık % 5'i bu görüşe kısmen katılmakta olup, bu görüşe katılmayanların oranı da % 4' dür.

Müzik öğretmenlerinin çok büyük bir bölümünün 1986 -LMÖP'ında "Batı Müziği Tarihi" içinde yer alan konuların "Türk Müzik Tarihi" içinde "Çağdaş Dönem" olarak yer alması gerektiği konusunda ortak bir görüş içinde olmaları oldukça önemli görülmektedir.

TABLO - 49

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP' nin Öğrencileri Yeterince
Yaratıcı Kılıp Kılmadığına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	3	1.64
Kısmen	31	16.94
Hayır	149	81.42
Toplam	183	100

Tablo-49' da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 81'i 1986-LMÖP'nin öğrencileri yeterince yaratıcı kılmadığı görüşündedirler. Programın kısmen yaratıcı kıldığı görüşünde olanların oranı % 17 olup, yaratıcı kıldığı görüşünde olanların oranı % 1' di.

Bundan dolayı müzik öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nin öğrencileri yaratıcı kılmadığı konusunda büyük bir çoğunluğu aynı görüştedirler. Bu nedenle 1986-LMÖP'ında yaratıcı müzik etkinliklerine yeterince yer verilmediği söylenebilir.

TABLO - 50

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP' nin Gerçekleştirilmesinde İki Ders Saatinin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	30	16.39
Kısmen	69	37.70
Hayır	84	45.90
Toplam	183	100

Tablo-50' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 46 'sı 1986 -LMÖP'nin gerçekleştirilmesinde iki ders saatinin yeterli olmadığı görüşündedirler. Buna karşılık % 38'i kısmen yeterli olduğu görüşünde olup, yeterli olduğu görüşünde olanların oranı da % 16'yı geçmemektedir.

Kısmen yeterli ve yetersiz görüşünde olanlarının toplam oranının % 84 gibi çok büyük oranda olduğu dikkate alındığında haftada iki ders saatinin 1986 -LMÖP'nin gerçekleştirilmesinde yeterli olmadığı söylenebilir.

TABLO - 51

1986-LMÖP'nin Gerçekleştirilmesinde İki Ders Saatinin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam
	f	%	f	%	
Evet	25	25.77	5	5.81	30
Kısmen	36	37.11	33	38.37	69
Hayır	36	37.11	48	55.82	84
Toplam	97	100	86	100	183

Sd = 2   P = 0.05 $\chi^2 = 14.569$

Tablo-51' de görüldüğü 1986-LMÖP'nin gerçekleştirilmesinde iki ders saatinin yetersiz olduğu konusunda İzmir içinde görevli öğretmenlerin % 37'si ile İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin % 56'sı aynı görüşlü paylaşmaktadırlar. Buna karşılık kısmen yeterli olduğu konusunda İzmir içindeki öğretmenlerin % 37'si ile İzmir dışındaki öğretmenlerin % 38'i aynı görüştedirler. Yeterli görüşünde olan İzmir içinde görevli öğretmenlerin, oranı % 26 olup İzmir dışında görevli öğretmenlerin oranı ise % 6'dır.

1986 -LMÖP'nin gerçekleştirilmesinde iki ders saatinin yetersizliğine ilişkin İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oranından yüksek çıkmaktadır. Bu nedenle yapılan khi-kare analizinde 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı bir farklılık çıkmaktadır.

İzmir dışındaki diğer illerde genel müzik eğitimi kapsamında kısmen özengen müzik eğitiminin de verilmekte olmasının bu sonucun ortaya çıkmasına neden olabileceği düşünülmektedir.

TABLO - 52

**Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nin İlgili Kaynak Kitap,
Araç ve Gereçleri Programın Bir Parçası Olarak Görüş
Görmediğine İlişkin Görüşleri**

	Frekans	Yüzde
Evet	25	13.60
Kısmen	56	30.60
Hayır	102	55.74
Toplam	183	100

Tablo-52' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 56 'sı 1986-LMÖP'nin ilgili kaynak, kitap, araç ve gereçleri programın bir parçası olarak görmediği görüşündedirler. Kısmen gördüğü görüşünde olanların oranı % 31 olup, programın ilgili kaynak kitap, araç ve gereçleri programın bir parçası olarak gördüğü görüşünde olanların oranı ise % 14' dür.

Yukarıdaki bulgulara göre müzik öğretmenlerinin yarısından fazlası 1986-LMÖP'nin ilgili kaynak, kitap, araç ve gereçleri programın bir parçası olarak görmediği görüşündedirler. Bu nedenle programa uygun kaynak, kitap, araç ve gereç geliştirilmesine gerekli önemin verilmesi düşündürücü olmaktadır.

TABLO - 53

1986-LMÖP' nin İlgili Kaynak, Kitap, Araç ve Gereçleri Programın Bir Parçası Olarak Görüp Görmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin İzmir İçinde ve İzmir Dışında Görevli Oluşlarına Göre Dağılımı

	İzmir		İzmir Dışı		Toplam
	f	%	f	%	
Evet	19	19.58	6	6.97	25
Kısmen	33	34.02	23	26.74	56
Hayır	45	46.40	57	66.27	102
Toplam	97	100	86	100	183

Sd = 2   P = 0.05 $\chi^2 = 9.330$

Tablo-53' de görüldüğü gibi 1986-LMÖP'nin ilgili kaynak, kitap, araç ve gereçleri programın bir parçası olarak görmediğine ilişkin İzmir içinde görevli müzik öğretmenlerinin % 46'sı ile İzmir dışında görevli müzik öğretmenlerinin % 66'sı aynı görüştedirler. Kısmen görüşünde olan İzmir içindeki müzik öğretmenlerinin oral % 34, İzmir dışındaki müzik öğretmenlerinin oranı da % 27'dir. Buna karşılık programın ilgili kaynak, kitap araç ve gereçleri programın bir parçası olarak gördüğü görüşünde olan İzmir içindeki öğretmenlerin oranı % 20. İzmir dışındaki öğretmenlerin oranı % 7' dir. Programın ilgili kaynak kitap, kitap araç ve gereçleri programın programın yapısında bulundurmadığına ilişkin İzmir dışı öğretmen görüşlerinin oranı İzmir içi öğretmen görüşlerinin oranından yüksektir. Bu nedenle yapılan khi-kare analizinde 0.05 yanılma olasılığı ile anlamlı bir farklılık ortaya çıkmaktadır.

İzmir dışı illerdeki müzik öğretmenlerinin ilgili kaynak, kitap, araç ve gereçleri yeterince sağlayamamalarının bu farkın ortaya çıkmasında etkili olabileceği kabul edilebilir.

TABLO - 54

1986-LMÖP'nin İlgili Kaynak, Kitap, Araç ve Gereçleri Programın Bir Parçası Olarak Görüp Görmediğine İlişkin Müzik Öğretmenleri Görüşlerinin Programı Uygulamış Olma ve Olmama Durumlarına Göre Dağılımı

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet (Uygulayanlar)	16	10.25	50	32.05	90	57.69	156	100
Hayır(Uygulamayanlar)	9	33.33	62	22.22	12	44.44	27	100
Toplam	25		56		102		183	

Sd = 2   P = 0.05 $\chi^2 = 10.424$

Tablo-54' de görüldüğü gibi 1986-LMÖP'nin ilgili kaynak, kitap, araç ve gereçleri programın bir parçası olarak görmediğine ilişkin programı uygulayan müzik öğretmenlerinin % 58'i ile uygulamaya müzik öğretmenlerinin % 44'ü aynı görüştedirler. Buna karşılık kısmen gördüğü görüşünde olan programı uygulayan müzik öğretmenlerinin oranı % 32, uygulamayan müzik öğretmenlerinin oranı ise % 22' dir. İlgili kaynak, kitap, araç ve gereçleri programın bir parçası olarak gördüğü görüşünde olan programı uygulayan müzik öğretmenlerinin oranı % 10, uygulamayan müzik öğretmenlerinin oranı ise % 33 dolayındadır. 1986-LMÖP'nin ilgili kaynak, kitap, araç ve gereçleri programın bir parçası olarak görmediğine ilişkin programı uygulayan müzik öğretmenlerinin oranı yüksek çıkmaktadır.

Yapılan khi-kare çözümlemesinde 0.05 yanılma olasılığı ile bu konuda anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Bu nedenle programı uygulayan müzik öğretmenlerinin uygulamayan müzik öğretmenlerine göre programın yapısını daha iyi kavradıkları akla gelmektedir.

TABLO - 55

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP' nin Gerekli Yapıda Üyelerden Oluşan Bir Program Geliştirme Kurulu Tarafından Hazırlanıp Hazırlanmadığına İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	4	2.19
Kısmen	26	14.20
Hayır	153	83.61
Toplam	183	100

Tablo-55' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 84' ünü oluşturan çok büyük bir kısmı 1986-LMÖP'nin gerekli sayıda ve nitelikte üyelere oluşan bir program geliştirme kurulu tarafından hazırlanmadığı izlenimindedirler. Buna karşılık kısmen böyle bir kurul tarafından hazırlandığı izleniminde olanların oranı % 14' dür. 1986-LMÖP'nin gerekli yapıda bir kurul tarafından hazırlandığı izleniminde olanların oranı % 2'yi aşmamaktadır.

Bu bulgular öğretmenlerinin çok büyük bir bölümünün programın yeterli sayıda ve nitelikte üyelere oluşan bir kurul tarafından hazırlanmadığı izleniminde olduklarını göstermektedir.

4.5.A.4. Ege Bölgesinde Görevli Müzik Öğretmenlerinin 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Sınama-Ölçme Durumları ve Değerlendirme Etkinliklerine İlişkin Görüşleri

TABLO - 56

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Hedeflere Ulaşılm Derecesinin Öngörülüp Öngörülmediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	6	3.28
Kısmen	20	10.93
Hayır	157	85.79
Toplam	183	100

Tablo-56 'da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 86 ' sını 1986 -LMÖP'ında hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının belirlenmesinin öngörülmediği görüşündedirler. Buna karşılık % 11'i kısmen öngörülmediği görüşündedirler. Programdaki hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının belirlenmesinin öngörüldüğü görüşünde olanların oranı ise % 3'ü geçmemektedir.

Öğretmenlerin çok büyük bir bölümünün aynı görüşte olması programdaki hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı ile bunun derecesinin belirlenmesinin öngörülmediğini ortaya koymaktadır.

TABLO - 57

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Öğretme - Öğrenme Durumlarının Etkililik ve Verimlilik Derecesinin Belirlenip Belirlenmediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	5	2.73
Kısmen	24	13.11
Hayır	154	84.15
Toplam	183	100

Tablo-57' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin çok büyük bir bölümünü oluşturan % 84'ü 1986 -LMÖP'ında öğretim etkinliklerinin yani öğretme ve öğrenme durumlarının, etkililik ve verimlilik derecesinin belirlenmesinin öngörülmediği görüşündedirler. Buna karşılık % 13'ü kısmen öngörüldüğü görüşünde olup, öğretme ve öğrenme durumlarının etkililik ve verimlilik derecesinin belirlenmesinin öngörüldüğü görüşünde olanların oranı % 3' dür.

Bu durum programdaki öğretme - öğrenme durumlarının amaçlara ulaşılmasında ne derece etkili ve verimli olduğu konusunda programdaki önemli bir eksikliğe dikkati çekmektedir.

TABLO - 58

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ındaki Konuların Hedef Davranışların Gözlenip Ölçülmesine Yardımcı Olacak Şekilde Çözümlemlenip Çözümlemediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	1	0.55
Kısmen	33	18.03
Hayır	149	81.42
Toplam	183	100

Tablo-58' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 81'i 1986-LMÖP'ındaki konuların hedef davranışların gözlenip ölçülmesine de yardımcı olacak şekilde ilişkilendirilerek çözümlenmediği görüşündedirler. Buna karşılık % 18'i kısmen çözümlendiği görüşünde olup, konuların hedef davranışların gözlenip ölçülmesine de yardımcı olacak şekilde ilişkilendirilerek çözümlendiği görüşünde olanların oranı % 1' dir.

Bu bulgulardan anlaşıldığı gibi müzik öğretmenlerinin çok büyük bir bölümünün 1986-LMÖP'ındaki konuların hedef davranışların gözlenip ölçülmesine de yardımcı olacak şekilde ilişkilendirilerek çözümlenmediği görüşünde birleşmeleri programdaki olması gereken öğeler arası ilişkiler konusunda düşündürmektedir.

TABLO - 59

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'ında Sınama ve Ölçme Durumlarının Oluşturulması Bakımından Herhangi Bir Etkinliğin Önerilip Önerilmediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Müziksel işitme,okuma,yazma,çalma,söyleme etkinlikleri yoluyla	16	8.74
Ders dışı müziksel topluluklarda görev alma durumu	2	1.09
Ders içi ve dışı müzik ödevlerini hazırlama	3	1.64
Test tipi yoklamalar	1	0.55
Klasik yazılı yoklamalar	4	2.19
Hepsi	7	3.83
Hiçbiri	150	81.97
Toplam	183	100

Tablo-59' da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 82'si 1986 -LMÖP'ında sınama ve ölçme durumlarının oluşturulması bakımından herhangi bir etkinliğin önerilmediği görüşündedirler. Buna karşılık müziksel işitme, okuma, yazma, çalma söyleme etkinlikleri yoluyla, ders dışı müziksel topluluklarda görev alma durumu yoluyla, dersiçi ve dışı müzik ödevlerini hazırlama, test tipi yoklamalar, klasik yazılı yoklamalar ve bunların hepsi yoluyla sınama ve ölçme durumu önerildiği görüşünde olanların oranı da % 19' u geçmemektedir.

Bu bulgular 1986-LMÖP'ının sınama ölçme durumlarına yer vermediği konusunda öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun aynı görüşte olduğunu ve herhangi etkinliğin önerilmediğini ortaya koymaktadır.

TABLO - 60

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP' ında Örnek Sınama-Ölçme Durumlarının Önerilip Önerilmediğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Evet	4	2.19
Kısmen	12	6.56
Hayır	167	91.26
Toplam	183	100

Tablo- 60 'da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 91'i 1986-LMÖP'ında örnek sınama - ölçme durumları önerilmediği konusunda görüş birliği içindedirler. Buna karşılık kısmen örnek sınama-ölçme durumları önerildiği görüşünde olanların oranı % 7, örnek sınama-ölçme durumlarının önerildiği görüşünde olanların oranı ise % 2' dir.

Bu bulgular 1986 -LMÖP'ında örnek sınama - ölçme durumlarının önerilmediğine ve bu bakımdan programdaki eksikliğe dikkati çekmektedir.

TABLO - 61

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP'nin Kimler Tarafından
Oluşturulup Geliştirilmesi Gerektiğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Sadece Müzik Öğretmenleri, tarafından	7	3.83
Sadece Müzik Öğretmenleri ve müzik müfettişleri tarafından	3	1.64
Sadece müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri ve program geliştirme uzmanları tarafından	6	3.28
Sadece müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri program geliştirme uzmanları ve ölçme değerlendirme uzmanları tarafından	2	1.09
Sadece müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, program geliştirme uzmanları, ölçme-değerlendirme uzmanları eğitim psikolojisi uzmanları tarafından	6	3.28
Müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, program geliştirme uzmanları, ölçme-değerlendirme uzmanları, eğitim psikolojisi, eğitim felsefesi ve eğitim sosyolojisi uzmanlarında oluşan "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kurulu" tarafından	159	86.89
TOPLAM	183	100

Tablo- 61 'de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin % 87 oranında çok büyük bir çoğunluğu 1986 -LMÖP'nin müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, program geliştirme uzmanları, ölçme-değerlendirme uzmanları, eğitim psikolojisi, eğitim felsefesi ve eğitim sosyolojisi uzmanlarından oluşan "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kurulu" tarafından oluşturulup geliştirilmesi gerektiğini benimseyerek, program geliştirmenin yeterli sayıda ve nitelikte uzmanlardan oluşan bir "kurul" çalışması olduğu görüşüne katılmaktadırlar.

TABLO - 62

Müzik Öğretmenlerinin 1986-LMÖP' nin Nasıl Yürürlüğe
Konması Gerektiğine İlişkin Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Programlar hazırlandıktan sonra doğrudan	-	-
Programlar hazırlandıktan ve denenip uygulandıktan sonra	1	0.55
Programlar hazırlandıktan, denenip uygulandıktan ve değerlendirildikten sonra	3	1.64
Programlar hazırlandıktan, denenip uygulandıktan, değerlendirildikten ve düzeltilip iyileştirildikten sonra	179	97.81
Toplam	183	97.81

Tablo-62' de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin tamamına yakın % 98' lik bir kesiminin, 1986-LMÖP'nin çağımızın program geliştirme yaklaşımı olarak kabul edilen hazırlama, deneme-uygulama, değerlendirme, düzeltme-iyileştirme evrelerinden geçirildikten sonra yürürlüğe konması gerektiği görüşünde olmaları, önemli bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

4.6.B.1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Geliştirilmesinde "Çağdaş Program Geliştirme İlkeleri"nin Yeterince Gözönüne Alınıp Alınmadığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programı'nın "hazırlama", "deneme-uygulama", "değerlendirme", "düzeltme-iyileştirme" evrelerinden geçirilip geçirilmediği ile "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kurulu" tarafından geliştirilip geliştirilmediğine ilişkin bulgular ve yorumları yer almaktadır.

Bulguların ve yorumların verilişinde problem ve alt problemlere uygun bir sıra izlenmektedir.

4.6.B.1. 14.6.1973 Tarih ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile ortaokullar ortaöğretim kurumlarından ayrılarak "Temel Eğitim" ya da "İlköğretim" in ikinci kademesini oluşturmuşlardır. Böylece ortaöğretim kurumları ve bu kurumların amaç ve görevleri sadece liselerle sınırlı bir yapı kazanmıştır.

Araştırmaya konu edilen 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programı'nın tamamı araştırmanın sınırlamalarla ilgili kısmında da belirtildiği gibi 1986-Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programı" olup "Müzik müfredat programı bir bütünlük taşıdığından buraya ortaokula ait bölüm de alınmıştır" gerekçesiyle ortak amaçlar ve açıklamalar yapılmış ortaokul ve liselerin Türk Milli Eğitim Sistemi içindeki amaç ve görev farklılıkları ortaokul ve liselerdeki müzik öğretiminin amaçlarına ayrı ayrı yansıtılmamıştır.

1986 -LMÖP, "Amaçlar", "Açıklamalar", "Lise I, II. III. sınıf Ders Konuları" nı kapsamakta, hedefler, "Amaçlar" başlığı adı altında verilmektedir. (Ek-4)

"Müzik öğretiminin önceden tasarlanan ayrıntılı bir planı ve bu plânın uygulamadaki görüntüsü" olması gereken müzik öğretim programlarında hedeflerin, programın bütün öğelerinin temel dayanağı olması bakımından açık-seçik bir biçimde, gözlenebilir ve ölçülebilir öğrenci

davranışına yönelik olarak, yeterince genel ve sınırlı, bir konu içeriği ile kenetlenmiş bir biçimde belirtilmesi gerekmektedir.

1986 -LMÖP'ında dokuz madde olarak belirlenen hedef cümlelerinin beş tanesinin sonunda "sağlamak" sözcüğü bulunmakta, diğer hedef cümleleri "yönlendirmek", "tanıtmak", "icra ettirmek" "hazırlamak" gibi sözcüklerle sona ermektedir. Bu sözcükler öğrencinin bir etkinlik sonunda gözle görülebilecek, elle tutulabilecek davranışını belirtmekte, gerçekleşip gerçekleşmediğini gözlemek mümkün olmamaktadır. Hedefler bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranış boyutlarını doğrudan kapsamamakta hedef cümleleri içinde dolaylı olarak yer almaktadır.

Birinci maddede "öğrencide yakın çevresinden başlayarak müzik dinlemenin, müzik faaliyetlerine katılmanın, ve boş zamanlarını müzikle de değerlendirmenin alışkanlık haline gelmesini sağlamak" (Ek-4) cümlesinde üç ayrı amaç bir ana amaç içinde kapsamaktadır. Bu madde bir öğrenme ürününü değil öğretme-öğrenme ilkesini ve birden çok amacı belirtmektedir. Yine üçüncü maddede,

"Müzik yoluyla öğrencide var olan anlama-anlatma-dinleme-yaratma gücünün gelişmesini sağlamak" cümlesinde herbiri kendi başına birer amaç olan birden fazla amaç ifade edilmekte, amaçlar sınırlandırılmadığı için bunların arasında bağlantı kurmak, ne derece gerçekleştiğini kontrol etmek de güçleşmektedir. Bu etkinlikler öğrencinin neler yapabileceğini göstermekten çok okulun ve öğretmenin görevlerini vurgulamaktadır.

Amaçlar (Hedefler) bölümünde dikkati çeken diğer önemli konu amaçların sistematik bir biçimde sıralanıp düzenlenmediğidir. Örneğin 7. amaç, 6. amacın yerine gelmeliydi.

Amaçlar bölümünün 5. maddesindeki

".... klasik ve folklorik türleriyle bir bütün olan Milli Musikimizin... " cümlesinde kısmen içerik de verilmekte, amaçlardan çok içerikle öğrenciye kazandırılacak özellikler belirtilmektedir.

1986-İMÖP'ında "Açıklamalar" bölümünde "Nota öğretiminde Türk ve Batı Müziği solfeji birlikte verilecek" ifadesi içinde kısmen yöntemlere ve içeriğe de değinilmekte ancak Türk Müziğinin perde sistemini kavrayacak yöntem tekniklerle ilgili kaynaklar, kitaplar önerilmemektedir. Aynı bölümün ikinci maddesinde "söz öğretiminde blokflüt, melodika, mandolin, piyano ve elektro-org gibi tampere çalgıların yanısıra, kaval ve bağlama gibi Milli müziğimizin seslerini verebilen ...." ifadesinde söz öğretimi ile ses öğretimi ayrı düşünülmemekte, bunun gibi programda yer yer ne anlama geldiği belli olmayan bulanık ifadeler yer verilmektedir. Oysa bir programın ilgililer arasında iletişimi ve etkileşimi kolaylaştıracak bir dille yazılması gerekmektedir. Programda lise müzik dersi konuları kuram bilgisi, solfej, ritm-ölçü-usul, makam bilgisi, form bilgisi, Musikî Tarihi, Türk Musikîsi Edebiyatı, dinleme gibi ünite başlıklarını andıran bir biçimde verilmektedir.

Konu bölümlerinde yalnız içeriğe yer verilmemekte içinde öğretme-öğrenme durumlarına ilişkin ifadelere de rastlanmaktadır.

Ortaokul birinci sınıf "nota bilgisi" konuları içinde "İstiklâl Marşı'nın ve sınıf seviyesine uygun diğer marşlarla tek ve çoksesli şarkı, türkü, ninni vb. parçaların ortaokul III.sınıfa kadar kulaktan lisede notalarıyla" (Ek-4) cümlesinde olduğu gibi lise konularının öğretilmesinde kullanılacak yöntemler yer almakta, böylece notayla öğretim yöntemine lise birinci sınıfa kadar yer verilmemektedir. Lise birinci sınıf "Makam Bilgisi" konularının içinde "Ortaokul III. sınıfta kısmen görülen Rast, Mahur ve Uşşak makamlarının tekrarı; Hüseyini, Hicaz Nihavend ve Acemaşiren makamları" ifadesinde makamların öğretilmesine "sol" sesi kararlı "Rast makamı"ndan başlanmakta "Rast Makamı"nın öğrencinin ses alanının dışına taşabileceği ve bu makamdaki beste sayısının örneğin "Hüseyinî Makamı"ndaki beste sayısından daha az olduğu bilinmekte olmasına karşın, öğretme ve öğrenme ilkeleri gözönüne alınmamaktadır.

Lise üçüncü sınıf "Musikî Tarihi" konularının içinde "Batı Musikîsi Tarihi (Milli Ekoller, Türk Milli Ekolu Türk Beşleri, Çağdaş Türk

Bestecileri, Elektronik Müzik Bestecilerimiz, İspanyol ve Macar Milli ekolleri, Rus beşleri, Çağdaş Dönem, Elektronik Çağı)" yer almakta olup bu konuların Türk Musikîsi Tarihi içinde "Çağdaş Dönem" olarak yer alması gerekmektedir.

Türk Musikîsi Edebiyatı konularıyla ilgili olarak da "klasik ve halk edebiyatının da kullanılan vezinler, vezinlerle usûllerin ilişkisi, vezinlerin ritmik terennümlerle ilişkisi" üzerine öğretmeni aydınlatıcı bir kaynak yer almamaktadır.

1986-LMÖP'ında amaçlara ulaşma amacıyla yapılan Öğretme ve öğrenme etkinliklerinin sonuçlarından öğretmene ve öğrenciye, diğer ilgililere bilgi verecek olan en küçük bir gözlem aracı, sınama-ölçme durumu veya örneği verilmemekte değerlendirme etkinlikleri konusunda ölçütlere ve ilkelere rastlanmamaktadır.

Bu nedenlerle 1986 -LMÖP süreklilik ve aşamalılık göstermeyen, öğeleri birbirleriyle içiçe giren, karışık bir program niteliğinde olup programdaki belirsizlikler, tutarsızlıklar programı yeterince anlaşılabilir, adeta içinden çıkılmaz hale getirmektedir.

1986-LMÖP'nin "hazırlama evresi"nde çağdaş bir öğretim programında olması gereken öğelere açık-seçik ve sistematik bir biçimde bütünüyle yer verilmemekte öğretmenler de aynı görüşü paylaşmaktadırlar.

4.6.B.2. Araştırmaya konu edilen 1986 -LMÖP, 1986 -1987 öğretim yılında ortaokullarda, 1987-1988 öğretim yılında da liselerde uygulanmaya başlamak "denenip geliştirilmek üzere" uygulamaya konulmuştur. (EK-4)

Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu yaklaşımı program geliştirme bakımından olumlu bir anlayışı yansıtmaktadır.

4.6.B.3. Ancak ilgililerden ve yetkililerden alınan bilgilerden programın uygulama sonuçları ışığında değerlendirilmediği saptanmıştır. Oysa 1986 -LMÖP'nin her öğretim yılı sonunda uygulama sonuçlarından elde edilen bilgiler ışığında ya da bir bütün olarak 1989-1990

öğretim yılı sonundan itibaren, programın liselerin her sınıfında uygulanmasından elde edilen verilere dayalı olarak değerlendirilmesi gerekirdi.

Sözkonusu araştırma 1986-LMÖP'nin Ege Bölgesinde görevli müzik öğretmenlerinin görüşlerine ve çağdaş program geliştirme ilkelerine göre değerlendirilmesini amaçlamaktadır.

4.6.B.4. 1986-LMÖP'nin düzeltme-iyileştirme evrelerinden geçirildiğine ilişkin programla ilgili dökümanlardan ve yetkililerden herhangi bilgi ya da belge elde edilememiştir.

Bu durum program yürürlüğe konurken belirlenmiş olan programın "denenip-geliştirilmesi" ilkesiyle çelişmektedir.

4.6.B.5. 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programı, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Talim Terbiye Kurulunda 6.3.1985 tarih ve 1326 sayılı Muciple kurulan "Müzik Özel İhtisas Komisyonu" tarafından hazırlanıp "Eğitim ve Öğretim Yüksek Kurulu"na sunulmuştur. Ancak bu komisyon müzikçi ve müzik öğretmenlerinden oluşan çok küçük bir kurul olup, müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, program geliştirme uzmanları ölçme ve değerlendirme uzmanları, eğitim psikolojisi, eğitim felsefesi, eğitim sosyolojisi uzmanlarının tamamından oluşan "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kurulu" (MEPGK) niteliği taşımamaktadır. (EK 4)

B Ö L Ü M V

ÖZET, VARGILAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın özeti, dördüncü bölümde elde edilen bulgular ve onların yorumları sonucunda ulaşılan vargılar ile, vargilara dayalı olarak bulunulan öneriler yer almaktadır.

5.1. Özet

Bu araştırma 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programını Ege Bölgesinde görevli müzik öğretmenlerinin görüşlerine ve çağdaş program geliştirme ilkelerine göre değerlendirmek ve bu yolla bu tür programların geliştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla yapılmıştır. Bu nedenle araştırma problemi ayrıştırılarak şu şekilde ifade edilmiştir.

A. Ege Bölgesinde görevli müzik öğretmenlerinin 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programına ilişkin görüşleri nelerdir ? Öğretmen görüşleri arasında İzmir içinde - İzmir dışında görevli olma, fakülte çıkışlı olma-egitim enstitüsü çıkışlı olma, programı uygulamış olma - uygulamamış olma ve hizmet süreleri bakımından anlamlı fark var mıdır ?

B. Bu Programın geliştirilmesinde "çağdaş program geliştirme ilkeleri" yeterince gözönüne alınmış mıdır ?

Araştırmanın örneklemini 1992-1993 öğretim yılında Afyon, Aydın, Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak illerinin genel liseleri ile Anadolu ve Fen Liselerinde görevli müzik öğretmenleri oluşturmaktadır.

Sözkonusu araştırma durum saptamaya yönelik betimsel bir araştırma olup, verilerin bir bölümü anket yoluyla toplanmış bir bölümü de kaynak tarama ve program çözümleme yoluyla elde edilmiştir. Verilerin işlenmesinde ve istatistiksel çözümlenmesinde frekans ve yüzde ile değişik görüşlerdeki alt gruplar arasında bir ilişki olup olmadığının saptanmasında khi-kare testi kullanılmıştır.

Programın değerlendirilmesinde öğretmenlerin program hakkındaki görüşlerine bakılmış, çağdaş program geliştirme ilkeleri ölçüt olarak alınmıştır.

Lise Müzik öğretmenlerinin çok büyük bir çoğunluğu 1986-LMÖP'ının "genel müzik eğitimi" ni esas aldığı, buna karşılık programın asgari-ortak bir genel müzik, kültürü vermede yetersiz kaldığı görüşündedirler. Müzik öğretmenleri çoğunlukla programdaki "Müzik öğretiminin amaçları bakımından ortaokul ve lise bir bütündür" anlayışında değildirler. Hedeflerin yeterince açık-seçik bir şekilde belirtilmediği, gözlenebilir-ölçülebilir öğrenci davranışına yönelik bir biçimde ifade edilmediği ve kritik öğrenci davranışlarına dönüştürülmediğini belirtmektedirler. Hedeflerin saptanmasında eğitim felsefesi, eğitim psikolojisi, eğitim sosyolojisi ve eğitim ekonomisi süzgeçlerinden yararlanılmadığı, hedeflerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışları temel alan bir çerçeveye oturtulmadığı görüşünde birleşmektedirler.

Öğretmenlerin çok büyük bir çoğunluğu programdaki "klasik ve folklorik" türleri kapsayan "Milli Musiki" tanımını yerine Geleneksel Türk Halk ve Sanat Musikîleriyle, çağdaş Türk Halk (popüler) ve sanat müzikleri yani geleneksel ve çağdaş, teksesli ve çoksesli, hafif ve ciddi tüm tür ve çeşitleriyle bir bütün olan "Türk Müziği" tanımının kapsamlı bir Milli Musiki (Ulusal Müzik) tanımını olduğunu kabul etmektedirler.

1986 -LMÖP'ında "Milli Müziğimiz" olarak kabul edilen "klasik ve folklorik" müziklerimizin çağdaş müziklerimiz kapsamaksızın 1739 sayılı "Milli Eğitim Temel Kanunun"da belirtilen "Türk Milli Eğitiminin Genel Amaç ve Temel İlkeleri" doğrultusunda insan yetiştirmede yetersiz kaldığı öğretmenlerin çoğunluğu tarafından benimsenmektedir.

Müzik öğretmenleri çoğunlukla programdaki hedef ile konu içeriği bağlantısının yeterince kurulup belirtilmediği, nota öğretiminde Türk ve Batı Müziği solfejinin birlikte verilmesinin çelişki taşıdığı görüşünde birleşmektedirler.

Bununla birlikte müzik öğretmenlerinin yarısından fazlası "Geleneksel Türk Müzikleri" ağırlıklı eğitsel müzik uygulamalarının tampere sistemle yapılabileceği konusunda görüş belirtmekte, programdaki Türk Müziği ve Batı Müziği konularının birlikte işlenmesi örneklerinin birlikte verilmesinin Türkiye'de varlığı hala gözlenen Türk Müziği-Batı Müziği kutuplaşmasını azaltıcı etkide bulunduğunu kabul etmektedirler.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu programda yer alan hedeflerde kapsanan davranışların hangi yöntem ve tekniklerle kazandırılacağına belirtilmediği yönünde görüş bildirirken nota öğretiminin lise birinci sınıftan itibaren başlaması gerektiği düşüncesine katılmadıklarını ifade etmektedirler.

Makamların Öğretilmesine "Çargâh Makamı"ndan başlanması gerektiği konusunda öğretmenlerin çoğunluğu aynı görüşü paylaşmaktadırlar. Aynı zamanda Geleneksel Türk Müzikleri'nin yapısında bulunan koma seslerinin uygulamada öğrenciler tarafından ayırdedilmediğini belirtmektedirler.

Müzik öğretmenleri programda adı geçen tampere akordlu çalgılardan blokflütü birinci derecede, elektro-orgu ikinci derecede, tampere akordlu olmayan çalgılardan bağlamayı birinci derecede kullandıklarını konusunda birleşmektedirler.

Müzik öğretmenleri programdaki Türk Müziği ve Batı Müziği örneklerini dinletmek için gerekli araç ve gereçleri okullarında yeterince bulamadıklarını, programın ilgili kaynak, kitap, araç ve gereç konusunda yeterli açıklamaları yapısında bulundurmadığını belirtmektedirler.

Öğretmenler 1986-LMÖP'ında yeralan Halk Edebiyatı ile Halk Müziği, Klasik Edebiyat ile Klasik Musikî arasındaki ilişkiler ile vezinlerle usûller arasındaki ilişkiler üzerinde yeterince duramadıkları yönünde görüş birliği içindedirler. Bununla birlikte programda "Batı Müziği" konuları içinde yeralan "Türk Milli Ekolü, Türk Beşleri, Çağdaş Türk Bestecileri, Elektronik Müzik Bestecilerimiz" başlıklı konuların "Türk

Müzik Tarihi" içinde "Çağdaş Dönem" olarak yer alması gerektiğini tamamına yakın bir öğretmen kesimi kabul etmektedir.

Müzik öğretmenleri programın gerçekleştirilmesinde iki ders saatinin yetersiz olduğu ve programın öğrencileri yeterince yaratıcı kılmadığı görüşünü belirtmektedirler. Yine müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu 1986-LMÖP'nin gerekli sayıda ve nitelikte üyelerden oluşan bir program geliştirme kurulu tarafından hazırlanmadığı izlenimi edindikleri görüşündedirler.

Programda hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı ile öğretme ve öğrenme durumlarının etkililik ve verimlilik derecesinin belirlenmesinin öngörülmediği görüşünü öğretmenlerin büyük bir kısmı paylaşmaktadır. Konuların hedef davranışların gözlenip ölçülmesine de yardımcı olacak şekilde ilişkilendirilerek çözümlenmediği, sınav-ölçme durumlarının oluşturulması bakımından herhangi bir etkinliğin ve örnek sınav-ölçme araçlarının önerilmediği görüşündedirler.

Müzik öğretmenleri 1986-LMÖP'nin ana öğeleri olması gereken hedefler, hedef davranışlar, içerik, öğretme-öğrenme durumları sınav-ölçme durumları ve değerlendirme etkinliklerini bütünüyle kapsamadığı bu öğelere açık-seçik ve sistematik bir biçimde yer verilmediği görüşündedirler.

Hazırlanan programın "deneme-uygulama", "değerlendirme" ve "düzeltme-iyileştirme" evrelerinden geçirilmediği, müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri program geliştirme uzmanları, ölçme-değerlendirme uzmanları, eğitim psikolojisi, eğitim felsefesi ve eğitim sosyolojisi uzmanlarının yer aldığı yeterli sayıda ve nitelikte üyelerden oluşan bir "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kurulu" tarafından geliştirilmediği edinilen bilgilerden ve incelenen belgelerden anlaşılmakta ve bu durum öğretmen görüşleri tarafından da desteklenmektedir.

5.2. Vargılar

1986-Lise Müzik Dergi Öğretim Programı'nın Ege Bölgesinde görevli müzik öğretmenlerinin görüşlerine ve çağdaş program geliştirme ilkelerine göre değerlendirilmesi olan bu araştırmada dördüncü bölümde elde edilen bulgular ve onların yorumları sonucunda aşağıdaki vargılara ulaşılmıştır.

1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programı (1986-LMÖP) ortaöğretimin amaçları doğrultusunda özengen ve meslekî müzik eğitiminin temelini oluşturan "genel müzik eğitimi"ni esas almakta, ancak asgari-ortak bir genel müzik kültürünü vermede beklenen ölçüde yeterli görülmemektedir.

"Müzik öğretiminin amaçları bakımından ortaokul ve lise bir bütündür" anlayışı sistemin özüne uymayan bir yaklaşım, yansıtmaktadır. Çünkü ortaokul "İlköğretim" (Temel Eğitim) lise ise "ortaöğretim" basamağı olup bu iki basamak arasında amaçlar bakımından farklılıklar vardır.

Programda hedeflerin yeterince açık-seçik bir biçimde belirtilmesine, gözlenebilir - ölçülebilir öğrenci davranışlarına yönelik bir biçimde ifade edilmesine ve kritik öğrenci davranışlarına dönüştürülmesine gereksinim vardır.

Öğretmenler arasında programın hedeflerinin belirlenmesinde eğitim felsefesi, eğitim psikolojisi, eğitim sosyolojisi, eğitim ekonomisi süzgeçlerinin kullanılmadığı yönünde ağırlıklı bir görüş vardır.

Hedefler bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranış boyutlarını yeterince kapsamamaktadır.

Programdaki "klasik ve folklorik" türleri kapsayan "Milli Müzik" tanımını kapsam yönünden yeterli değildir. Geleneksel Türk Halk ve Sanat Müzikleriyle, Çağdaş Türk Halk (popüler) ve sanat müzikleri, yani geleneksel ve çağdaş, tek sesli ve çoksesli, hafif ve ciddi tüm tür

ve çeşitleriyle bir bütün olan "Türk Müziği" tanımı yeterince kapsamlı bir Milli Musikî (Ulusal Müzik) tanımıdır. Bu nedenle 1986-LMÖP'ında "Milli Müziğimiz" olarak kabul edilen "klasik ve folklorik müziklerimiz, çağdaş müziklerimiz kapsanmaksızın 1739 sayılı "Milli Eğitim Temel Kanunun"da belirtilen "Türk Milli Eğitiminin Genel Amaç ve Temel İlkeleri" doğrultusunda insan yetiştirmede yetersiz kalmaktadır.

Ayrıca programda hangi hedeflerin hangi konu içeriği ile gerçekleştirileceği yeterince belirgin değildir. Bununla birlikte "Açıklamalar" kısmında yer alan "nota öğretiminde Türk ve Batı Müziği solfeji birlikte verilecek" ifadesi Türk Müziğinin eşit aralıklı olmayan Komalı ses sistemi ile Batı Müziğinin eşit aralıklı ses sistemi gözönüne alındığında çelişki yaratmaktadır.

Geleneksel Türk Müzikleri ağırlıklı eğitsel müzik uygulamaları tampere sistemle yapılabilecektir. Programdaki Türk Müziği ve Batı Müziği konularının birlikte işlenmesi, örneklerinin birlikte verilmesi Türkiye'de varlığı hâlâ gözlenen Türk Müziği-Batı Müziği kutuplaşmasını azaltıcı etkide bulunmaktadır.

1986 -LMÖP'ında yer alan hedeflerde kapsanan davranışların hangi yöntem ve tekniklerle kazandırılacağı belirtilmemekte, nota öğretimine lise birinci sınıf yerine daha alt sınıflardan başlamak gerekmektedir.

Geleneksel Türk Müziklerinde makamların öğretilmesine "Çargâh Makamı"ndan başlamak gerekmekte, koma sesler uygulamada öğrenciler tarafından yeterince ayırdedilememektedir.

Öğretmenler programda adı geçen tampere akordlu çalgılardan blokflütü birinci derecede, elektro-orgu ikinci derecede tampere akordlu olmayan çalgılardan bağlamayı birinci derecede kullanmakta, fakat Türk Müziği ve Batı Müziği örneklerini dinletmek için gerekli araçları okullarında yeterince bulamamaktadırlar. Programda ilgili kaynaklar kitaplar araç ve gereçler konusunda yeterli açıklamalara yer verilmesi gerekmektedir.

Programda "Batı Müziği Tarihi" içinde yer alan "Türk Milli Ekolü, Türk Beşleri ,Çağdaş Türk Bestecileri , Elektronik Müzik Bestecilerimiz" konularının "Türk Müzik Tarihi" içinde "Çağdaş Dönem" olarak yer alması gerekli görülmektedir. Programda yer alan konuların gerçekleştirilmesinde yeterli ders saatinin ayrılması ve programın öğrencileri yaratıcı kılması gerektiği konusunda görüş birliği vardır.

1986-LMÖP'ında hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını, öğretme ve öğrenme durumlarının etkililik ve verimlilik derecesinin belirlenerek bir yargıya varılmasını sağlayacak olan tek bir örnek sınav-ölçme durumu veya aracı önerilmemektedir.

Lise Müzik dersi öğretim programlarının müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, program geliştirme uzmanları, ölçme-değerlendirme uzmanları, eğitim psikolojisi, eğitim felsefesi, eğitim sosyolojisi, eğitim ekonomisi uzmanlarından oluşan "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kurulu" tarafından hazırlanarak "deneme-uygulama", "değerlendirme", "düzeltme-iyileştirme" evrelerinden geçirildikten sonra yürürlüğe konması gerekmektedir.

5.3. Öneriler

1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde görevli müzik öğretmenlerinin görüşlerine ve çağdaş program geliştirme ilkelere göre değerlendirilmesi olan bu araştırmanın önceki bölümde verilen bulgular ve yorumları ile bu bölümde ulaşılan vargılara dayalı olarak lise müzik dersi öğretim programlarının geliştirilmesine yönelik aşağıdaki önerilerde bulunulması mümkün görülmektedir.

1. Lise Müzik dersi öğretim programlarının geliştirilmesinde müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, program geliştirme uzmanları, ölçme-değerlendirme uzmanları, eğitim psikolojisi, eğitim felsefesi, eğitim, sosyolojisi, eğitim ekonomisi uzmanlarının yer aldığı yeterli sayıda ve nitelikte üyelerden oluşan "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kurulu" görev almalıdır.
2. Liselerdeki müzik öğretiminin geliştirilmesi için okul öncesi eğitim kurumlarında, temel eğitimde, ortaöğretim kurumlarının tümünde ve yükseköğretimde genel müzik eğitimi ve öğretimi bir bütün olarak ele alınmalı liselerdeki genel müzik eğitimi ve öğretiminin esasları ve kapsamı özengen ve mesleki müzik eğitime temel olacak, lise düzeyindeki her gence zorunlu, asgari ortak bir genel müzik kültürü verecek şekilde yeniden belirlenmelidir.
3. Lise Müzik dersi öğretim programlarının hazırlanmasında "Müzik öğretiminin amaçları bakımından ortaokul ile lise bir bütündür yaklaşımı terkedilerek 1739 sayılı "Milli Eğitim Temel Kanununda belirtildiği gibi ortaokullar için "Temel Eğitim" kapsamında "Temel Eğitim II. kademe Müzik dersi öğretim programı", ortaöğretim kurumlarından olan liseler için "Lise Müzik dersi öğretim programı" olmak üzere ilköğretim ve ortaöğretimin amaç ve görevleri, öğrencilerin gelişim özellikleri, ilgi alanları ayrılan süre, ders saatleri vb. gözönüne alınarak ayrı ayrı hazırlanmalıdır.

4. Lise müzik dersi öğretim programları hazırlanırken Türk Milli Eğitiminin Genel Amaç ve Temel İlkeleri çerçevesinde, Ortaöğretimin amaç ve görevleri doğrultusunda dersin amaçları yeniden belirlenmelidir.

Dersin amaçlarının belirlenmesinde toplumumuzun gerçekleri Türk insanının nitelikleri, ortaöğretim çağı gençlerinin özellikleri çağımızın müzik alanındaki gelişmeleri gözönüne alınarak eğitim felsefesi, eğitim psikolojisi, eğitim sosyolojisi, eğitim ekonomisi süzgeçlerinden yararlanılmalıdır. Hedefler bilişsel, duyuşsal ve psikomotorboyutlarıyla düşünülmeli, açık-seçik bir biçimde yeterince genel ve sınırlı olmalı, bir konu içeriği ile kenetlenmeli, gözlenebilir-ölçülebilir öğrenci davranışına yönelik olarak ifade edilmeli ve çözümlenerek hedef davranışlara dönüştürülmelidir. Hedeflerin hangi koşullar altında, hangi yeterlikte gerçekleştirileceği belirtilmelidir. Hedef davranışların oluşturulmasında kullanılacak olan içerik, içeriği öğrenciye kazandıracak öğretme öğrenme durumları, hedef davranışların kazanılıp kazanılmadığını ortaya koyacak olan sınam ölçme araçları ve değerlendirme etkinliklerine yer verilmeli, programın öğeleri birbiriyle ilişkili olarak düzenlenip bütünleştirilmiştir.

5. Lise müzik dersi öğretim programlarının ana hedeflerinden biri de geleneksel ve çağdaş, teksesli ve çoksesli, hafif ve ciddi tüm tür ve çeşitleriyle bir bütün olan Türk Müziğini temel öğeleriyle eksiksiz bir bütün olarak öğretmek olmalı bu nedenle içeriği oluşturacak olan ses ve çalgı müziği dağarcığı, eser adları, bestecileri, yöreleri, nasıl kullanılıp hangi nitelikte seslendirilebilecekleri programda açıkça belirtilmelidir.

6. Ancak "Türk Müziği" içerikli konuların işlenmesinde "Geleneksel Türk Müziği" perde sisteminin nasıl tanıtılıp öğretilceği konusunda yöntem ve teknikler geliştirilmeli, Türk Müziği solfej kitapları ve çalgı metodları oluşturulup geliştirilmelidir.

7. Geleneksel Türk Halk Müziği ve Geleneksel Türk Sanat Müziği tür ve biçimleri, çalgıları en iyi örnekleriyle birlikte gençlere tanıtılmalı, bunları beğeni ile dinleme alışkanlığı edinmeleri sağlanmalıdır.
8. Bununla birlikte eğitsel müzik uygulamalarında kültürel özden yararlanarak tampere sistemle üretilmiş dağarcık temel alınmalı, kullanılacak çalgılar daha çok tampere akordlu veya tampere akordlanabilir çalgılar olmalıdır.
9. Programda belirtilen içeriğin işlenmesinde kullanılacak olan çalgılar, kaynaklar, görsel ve işitsel araçların neler olduğu, nasıl kullanılacağı açıkça belirtilmeli bunların sağlanması için yeterli kaynaklar yaratılmalıdır.
10. Müzik eğitiminde nota öğretimine liseden önce daha küçük sınıflardan başlanmalı, kullanılan yöntemler doğaçlama taklit etme, çalgılarla denemeler yapma, bunları notaya alma, düzenleme etkinlikleri gibi öğrencinin yaratıcılığını ön plana çıkaracak ve geliştirecek, müzik zevkini yükseltecek etkinlikleri kapsamalıdır.
11. Müzik dersi öğretim programlarında hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını, öğretme ve öğrenme durumlarının etkililik ve verimlilik derecesini ortaya koyacak olan sınav-ölçme durumları ile araçlarının neler olduğu, nasıl yapılacağı, değerlendirme etkinliklerinde dikkate alınacak olan ölçütler mutlaka belirtilmelidir. Hedef veya hedef davranışlarla konu içeriğinin birlikte verildiği "belirtke tabloları" ile "performans testleri" hazırlanıp örnek olarak programda yerelmalıdır.
12. Müzik öğretim programları program geliştirme ilkeleri doğrultusunda hazırlandıktan sonra örneklem olarak seçilen bazı liselerde denenmek amacıyla uygulanmalı, bu uygulamalar değerlendirildikten sonra gerekli düzeltmeler yapılmalı ve daha sonra yaygın bir biçimde uygulamaya sokulmalıdır.

KAYNAKÇA

1. Akhun, İlhan, İstatistiksel Formüller ve Tablolar, ANKARA, Hacettepe Üniversitesi Basımevi, 1988.
2. Arıcı, Hüsnü, İstatistik, Yöntemler ve Uygulama, ANKARA Hacettepe Üniversitesi Basımevi, 1972.
3. Baloğlu, Zekai, Türkiye'de Eğitim, İSTANBUL: TUSIAD Yayınları, 1990.
4. Cicioğlu, Hasan, Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Ortaöğretim (Tarihi Gelişimi) ANKARA: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1985.
5. Edman, Irwin, Sanat ve İnsan, Çev: Turhan Oğuzkan, İSTANBUL; İnkilâp ve Aka Basımevi, 1977.
6. Ergin, Osman, Türkiye Maarif Tarihi, I. İSTANBUL; Milli Eğitim Basımevi, 1952.
7. Ertürk, Selahattin, Eğitimde Program Geliştirme, ANKARA; Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 1972.
8. Fidan, Nurettin, Okulda Öğrenme ve Öğretme, ANKARA; Kadioğlu Matbaası, 1985.
9. İlerici, Kemal, Bestecilik Bakımından Türk Müziği ve Armonisi, İSTANBUL, Milli Eğitim Basımevi, 1981.
10. Kaptan, Saim, Bilimsel Araştırma Teknikleri, ANKARA; Tekışık Matbaası, 1977.
11. Karasar, Niyazi, Araştırmalarda Rapor Hazırlama Yöntemi Kavramlar, İlkeler, Teknikler, ANKARA: Nüve Matbaası, 1974.
12. Kaya, Yahya Kemal, İnsan Yetiştirme Düzenimiz, ANKARA; Nüve Matbaası, 1974.

13. Kavcar, Cahit, "Güzel Sanatlar Eğitimi", Cumhuriyet Döneminde Eğitim, İSTANBUL ; Milli Eğitim Basımevi, 1983.
14. Kulaksızoğlu, Adnan. "Ortaöğretimde Niteliğin Arttırılması İçin Öğretmen Yetiştirilmesi Konusunda Bir Model Önerisi", Eğitimde Nitelik Geliştirme, Eğitimde Arayışlar I. Sempozyumu Bildiri Metinleri, İSTANBUL ; Kültür Koleji yayınları, 1991.
15. Koçer, H.Ali , Türkiyede Öğretmen Yetiştirme Problemi (1848-1967) ANKARA ; Yargıçoğlu Matbaası, 1967.
16. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) Tebliğler Dergisi, 557, (26.Eylül,1949)
17. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 571, (2. Ocak.1950)
18. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 589, (8.Mayıs,1950)
19. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 1621(31.Ağustos,1970)
20. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 1661, (14.Haziran,1971)
21. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 1797(15.Temmuz, 1974)
22. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 2003,(16.Ekim, 1978).
23. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 2021,(19.Şubat,1979)
24. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 2104,(18.Ocak,1982)
25. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 2208,(26.Nisan,1986)
26. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 2240,(10.Ağustos, 1987)
27. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Tebliğler Dergisi, 2343,(16.Eylül,1991)
28. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı),Lise Müfredat Programı, ANKARA ; Milli Eğitim Basımevi, 1952.

29. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), Lise Müfredat Programı, ANKARA ; Maarif Basımevi, 1956.
30. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), Lise Müfredat Programı (1957-1958) ANKARA, Milli Eğitim Basımevi, 1970.
31. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), Lise Müfredat Programı ANKARA: Milli Eğitim Basımevi, 1987.
32. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), Ders Geçme ve Kredi Uygulamasına İlişkin Program Kılavuzu, ANKARA, Milli Eğitim Basımevi, 1991.
33. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), IV. Milli Eğitim Şurası (22-31, Ağustos 1949) İSTANBUL; Milli Eğitim Basımevi, 1990.
34. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), IX. Milli Eğitim Şurası (24. Haziran-4. Temmuz. 1974): Öneriler, Raporlar, Kararlar, Uygulamaya Konulan Esaslar, İSTANBUL; Milli Eğitim Basımevi, 1991.
35. Oransay, Gültekin, Cumhuriyetin İlk Elli Yılında Geleneksel Sanat Musikimiz, 50. Yıl Kitabından, ANKARA; 1973.
36. Ortaöğretimle İlgili Mevzuat (Kanunlar, Bakanlar Kurulu Kararları, Yönetmelikler, Yönerge ve Talimatnameler, Genelgeler), ANKARA; Milli Eğitim Basımevi, 1988.
37. Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları, Türk Eğitim Derneği VII. Öğretim Toplantısı, ANKARA; Türk Eğitim Derneği Yayınları, 1989.
38. Özkan, İsmail, Hakkı. Türk Musikîsi Nazariyatı ve Usûlleri, Kudüm Velveleleri, İSTANBUL ; Ötüken Neşriyat, 1990.
39. San, İnci, Sanat ve Eğitim, ANKARA; Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 1985.

40. Sönmez, Veysel, Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, ANKARA; Adım Yayıncılık, 1991.
41. Sun, Muammer, Türkiyenin Kültür, Müzik Tiyatro Sorunları ANKARA; Kültür Yayınları, 1969.
42. Süer, Rıdvan, "Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Öğretim" ANKARA; A.Ü. Eğitim Fakültesi, 1980 (Doktora Tezi).
43. Tekin, Halil, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, ANKARA, Mars Matbaası, 1979.
44. Turgut, M.Fuat, "Bilim Adamlarını Yetiştirmede Birleştirilmiş Fen Programlarının Rolü" TÜBİTAK, V.Bilim Kongresi, Bilim Adanı Yetiştirme Grubu Tebliği, ANKARA, TÜBİTAK,1975.
45. T.C.(Türkiye Cumhuriyeti), "Milli Eğitim Temel Kanunu" Kanun No:1739 Kabul Tarihi: 14.6.1973 Resmi Gazete. Sayı. 14574 (24. Haziran, 1973).
46. T.C.(Türkiye Cumhuriyeti) "Yükseköğretim Kanunu", Kanun No: 2547 Kabul Tarihi: 4.11.1981, Resmi Gazete, Sayı. 17506 (6.Kasım. 1981).
47. Uçan, Ali, "Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü, Müzik Alanı Birinci Yıl Yetişğinin Değerlendirilmesi" ANKARA, Hacettepe Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Eğitim Fakültesi, 1982 (Doktora Tezi).
48. Uçan, Ali, "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme, Kuram ve Türkiye-deki Uygulama", 1. Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu Bildirileri, İZMİR, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları,1984.

49. Uçan, Ali, "Sanat Eğitimine Yönelik Bir Okulda Öğrenme Modeli Geliştirme Denemesi" Çağdaş Eğitim 4, 39, (Kasım, 1979)
50. Uçan, Ali, "İnsan ve Müzik" Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt, I, Sayı 1, 1985.
51. Uçan, Ali, "Türkiyede Müzik Öğretmenliği Eğitimi" Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi 1. Ulusal Eğitim Sempozyumu (24-30.Kasım.1986) İSTANBUL, Marmara Üniversitesi, 1986.
52. Varış, Fatma, Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler ANKARA; Ankara Üniversitesi Basımevi, 1978.
53. Yücel, Hasan Ali, Türkiyede Ortaöğretim, İSTANBUL; Devlet Basımevi, 1938.
54. Zeren, Ayhan, Müzikte Ses Sistemleri: Genel Diziler ANKARA; Offset Fotomat Basımevi, 1978.

E K L E R

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

TEZ KONUSU :

1986 - LİSE MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ
EGE BÖLGESİNDE GÖREVLİ MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE
VE ÇAĞDAŞ PROGRAM GELİŞTİRME İLKELERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

İZMİR - 1992

EK - I

Değerli Meslekdaşım,

Bu anket "1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde görevli Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine ve Çağdaş Program Geliştirme İlkelerine göre Değerlendirilmesi" konulu araştırma için gerekli verilerin bir bölümünü sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretimi Yüksek Lisans öğreniminin gereği olarak yapılmaktadır.

Bu anketle Türkiye'deki Genel liselerde uygulanmış olan 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre durumunu saptamak ve bu yolla Lise Müzik Öğretim Programlarının geliştirilmesine yönelik yeni önerilerde bulunmak için siz değerli müzik öğretmenlerinin görüşlerinin alınmasına gereksinim duyulmuştur.

Ortaöğretim Kurumlarında "Ders Geçme ve Kredi Yönetmeliği"ne göre 1991'de yeniden düzenlenip yürürlüğe konulan Müzik Ders Programlarının yapı bakımından, 1986 da hazırlanıp kabul edildikten sonra 1987'de yürürlüğe konulan sözkonusu Lise Müzik Dersi Öğretim Programı'yla önemli benzerlikleri olmakla birlikte, önemli farklılıkları da vardır. Bu farklılıklardan yola çıkılarak yeni program bu araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur.

Anket kişisel bilgilerle birlikte programın bütün öğelerini kapsayan (5) bölümden ve (45) sorudan oluşmaktadır. Soruları okuduktan sonra en uygun seçeneğin önündeki ayraç içine (x) işareti koyunuz. Anket üzerine adınızı-soyadınızı yazmayınız. Her soruda görüşünüzü içtenlikle belirtmeniz araştırmanın sağlıklı olması açısından büyük önem taşımaktadır.

Anketle toplanan bilgiler sadece bu araştırma için kullanılacak, başka hiçbir kurum veya kişiye açık tutulmayacaktır.

Sizden anket formunu en geç bir hafta içinde doldurup zarfın üzerinde yazılı adrese postalamanız beklenmektedir.

Liselerimizde çağımızın, ülkemizin ve alanımızın değişen ve gelişen koşullarına göre daha iyi bir müzik eğitimi için gösterdiğiniz ilgi ve yardımlarınızdan dolayı şükranlarımı sunarım.

Saygılarımla

Ayfer KOCABAŞ

Araştırmacı

B Ö L Ü M I
KİŞİSEL BİLGİLER

1) Cinsiyetiniz ?

- 1.1 ( ) Kadın
1.2 ( ) Erkek

2) Mezun olduğunuz Yüksek Öğretim Kurumunun adı ?

- 2.1 ( ) Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü
2.2 ( ) Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü
2.3 ( ) Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
2.4 ( ) Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji Bölümü

3) Mezun olduğunuz Yüksek Öğretim Kurumundaki ana çalgınız
(ana dalınız) ?

3.1 ( ) Keman	3.5 ( ) Ud	3.8 ( ) Gitar
3.2 ( ) Piyano	3.6 ( ) Kemençe	3.9 ( ) Viyola
3.3 ( ) Şan	3.7 ( ) Bağlama	3.10 ( ) Viyolonsel
3.4 ( ) Kanun		

4) Müzik Öğretmeni olarak hizmet süreniz ?

- 4.1 ( ) 1-5 yıl
4.2 ( ) 6-10 yıl
4.3 ( ) 11-15 yıl
4.4 ( ) 16-20 yıl
4.5 ( ) 21- sonrası

5) 1986-yılında "Temel Eğitim" II. kademedeki (ortaokullarda) 1987'de liselerde yürürlüğe giren "Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programı"nın Lise programı kısmını uyguladınız mı ?

- 5.1 ( ) Evet
5.2 ( ) Hayır

6) (Eğer uyguladıysanız) Hangi yıllarda uyguladınız ?

- 6.1 ( ) 1987-1988
6.2 ( ) 1988-1989
6.3 ( ) 1989-1990
6.4 ( ) 1990-1991

B Ö L Ü M II

1986 - LİSE MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ AMAÇLARINA İLİŞKİN SORULAR

- 7) Sizce 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programı aşağıdaki Müzik Eğitimi türlerinden daha çok hangisini esas almıştır ?
- 7.1 ( ) Genel Müzik Eğitimi
7.2 ( ) Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi
7.3 ( ) Mesleki Müzik Eğitimi
- 8) 14.6.1973 Tarih ve 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre Ortaöğretimin amaç ve görevlerinden birisi de bütün öğrencilere ortaöğretim seviyesinde asgari-ortak bir genel kültür vermektir. Sizce sözkonusu Lise Müzik Dersi Öğretim Programındaki konular asgari-ortak bir genel müzik kültürü verebilmiş midir ?
- 8.1 ( ) Evet
8.2 ( ) Kısmen
8.3 ( ) Hayır
- 9) 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programında "Ortaokul ve Lise bir bütündür" görüşünden yola çıkılarak her ikisi için aynı amaçlar ve açıklamalar belirlenmiş ortaokul düzeyindeki müzik öğretimi ile lise düzeyindeki müzik öğretimi amaçlar bakımından bir bütün olarak düşünülmüştür. Oysa "Türk Milli Eğitim Sistemi" içinde ortaokul bir "temel eğitim" ya da "ilköğretim" lise ise bir "ortaöğretim" kurumudur. Bu bakımdan sistem içindeki konuları, kapsamları, amaç ve görevleri ile işlevleri bakımından bir bütün olmaktan çok birbirinden farklı iki alt sistemin farklı birer ögesi durumundadırlar. Bu nedenle ortaokul kısmı halen yürürlükte olan bu müzik öğretim programının dayandığı "müzik öğretiminin amaçları bakımından ortaokul ile lise bir bütündür" görüşüne katılıyor musunuz ?
- 9.1 ( ) Evet
9.2 ( ) Kısmen
9.3 ( ) Hayır
- 10) 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programında hedefler (amaçlar) açık - seçik belirtilmiş midir ?
- 10.1 ( ) Evet
10.2 ( ) Kısmen
10.3 ( ) Hayır

- 11) 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programında hedefler gözlenebilir-ölçülebilir öğrenci davranışlarına dönük bir şekilde ifade edilmiş midir .
- 11.1 ( ) Evet
11.2 ( ) Kısmen
11.3 ( ) Hayır
- 12) Sizce 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programında hedefler çözümlenerek, gözlenip-ölçülebilir kritik öğrenci davranışlarına yani hedef davranışlara dönüştürülmüş müdür ?
- 12.1 ( ) Evet
12.2 ( ) Kısmen
12.3 ( ) Hayır
- 13) 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan hedefler sözce önemlilik, işlevsellik ve tutarlılık ölçütlerinin esas alındığı eğitim felsefesi süzgecinden geçirilmiş midir ?
- 13.1 ( ) Evet
13.2 ( ) Kısmen
13.3 ( ) Hayır
- 14) 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan hedefler sizce eğitimle oluşturulabilirlik, kaynaşıklık, dayanıklılık ve işlevsellik, ulaşılabilirlik, kullanılabilirlik ölçütlerinin esas alındığı eğitim psikolojisi süzgecinden geçirilmiş midir ?
- 14.1 ( ) Evet
14.2 ( ) Kısmen
14.3 ( ) Hayır
- 15) 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programında, yer alan hedefler sizce toplumsal gerçeklere ve beklentilere, çağın gereklerine uygunluk ölçütlerinin esas alındığı eğitim sosyolojisi süzgecinden geçirilmiş midir ?
- 15.1 ( ) Evet
15.2 ( ) Kısmen
15.3 ( ) Hayır
- 16) 1986 - Lise Müzik Dersi öğretim programında yer alan hedefler sizce ekonomik gerçeklere ve teknolojik olanaklara uygunluk ölçütlerinin esas alındığı eğitim ekonomisi süzgecinden geçirilmiş midir?
- 16.1 ( ) Evet
16.2 ( ) Kısmen
16.3 ( ) Hayır

- 17) Sizce 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının hedefleri bilişsel (zihinsel), duyuşsal (duygusal), psikomotor (hareketsel) davranış boyutlarını yeterince kapsayan, çağdaş bir temel çerçeveye oturtulmuş mudur ?
- 17.1 ( ) Evet
17.2 ( ) Kısmen
17.3 ( ) Hayır
- 18) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında "Amaçlar" bölümünün 5.maddesinde "öğrenciye içinde bulunduğu toplumun etkin bir üyesi olması için klasik ve folklorik türleri ile bir bütün olan Milli Musikimizin teknik özelliklerini ve değerlerini yeterince kavratmak" ifadesi yer almaktadır. Sizce aşağıdakilerden en çok hangisi kapsamlı bir Milli Musiki (Ulusal Müzik) tanımına girmektedir ?
- 18.1 ( ) Yalnızca Geleneksel Türk Halk Musikîsi
18.2 ( ) Yalnızca Geleneksel Türk Sanat Musikîsi
18.3 ( ) Geleneksel Türk Halk Musikîsi ve Geleneksel Türk Sanat Musikîsi
18.4 ( ) Geleneksel Türk Halk ve Sanat Musikileriyle çağdaş Türk Halk (populer) ve sanat müzikleri, (Yani geleneksel ve çağdaş, tek sesli ve çoksesli, hafif ve ciddi, tüm tür ve çeşitleriyle bir bütün olan Türk Müziği).

B Ö L Ü M III

1986 - LİSE MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ İÇERİĞİNE İLİŞKİN SORULAR

- 19) 1986 - Lise Müzik Dersi Öğretim Programında "Milli Müziğimiz" olarak kabul edilen "klasik ve folklorik" müziklerimiz, çağdaş müziklerimiz kapsamaksızın, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda belirtilen Türk Milli Eğitiminin Genel Amaç ve Temel İlkeleri doğrultusunda insan yetiştirmede yeterli midir ?
- 19.1 ( ) Evet
19.2 ( ) Kısmen
19.3 ( ) Hayır
- 20) 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programında hangi hedeflerin hangi konu içeriği ile gerçekleştirileceği belirtilmiş midir ?
- 20.1 ( ) Evet
20.2 ( ) Kısmen
20.3 ( ) Hayır
- 21) 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının "Açıklamalar" kısmında "Türk ve Batı Müzik Solfeji birlikte verilecek" ifadesi yer almaktadır. Geleneksel Türk Müziğinin eşit aralıklı olmayan ses

sistemi gözönüne alındığında sizce bu ifade çelişki taşımakta mıdır ?

21.1 ( ) Evet

21.2 ( ) Kısmen

21.3 ( ) Hayır

22) Yaygın bir görüşe göre Geleneksel Türk Sanat Müziğinde bir dizi içinde eşit olmayan 24 aralıktan oluşan perde sistemi kullanılmaktadır. Bilindiği gibi J.S. Bach'a gelinceye dek Batı'da da eşit olmayan ses aralıkları kullanıldı. Daha sonra Avrupa'dan başlayarak tüm dünya eşit aralıklı (tampere) sisteme yöneldi. Sizce 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programındaki Geleneksel Türk Müzikleri ağırlıklı eğitsel müzik uygulamaları da tampere sistemle yapılabilir miydi ?

22.1 ( ) Evet

22.2 ( ) Kısmen

22.3 ( ) Hayır

23) 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programındaki Türk Müziği ve Batı Müziği konularının birlikte işlenmesi, örneklerinin birlikte verilmesi sizce varlığı Türkiye'de hâlâ gözlenen Türk Müziği-Batı Müziği kutuplaşmasını azaltıcı etkide bulunmuş mudur ?

23.1 ( ) Evet

23.2 ( ) Kısmen

23.3 ( ) Hayır

B Ö L Ü M IV

1986 - LİSE MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRETME - ÖĞRENME DURUMLARINA (ÖĞRETİM SÜRECİNE) İLİŞKİN SORULAR

24) 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan hedeflerde kapsanan davranışların hangi yöntem ve tekniklerle öğrenciye kazandırılacağı belirtilmiş midir ?

24.1 ( ) Evet

24.2 ( ) Kısmen

24.3 ( ) Hayır

25) 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programında "İstiklâl Marşının ve sınıf seviyesine uygun diğer marşlarla tek ve çoksesli şarkı, türkü, ninni vb. parçaların ortaokul III. sınıfa kadar kulaktan, lise I. sınıftan itibaren notalarıyla öğretilmesi yer almaktadır. Müzik dilinin alfabesi sayılan nota öğretiminin ortaokul yerine lise I.sınıftan itibaren başlamasının gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz ?

25.1 ( ) Evet

25.2 ( ) Kısmen

25.3 ( ) Hayır

26) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında makamların öğretilmesine dolaylı olarak "Rast Makamı"ndan başlanması öngörülmüştür. Sizce makamların öğretilmesine hangi makamdan başlamak daha doğru olur ?

26.1 ( ) Rast

26.2 ( ) Hüseyinî

26.3 ( ) Çargâh

27) 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programındaki Geleneksel Türk Müziklerinin yapısında bulunan koma sesleri uygulamada öğrenciler tarafından yeterince ayırdedilebiliyor muydu ?

27.1 ( ) Evet

27.2 ( ) Kısmen

27.3 ( ) Hayır

28) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programının "Açıklamalar" bölümünün 3.maddesinde "şarkı öğretiminde ..... gibi tampere akordlu çalgıların yanısıra ..... Milli Müziğimizin seslerini verebilen yaygın halk müziği çalgılarımızla ... lâvta, ud, kanun, tanbur nisfiye gibi çocuğun çalabileceği folklorik ve klasik müzik çalgılarımız da kullanılabilecektir" denilmektedir. Sözkonusu çalgılardan en çok kullandığınız üç çalgıyı dereceleyerek belirtiniz.

28.1 ( ) Kaval

28.6 ( ) Lavta

28.11 ( ) Piyano

28.2 ( ) Bağlama

28.7 ( ) Ud

28.12 ( ) Keman

28.3 ( ) Sipsi

28.8 ( ) Kanun

28.13 ( ) Blokflüt

28.4 ( ) Kemeçe

28.9 ( ) Tanbur

28.14 ( ) Melodika

28.5 ( ) Kabak

28.10( ) Nisfiye

28.15 ( ) Mandolin

Kemane

28.16 ( ) Elektro Org

29) 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programında belirtilen tampere akordlu olmayan çalgılardan en çok kullandığınız iki çalgıyı dereceleyerek belirtiniz.

29.1 ( ) Kaval

29.5 ( ) Lâvta

29.9 ( ) Kabak kemane

29.2 ( ) Bağlama

29.6 ( ) Ud

29.10( ) Nisfiye

29.3 ( ) Sipsi

29.7 ( ) Kanun

29.11( ) Hiçbiri

29.4 ( ) Kemence

29.8 ( ) Tanbur

30) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında belirtilen tampere akordlu çalgılardan en çok kullandığınız iki çalgıyı dereceleyerek belirtiniz.

30.1 ( ) Blokflüt

30.4 ( ) Piyano

30.2 ( ) Melodika

30.5 ( ) Elektro-Org

30.3 ( ) Mandolin

30.6 ( ) Keman

- 31) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında "Dinleme" alt başlığı ile belirtilen bölümünde Türk ve Batı Müziğine ait örnekleri dinletmek için gerekli kaset, plak, teyp, müzik seti vb. araçları okulunuzda bulabiliyor muydunuz ?
- 31.1 ( ) Evet
31.2 ( ) Kısmen
31.3 ( ) Hayır
- 32) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan "Türk Musikisi Edebiyatı" konusunda Halk Edebiyatı ile Halk Müziği, Klasik Edebiyat ile Klasik Musikî arasındaki ilişkilerin üzerinde yeterince durabiliyor muydunuz ?
- 32.1 ( ) Evet
32.2 ( ) Kısmen
32.3 ( ) Hayır
- 33) 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının "Türk Musikisi Edebiyatı I-II" konu bölümlerinde belirtilen şekilde vezinlerle usûller arasındaki ilişkiler üzerinde yeterince durabiliyor muydunuz ?
- 33.1 ( ) Evet
33.2 ( ) Kısmen
33.3 ( ) Hayır
- 34) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında "Türk Milli ekolü Türk Beşleri, Çağdaş Türk Bestecileri, Elektronik Müzik Bestecilerimiz" başlıklı konular Batı Müziği Tarihi içine sokulmuştur. Oysa bu konular "Türk Müzik Tarihi" içinde "Çağdaş Dönem" olarak yer alması gereken konulardır. Bu görüşe katılıyor musunuz ?
- 34.1 ( ) Evet
34.2 ( ) Kısmen
34.3 ( ) Hayır
- 35) Sizce 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programı öğrencileri yeterince yaratıcı kılmakta mıydı ?
- 35.1 ( ) Evet
35.2 ( ) Kısmen
35.3 ( ) Hayır
- 36) Sizce 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programının gerçekleştirilmesinde haftada iki ders saati yeterli miydi ?
- 36.1 ( ) Evet
36.2 ( ) Kısmen
36.3 ( ) Hayır

- 37) Sizce 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programı ilgili kaynak, kitap, araç ve gereçleri programın bir parçası olarak görmekte miydi ?
- 37.1 ( ) Evet
37.2 ( ) Kısmen
37.3 ( ) Hayır
- 38) Sizce 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programı gerekli yapıda (sayıda ve nitelikte) üyelerden oluşan bir program geliştirme kurulu tarafından hazırlanmış izlenimi vermekte midir ?
- 38.1 ( ) Evet
38.2 ( ) Kısmen
38.3 ( ) Hayır

B Ö L Ü M V

1986 - LİSE MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ SINAMA - ÖLÇME DURUMLARI / DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN SORULAR

- 39) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı, ulaşıldı ise bunun derecesinin belirlenmesi öngörülüş müdür ?
- 39.1 ( ) Evet
39.2 ( ) Kısmen
39.3 ( ) Hayır
- 40) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında öğretim etkinliklerinin, yani öğretme - öğrenme durumlarının etkililik ve verimlilik derecesinin belirlenmesi öngörülüş müdür ?
- 40.1 ( ) Evet
40.2 ( ) Kısmen
40.3 ( ) Hayır
- 41) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında konular hedef davranışların gözlenip ölçülmesine de yardımcı olacak şekilde ilişkilendirilerek çözümlenmiş midir ?
- 41.1 ( ) Evet
41.2 ( ) Kısmen
41.3 ( ) Hayır
- 42) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında sinama ve ölçme durumlarının oluşturulması bakımından aşağıdakilerden hangisi önerilmiştir ?
- 42.1 ( ) Müziksel işitme, okuma-yazma, çalma-söyleme etkinlikleri yoluyla yoklamalar.

- 42.2 ( ) Ders dışı müziksel topluluklarda görev alma durumu.
- 42.3 ( ) Ders içi ve dışı müzik ödevlerini hazırlama
- 42.4 ( ) Test tipi yoklamalar,
- 42.5 ( ) Klasik yazılı yoklamalar
- 42.6 ( ) Hepsi
- 42.7 ( ) Hiç birisi
- 43) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programında örnek sına-ölçme durumları önerilmiş midir ?
- 43.1 ( ) Evet
- 43.2 ( ) Kısmen
- 43.3 ( ) Hayır
- 44) 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programı sizce kimler tarafından oluşturulup geliştirilmeliydi ?
- 44.1 ( ) Sadece Müzik öğretmenleri tarafından
- 44.2 ( ) Sadece müzik öğretmenleri ve müzik müfettişleri tarafından
- 44.3 ( ) Sadece müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, ve program geliştirme uzmanları tarafından
- 44.4 ( ) Sadece müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, program geliştirme uzmanları ve ölçme-değerlendirme uzmanları tarafından,
- 44.5 ( ) Sadece müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, program geliştirme uzmanları, ölçme-değerlendirme uzmanları ve eğitim psikolojisi uzmanları tarafından,
- 44.6 ( ) Müzik öğretmenleri, müzik müfettişleri, program geliştirme uzmanları, ölçme-değerlendirme uzmanları eğitim psikolojisi, eğitim felsefesi ve eğitim sosyolojisi uzmanlarından oluşan "Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kurulu" tarafından.
- 45) Sizce 1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programı nasıl yürürlüğe konmalıydı ?
- 45.1 ( ) Program hazırlandıktan sonra doğrudan,
- 45.2 ( ) Programlar hazırlandıktan ve denenip uygulandıktan sonra,
- 45.3 ( ) Programlar hazırlandıktan, denenip uygulandıktan ve değerlendirildikten sonra,
- 45.4 ( ) Programlar hazırlandıktan, denenip uygulandıktan, değerlendirildikten ve düzeltilip-iyileştirildikten sonra.

T. C.
AFYON VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI :03.Kültür.00129616

KONU :Ayfer Kocabaş

23 / 199
KASIM 1992

VALİLİK MAKAMINA

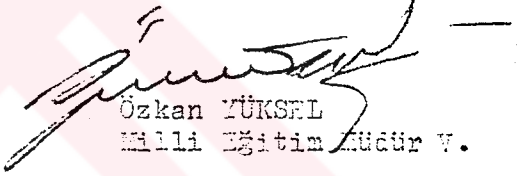
AFYON

İlgi:13.Kasım.1992 tarih ve 2437 sayılı yazı.

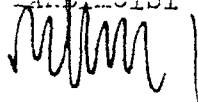
Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri (Eğitim Programları ve Öğretimi) Anabilim Dalı Yüksek lisans öğrencisi Ayfer Kocabaş 1986 Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde görevli müzik öğretmenlerinin görüşlerine ve çağdaş program geliştirme ilkelerine göre değerlendirilmesi konulu tez çalışması yapmasıyla ilgili rektörlüğün yazıları ekte sunulmuştur.

Öğrenci Ayfer Kocabaş'ın ilimiz liselerinde tez çalışması yapması müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Makamınızca uygun görüldüğü takdirde adı geçen öğrencinin tez hazırlamasına müsadelerinizi arz ederim.

Özkan YÜKSEL
Milli Eğitim Müdürü V.

Olur. 23
11.1992
M.ALI ÇEVİKER
VALİ YARDIMCISI

23.Kasım.1992 Çef N.Yüksel
23.Eylül.1992 Müd.Yar.A.Çete

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
AYDIN İLİ
MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI Egt.Öğr.Kültür 510/ 40263
KONU Ayfer KOCABAŞ.

AYDIN
20 KASIM 1992

VALİLİK MAKAMINA
A Y D I N

İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri (Eğitim Programları ve Öğretimi) Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ayfer KOCABAŞ, "1986- Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde Görevli Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine ve Çağdaş Program Geliştirme İlkelerine göre değerlendirilmesi" konulu tez çalışmalarını yapmak istediği hususundaki Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü'nün yazısı ve Anket Formu ilişikte sunulmuştur.

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ayfer KOCABAŞ'ın ilimizdeki Müzik Öğretmenleri ile anılan tez çalışması yapmasında Müdürlüğümüzce bir sakınca bulunmamaktadır.

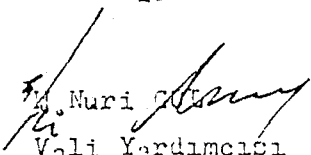
Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, gereğini arz ve teklif ederim.

EKI : 4

POLAT TOLAY
Millî Eğitim Müdür V.

O L U R.

2011-1992

N. Nuri
Vali Yardımcısı
Vali A.

T.C.
DENİZLİ İLİ
MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

DENİZLİ

Bölümü: Kültür
Sayı: 311/ 356P1
Konu: Ayfer KOCABAŞ.

30 KASIM 1992

VALİLİK MAKAMINA

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri (Eğitim Programları ve Öğretimi) Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ayfer KOCABAŞ'ın "1986 Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde görevli Müzik öğretmenlerinin görüşlerine ve çağdaş program geliştirme ilkelerine göre değerlendirilmesi" konulu tez çalışması yapılması ile ilgili Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğünün 13.11.1992 tarih ve 2437 sayılı yazıdaki ilişikte sunulmuştur.

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri (Eğitim Programları ve Öğretimi) Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ayfer KOCABAŞ'ın ilimizde "1986 Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde Görevli Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine ve Çağdaş Program Geliştirme İlkelerine göre değerlendirilmesi" konulu tez yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde gereğini tensiplerinize arz ederim.

Ekrem EKİCİ
Millî Eğitim Müdürü

U Y G U N D U R.

30.11.1992

U. Celalattin ERAN
Vali Yardımcısı
Vali a.

T.C.

MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İZMİR İLİ
MILLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : 35.11.1992.56260

28 KASIM 1992

KONU : ...

VALİ MURAT ...

İZMİR

İ. S. : Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü'nün 13.11.1992 tarih ve 2437 sayılı yazı-
lara.

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri (Eği-
tim Programları ve Öğretimi) Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ayfer KOCABAŞ,
"1986 Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde Görevli Müzik Öğretmen-
lerinde Görüşleri ve Gelişim Programı Geliştirme İhtiyacına Göre Değerlendirilme-
ci" konulu tez çalışması yapma isteği ilgili yazı ile bildirilmiştir.

Özellikle bu tez çalışmasının ilmi ve liseleri müzik öğretmenlerinde görüşleri-
nin alınmasında yararlı görülmektedir.

Makamlarınca da uygun görülürse takdirde Olur'larınıza arz ederim.

Turgut AYAN
Müdür V.

06.11.1992
Vali Murat ...
Vali Yardımcısı
Vali Afiş

T. C.

MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

KÜTAHYA

MILLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

000/Kültür Hiz.Şb.- 1886-
Ayfer Kocabaş.

22632

Kütahya

1 / 1992

23 KASIM 1992

VALİLİK MAKAMINA
KÜTAHYA

Gi: Dekuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğünün 13.11.1992 gün ve 2437 sayılı yazısı.

Dekuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri (Eğitim Programları ve Öğretimi) Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ayfer Kocabaş, "1986-1987 Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde Görevli Müzik Öğretmenlerinin İhtiyaçlarına ve Çağdaş Program Geliştirme İlkelerine göre değerlendirilmesi" konulu tez çalışması yapmak istemektedir.

Ayfer Kocabaş'ın ilimiz liselerinde tez çalışması yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde tensiplerinize arz ederim.

Nihat GÖVENİR
Müdür

UYGUNDUR: 23/11/1992

Mustafa ERKAL
Vali Yardımcısı

T. C.
MANISA İLİ
MILLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

Eğitim-Öğretim:500:- 33212

Sayı :

Konu : Ayfer Kocabaş

MANISA

/ / 199

18 KASIM 1992

VALİLİK MAKAMINA
MANİSA

Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü 13.11.1992 tarih ve 2437 sayılı yazılarıyla; Üniversiteleri Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ayfer Kocabaş'ın "1986 -Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde görevli Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine ve Çağdaş Program Geliştirme İlkelerine göre değerlendirilmesi" konulu tez çalışmasını yapmak istediğini bildirmektedir.

Ayfer Kocabaş'ın ilimiz liselerinde tez çalışması yapması Müdürlüğü-müzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Ahmet KUŞ
Milli Eğitim Müdür V.

İmza

O L U R.
13-11-1992

Nurdoğan KAYA
Vali Yardımcısı

İmza

Öz.Kültür:322/ 32264
Ayfer KOCABAŞ

MUĞLA

VALİLİK MAKAMINA
MUĞLA

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri (Eğitim Programları ve Öğretimi) Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ayfer KOCABAŞ'ın "1986 Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege bölgesinde görevli Müzik öğretmenlerinin görüşlerine ve Çağdaş Program Geliştirme ilkelerine göre değerlendirilmesi" konulu çalışması yapması ile ilgili Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğünün 13.11.1992 tarih ve 2437 sayılı yazıları ilişikte sunulmuştur.

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri (Eğitim Programları ve Öğretimi) Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ayfer KOCABAŞ'ın tezinde "1986 Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde Görevli Müzik öğretmenlerinin Görüşlerine ve Çağdaş Program Geliştirme İlkelerine Göre Değerlendirilmesi" konulu tez yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir .

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde tasviplerinize arz ederim.

Süleyman ŞAHİN
Milli Eğitim Müdürü V.

UYGUNDUR.

11/11/1992

Cevdet KURAN
Vali Yardımcısı

T. C.
UŞAK VALİLİĞİ
MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

SAYI: Kültür Eğt.Öğrt.Şb.-

U Ş A K

KONU: Ayfer KOCABAŞ 300-21411

23 KASIM 1992

VALİLİK MAKAMINA

Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğünün Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ayfer KOCABAŞ'ın 1986-Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde görevli Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine ve Çağdaş Program Geliştirme İlkelerine göre Değerlendirilmesi konulu tez çalışması yapmak istedikleri hakkındaki 13.11.1992 tarih ve B.30.2.DEÜ.0.70.72.01/545-2437 sayılı yazıları ilişikte sunulmuştur.

Söz konusu Ayfer KOCABAŞ'ın ilimizde tez yapması hususunu tensiplerinize arz ve teklif ederim.

Eki : 1 Adet yazı ve
Eki Anket

Yılmaz TUFAN
Milli Eğitim Müdürü

O L U R : 23.11.1992

Mustafa ORUÇOĞLU
Vali Yardımcısı

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM GENÇLİK ve SPOR
BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

MİLLÎ EĞİTİM GENÇLİK ve SPOR BAKANLIĞI YAYIMLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞINCA 15 GÜNDE BİR PAZARTESİ GÜNLERİNDE YAYIMLANIR

T: 49

21 NİSAN 1986

SAYI: 2208

GENELGE:

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Ticaret ve Turizm Öğretimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : 324 - Eg. Öğ. Şb. Md. - 229 - 01979

Tarih: 17.3.1986

KONU : Turizm Haftası

GENELGE

1986/35

- İLGİ:** a) 26 Temmuz 1976 tarih ve 1893 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan, Millî Eğitim Bakanlığının 14.7.1976 tarih ve Talim ve Terbiye Başkanlığı 6792 - 11583 sayılı genelgesi.
b) 3 Ocak 1983 tarih ve 2129 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan "TURİZM KONUSU OKUL ŞARKILARI",
c) 6 Haziran 1983 tarih ve 2140 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan, "İlkokul, Ortaokul, Lise ve Dengi Okullar Eğitici Çalışmalar Yönetmeliği"
d) Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının 18.3.1985 tarih, Ticaret ve Turizm Öğretimi Dairesi Başkanlığı 324 - Eg. Öğ. Şb. Md. - 348 - 1916 - (1985/23) sayılı genelgesi.

Ülkemizin iktisadi yönden kalkınmasındaki payı ve önemi giderek artmakta olan turizm hareketlerinin, beklenen seviyeye çıkartılabilmemesinin eğitim yoluyla mümkün olabileceği gerçeğinden hareket edilerek, ilgi (c) yönetmeliğin 59. ve 74. maddeleri gereğince her yıl 15 - 22 Nisan tarihleri arasında ülke çapında kutlanan "TURİZM HAFTASI"nda geçen yıl, ilgi (d) genelge doğrultusunda, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile işbirliği içerisinde çeşitli faaliyetler yapılmış, resim yarışmalarında İl birincilisi seçilen öğrencilere çeşitli ödüller verilmiş; her ilde en çok başarılı çalışmalarda bulunan yönetici ve öğretmenler arasından, kur'a ile tesbit edilen beş öğretmen eşleriyle birlikte, T. C. Turizm Bankası tatil köylerinde, bir hafta süre ile misafir edilmişlerdir.

Bu yıl 15 - 22 Nisan 1986 tarihleri arasında, ilgi (c) yönetmelik ve ilgi (a) genelge esaslarına göre kutlanacak Turizm Haftasında, Kültür ve Turizm Bakanlığının ilgili kuruluşları ile işbirliği içerisinde, aşağıdaki faaliyetler yapılacaktır.

a. 15 Nisan 1986 Salı günü, bütün eğitim kurumlarında hafta ile ilgili açılış törenleri yapılacaktır. İlçe merkezlerinde, imkanları elverişli bir okulda Turizm Haftası, ilgili kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak hazırlayacakları bir program dahilinde törenle açılacaktır.

b. Açılış törenlerinde ilgi (b) Tebliğler Dergisinde yayınlanan "Turizm konulu Okul Şarkıları" (kültür müdürlüklerinden de temin edilebilir) öğrenci koroları tarafından seslendirilecektir.

c. Öğretim Kurumları ve belediyeler, Kültür ve Turizm İl veya Büro Müdürlükleri ile işbirliği yaparak hazırlayacakları bez dövizleri görülebilir yerlere asarak, bölgelerindeki turizm düşüncesinin geliştirilmesine katkı yapacaktır.

d. Hafta boyunca turizmin anlam ve önemini yansıtan slogan, makale ve diğer yazılarla zanaat pazarlarında kampanyalar yürütülmesi sağlanacaktır.

e. İl ve İlçe merkezlerinde bölgenin veya ülkemizin kültür, turizm ve tabiat güzellikleri ve tarihî değerlerini tanıtan edisyonlu kitap ve yayınlardan meydana gelen sergiler düzenlenecektir.

f. Kültür ve Turizm Bakanlığının koordinatörlüğünde, hafta boyunca turistik tesisler ile şehirlerarası yolcu taşıma ücretlerinde indirimli fiyat tarifeleri uygulanacak; turizm reklamının amacına uygun bir şekilde yapılabilmesi için, seyahat esnasında anonslar ve çekilişler yapılacak indirim nedenini belirleyici ilanlar asılacak haftanın etkinliğini anlatılmasına özen gösterilecektir.

g. Kültür ve Turizm Bakanlığının koordinatörlüğünde, öğretmen ve öğrenciler müzeleri ve diğer yerleri ücretsiz gezebileceklerdir.

8. MAL SİGORTASI TÜRLERİ :
  - a. Yangın sigortası.
  - b. Karada ve iç sularda taşıma rizikolarına karşı sigorta.
  - c. Ziraî sigorta.
  - d. Hırsızlığa karşı sigorta.
9. CAN SİGORTASI :
  - a. Can sigortasının genel mahiyeti.
  - b. Hayat Sigortası :
    - (a) Menfaat.
    - (b) Prim,
    - (c) İntihar ve öldürme hali.
    - (d) Sigortadan faydalanan kimselerin hakları,
    - (e) Riziko.
  - c. Kazaya karşı sigorta :
    - (a) Tanım,
    - (b) Sigorta sözleşmesi,
    - (c) Menfaat,
    - (d) Tazminat.
10. MOTORLU KARA NAKİL VASITALARI MALİ MESULİYET SİGORTASI :
  - a. Mahiyeti,
  - b. Menfaat ve zarar,
  - c. Tazminat
  - d. Sigortacının mesul olmadığı haller.
  - e. Aracın devrinin sigortaya etkisi,
  - f. Sigortanın yenilenmesinin ve fesih sonuçları,
  - g. Zaman aşımı,
  - h. Milletlerarası motorlu taşıt sigortası.
11. SİGORTA İŞLETMELERİNİN HUKUKİ YAPILARI VE İÇ TEŞKİLATI :
12. İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIKLARI SİGORTASI :
  - a. Mahiyeti,
  - b. İşverenin sorumluluğu,
  - c. Sosyal Sigortalar Kurumu primleri,
  - d. Prim oranları,
  - e. İş kazaları ve meslek hastalıkları prim oranının tesbiti.
13. HASTALIK SİGORTASI :
  - a. Mahiyeti,
  - b. Sağlık yardımı.
14. ANALIK SİGORTASI :
  - a. Mahiyeti,
  - b. Sağlık yardımı :
    - (a) Gebelik halinde,
    - (b) Doğum halinde,
    - (c) Analık halinde sağlık yardımlarından faydalanabilme şartları.
15. MALÜLLÜK SİGORTASI :
  - a. Mahiyeti.
  - b. Malül sayılanlar.
  - c. Malüllük aylığı.
16. YAŞLILIK SİGORTASI :
  - a. Mahiyeti,
  - b. Yaşlılık aylığı.
17. ÖLÜM SİGORTASI :
  - a. Mahiyeti,
  - b. Ölüm yardımına hak kazananlar.

II. TAŞIMA HUKUKU :

1. TAŞIMA İŞLERİ ÜZERİNDE GENEL BİLGİLER :
  - a. Taşıyıcı kime denir?
  - b. Hükümlerinin uygulama alanı.
  - c. Taşıyıcının sorumluluğunu kaldıran veya hafifleten şartların hükümsüzlüğü.
  - d. Zaman aşımı.
2. EŞYA TAŞIMA :
  - a. Mahiyeti.
  - b. Taşıma senedi.
  - c. Taşıma ilmtihaberi.
  - d. Gönderenin; eşyanın mahiyetini bildirme borcu,
  - e. Taşıyıcının borçları :

- (a) Emre göre hareket,
  - (b) Gecikmeyi bildirme borcu.
  - (c) Süresi içinde ulaştırma borcu,
  - (d) Taşıyıcının Kayıp ve hasardan sorumluluğu,
  - (e) Gönderilene bildirme borcu.
- f. Gönderilenin borçları :
    - (a) Ücret ve giderleri ödeme borcu.
    - (b) Taşıma senedini geri verme borcu,
    - (c) Ayıpların tesbiti.
  - g. Hapis hakkı :
3. YOLCU TAŞIMA :
    - a. Mahiyeti,
    - b. Yolcu taşıyanın borçları.
    - c. Yolcunun borçları,
    - d. Taşıyıcının hapis hakkı.
  4. TAŞIMA İŞLERİ KOMİSYONCULUĞU :
    - a. Tanımı,
    - b. Hükümleri,
    - c. Zaman aşımı.
  5. DENİZ TAŞIMACILIĞI :
    - a. Mahiyeti,
    - b. Taşıyıcının ve yolcunun borçları,
    - c. Taşıyıcının hapis hakkı.
  6. DENİZDE EŞYA TAŞIMA SÖZLEŞMESİ :
    - a. Mahiyeti,
    - b. Çeşitleri :
      - (a) Kırkambar sözleşmesi,
      - (b) Carter sözleşmesi,
      - (c) Diğer sözleşme şekilleri,
      - (d) Konşimento,
      - (e) Yükleme - Boşaltma.
    - c. Taşıtanın, eşyanın mahiyetini bildirme borcu,
    - d. Taşıyanın borçları ve sorumluluğu,
    - e. Gönderilenin borçları,
    - f. Taşıyanın rehin hakkı,
    - g. Navlun sözleşmesi.
  7. DENİZTAŞIRI SATIŞ MUKAVELESİ :
    - a. Deniztaşırı sözleşmelerinin genel niteliği,
    - b. C. İ. F. Satış :
      - (a) Tanımı.
      - (b) C. İ. F. Satışta satıcının borçları,
      - (c) C. İ. F. Satışta alıcının borçları.
    - c. F. O. B. Satış,
    - d. Boşaltma yerinde teslim şartıyla satış.
  8. DENİZ KAZALARI :
  9. TAŞITLARIN DENETİMİ :

EGİTİM VE ÖĞRETİM YÜKSÜK KURULU BAŞKANLIĞINDAN

Karar Sayısı : 14

Karar Tarihi : 28.3.1986

Konu : Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Kabulü.

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının teklifi üzerine "Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programı"nın, 1986-1987 öğretim yılında ortaokullarda; 1987-1988 öğretim yılında da liselerde uygulanmaya başlanmak ve denenip geliştirilmek üzere bağlı örneğine göre kabulü kararlaştırıldı.

Metin EMİROĞLU

Başkan

Milli Eğitim Gençlik ve Spor
Bakanı

Z. YAVUZ TÜRK

Milli Savunma Bakanı

A. K. ALPTEMOÇİN

Maliye ve Gümrük Bakanı

Metin EMİROĞLU

Milli Eğitim Gençlik ve Spor
Bakanı

M. AYDIN

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

H. M. DOĞAN

Tatmin Örneği ve İ. Örneği
Bakanı

M. KALEMLİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Bakanı

M. M. ERŞİT

Kültür ve Turizm Bakanı

NOT : Eğitim ve Öğretim Yüksek Kurulu 179 Sayılı KHK'nın 42. maddesine göre;

- "Eğitim sistemi ile eğitim ve öğretim plan ve programlarının esaslarını tespit etmek ve uygulamasını değerlendirmek".
- "İlk ve orta dereceli genel, mesleki ve teknik okulların ve eğitim kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını incelemek ve onaylamak"....
Bzere kurulmuştur.

ORTAOKUL VE LİSE MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

AMAÇLAR :

- Öğrencide, yakın çevresinden başlayarak, müzik dinlemenin, müzik faaliyetlerine katılmamanın ve boş zamanlarını müzikle de değerlendirilmenin alışkanlık haline gelmesini sağlamak;
- Öğrencinin müzik yoluyla iyiye ve güzele yönelmesini, yaşama sevinciyle güçlenmesini ve iyi alışkanlıklar edinmesini sağlamak;
- Müzik yoluyla öğrencide var olan anlama-anlatma-dinleme-yaratma gücünün gelişmesini sağlamak;
- Her öğrenciyi ilgi ve kabiliyetine göre değerlendirerek, müzik faaliyetlerine katılmaya isteklendirmek ve istidatlarına göre yönlendirmek (şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı faaliyetler, araştırma vb.);
- Öğrenciye, içinde bulunduğu toplumu etkin bir üyesi olması için, klâsik ve folklorik türleriyle bir bütün olan Milli Müzikimizin teknik özelliklerini ve değerlerini yeterince kavratmak, Batı müzik zevkini anlaması ve kültürünü anlaması için de gerekli bilgileri vermek, bu sanatı uygulamalı olarak tanıtmak;
- Millî birlik ve bütünlüğümüzün temel unsurlarından olan "İstiklâl Marşı"nın en iyi ve doğru şekilde öğrenilip söylenmesini sağlamak;
- Millî duyguları geliştirici ve bütünlüğü pekiştirici marşlar, hamasi okul şarkı ve türküleri, ninni ve oyun müziklerinin doğru olarak öğrenilip söylenmesini sağlamak;
- Batı müziğinin ve millî müziğimizin (klâsik ve folklorik türleri ile) nasıl bir tarih, teknik ve estetik temel ile gelişme çizgisine dayandığı; sanat dönemleri, çalgıları, ses ve saz toplulukları, başlıca besteci, icracı, kuramcılar, saz yapımcıları, sanat koruyucuları vb. hususlarda kültür temelini yanı sıra, okul içi öğretimde yapılabileceği oranda ses ve sazla icra ettirmek;
- Genel planda, müzik alanında "iyi" ile "kötü" yü, "doğru" ile "yanlış"ı ayırt edebilecek "kültürlü dinleyici" yi, özel planda da müzik kabiliyetini doğru yönde geliştirebilecek "öğrenci-sanatçı" yı hazırlamak.

AÇIKLAMALAR :

- Nota öğretiminde Türk ve Batı müziği solfejî birlikte verilecek, buluş çağrı biçiminde kadar seslerin temizliği (netliği) üzerinde çok fazla ısrarla durulmayacak, sadece notanın ritmik ve ismiyle okunması (dış ses) üzerinde daha fazla durulacaktır.
- Nota öğretiminde Dörtlülük değer ( ) temel birim kabul edilerek ortaokul I. Sınıfta Bütünlükten ( ), Sekizliğe ( ) kadar verilecek, Onaltılık ( ) ve Noktalı Değerler ( ) II. Sınıfa, Üçleme ( ) ve Senkop ( ) III. Sınıfa bırakılacaktır.
- Söz öğretiminin le Blok Flüt, Melodika, Mandolin, Piyano ve Elektro Org gibi tampere akordlu Batı çalgılarının yanı sıra, Kaval ve Bağlama gibi, Millî müziğimizin seslerini verebilen yaygın halk müziği çalgılarımızla bölge özelliklerine göre Sipsi, Kemence, Kabak Kemane, Lâvta, Ud, Kanun, Tanbur ve Nisfiye gibi çocuğun çalabileceği folklorik veya klâsik müzik çalgılarımız da (öğretmenin çalması ve kolay sağlanabilmesi halinde) kullanılabilir. Bunların dışında, ritim duygusunun gelişmesine yardımcı olabilecek her türlü ritim çalgısı da (bulunabildiği veya okulda yapılabildiği ölçüde) kullanılacaktır.
- Özellikle ritmik jimnastik, solfej parçaları, İstiklâl Marşı, diğer marşlar, okul şarkı ve türküleri, ninni ve oyun müzikleri, saz parçaları vb. önemli konularda kaset ve benzeri araçlardan faydalanılacaktır.

- Ortaokul süresince verilen Ritmik Jimnastik derslerinde beden eğitimi öğretmenleriyle işbirliği yapılacaktır.
- Ortaokulda Atatürk'ün hayatı (son günleri), ileri görüşlülüğü ve çok cepheliliği; Liselerde Türk inkılabı ve sonuçları ile iç ve dış tehdit konularına yeri geldikçe temas edilecektir.

ORTAOKUL (I. SINIF)

KONULAR :

GİRİŞ :

- Ülkemizde Sanat ve Atatürk'ün güzel sanatlara verdiği önem.
- Atatürk'ün Millî kültür anlayışı, millî musikimizin muhafazası ve geliştirilmesi hakkındaki görüşleri.

RİTMİK JİMNASTİK I :

- Ritmik Jimnastik, İsviçreli eğitimci-besteci Emile Jaques-Dalcrozi (1865-1950)'ün 1904'te Cenevre'de ortaya çıkardığı, büyük hızla yayılan ve halen bütün dünyada kullanılan bir müzikli beden eğitimi metodudur. Vücut hareketleriyle yapılan bir solfej şekli olup öğrencinin beyin ile kasları arasında tam bir uyum yaratarak şahsiyetini rahatlatıp geliştirmek amacını güder. Müzik ise harekete enerji, mekân ve süre içinde nüans kazandırmağa yarar. Müziği ritmik jimnastikle öğrenen öğrencide "bilme" şurunun yanı sıra "hissedebilme, yapabilme, gösterebilme" kabiliyeti de birlikte gelişmiş olur.
- Her dersin başında yaklaşık 10 dakika süre ile yapılacak olan bu konunun eğitimi, başlangıçta müzik ve beden eğitimi öğretmeninin işbirliği ile gerçekleştirilecektir.
- Kullanılacak ritimler : 2, 3 ve 4 zamanlılar.

SES VE NEFES :

- Ses Nedir? (Yakın çevreden başlayarak tabiiatta mevcut seslerle maddî ve mekanik sesler; müzik sesiyle gürültünün farkı; insan sesini üreten ses oranı ile soluma organının basit fizyolojisi).
- İnsan seslerinin sınıflandırması.

NOTA BİLGİSİ I :

- İlk nota bilgileri (Porte, Anahtar, Ölçü ve Çizgisi, Ölçü sayısı; Nota isimleri ve yerleri) - Çizgi üzerleri ve boşluklarının adları.
- Dörtlülük temelinde göre Nota ve Sus değerleri ( ) ; Sus şekilleri Nota şekilleriyle bağlantılı olarak verilecek ( ) .

RİTM, ÖLÇÜ, USUL I :

- Ritm kavramı (tabiatın müziği).
- Vuruş.
- Ölçü ve Zaman kavramı (2, 3 ve 4 dörtlülük basit ölçülerle örnekler).
- Usul kavramı (2 ve 3 zamanlı basit usuller ve bu usullerle Türk müziği parçaları). (Basit ölçü ile basit usulün Batı müziğinde ve Türk müziğinde gösterdiği farklılık açıklanacak).
- Konu uygulaması ve basit ritmik imlâ çalışması (Batı müziği ve Türk müziği).
- İstiklâl Marşı'nın ve sınıf seviyesine uygun diğer marşlarla tek ve çok sesli şarkı, türkü, ninni vb. parçaların kulaktan öğretilmesi (Ortaokul III. Sınıfa kadar kulaktan, lisede notalarıyla).

ÇALGI BİLGİSİ I :

- Genel anlamda müzik aletinin tanıtımı, ses müziğinin yanındaki yer ve önemi (basit olarak).
- Çalgı türleri sınıflandırması (Batı müziğinde ve Türk müziğinde).
- Çalgı toplulukları (I) (Oda müziği grupları) (Şema ve resimlerle).
- Vurmali Çalgılar (Batı müziğinde ve Türk müziğinde); bulunabilenlerle uygulama yapılacak, örnek dinletilecek.

(II. SINIF)

RİTMİK JİMNASTİK II :

- Kullanılacak ritimler : öncekilere ek olarak 5 ve 6 zamanlılar.

KULAK VE DİYAFRAM :

- Kulak nedir? (Duyma organının fizyolojik yapısı; müzik kulağı ve mutlak kulak).
- Diyafram nedir? (Müzikte soluna şekilleri ve diyaframın kullanışı; çizimler yardımıyla anlatılıp örneklerle uygulanacak).

NOTA BİLGİSİ II :

- Ek çizgi, bitiş ve dönüş işaretleri, dolap.
- Senyo, Da Capo, Fine.

SOLFEJ I :

- Aralık kavramının anlatılması (Majör ve Minör).
- Arızasız dizilerle çalışma.
- Kolay Türk müziği parçaları (çocuğun önceki birikiminden gelen oyun şarkısı, tekerleme, ninni, çocuk şarkı ve türküleri).

RİTM, ÖLÇÜ, USÛL II :

- Bağ (aynı adlı notaları bağlayan) ve Nokta kavramı (Onaltılık; noktalı nota sus değerleri).
- 8 lik ölçü; Birleşik Ölçü, Birleşik Vuruş; Eksik Ölçü (3 ve 6 sekizlik ölçülerle örnekler).
- 2,3 ve 4 zamanlı usûller ve bu usûllerle kolay Türk müziği parçaları.
- Ritimde değişik hareketler (basit olarak anlatılacak: ağır, orta, hızlı).
- Konu uygulaması ve basit ritmik imlâ çalışmaları (Batı müziği ve Türk müziği).

ÇALGI BİLGİSİ II :

- Müzik âletlerinin doğu ve batıdaki gelişimi (basit olarak).
- Çalgı toplulukları (II) küçük orkestradan büyük orkestraya).
- Nefesli Çalgılar (Batı müziğinde ve Türk müziğinde); bulunabilenlerle uygulama yapılacak ve örnek dinletilecek.
- Geçmişte ve bugün kullanılan müzik dinleme cihazları (Gramofon, pikap, teyp).

GÜZEL SANATLAR VE MÜZİK I :

- Atatürk'ün sanat severliği ve güzel sanatlar hakkındaki görüşleri.
- Atatürk'ün, millî musikimizin muhafaza ve geliştirilmesine ilişkin direktifleri.

(III. SINIF)**RİTMİK JİMNASTİK III :**

- Kullanılacak ritimler : Öncekilere ek olarak 7, 8 ve 9 zamanlılar.

İLK NAZARİ KAVRAMLAR (KURAM BİLGİSİ) :

- Türk müziği aralıkları; Temel 4'lü ve 5'li kalıpları.
- Dizi kavramı.
- Rast, Uşşak ve Mahur makamları.

SOLFEJ II :

- Tek arızalı Majör ve Minör dizilerle çalışma; Bemol, Dizey, Bekar; İcrada değişik tonlama (basit olarak), (kuvvetli, orta kuvvetli, hafif).
- Rast, Uşşak ve Mahur makamlarında kolay Türk müziği parçaları.

RİTM, ÖLÇÜ, USÛL III :

- Senkop, Üçleme (Triyole), Nefes Virgüllü.
- Birleşik Vuruşlarla örnekler (9 ve 12 sekizlik).
- Geçen yıldakilere ek olarak 5 ve 6 zamanlı usûller ve bu usûllerle kolay Türk müziği parçaları.
- Metronom'un basit olarak tanıtılması.
- Konu uygulaması ve basit ritmik imlâ çalışmaları (Batı müziği ve Türk müziği).

ÇALGI BİLGİSİ III :

- Çeşitli ülkelerin çalgılarına toplu bakış.
- Çalgı toplulukları III (Bando, Caz, Hafif Müzik).
- Mızraplı Çalgılar (Batı müziğinde ve Türk müziğinde).
- Yaylı Çalgılar (Batı müziğinde ve Türk müziğinde) bulunabilenlerle uygulama yapılacak, örnek dinletilecek.
- Tuşlu Çalgılar : klâsik (mekanik) ve elektronik.
- Müzik yayım cihazları (Radyo, TV, Video).

GÜZEL SANATLAR VE MÜZİK II :

- Atatürk'ün sanat severliği ve güzel sanatlar hakkındaki görüşleri.
- Atatürk'ün, millî musikimizin muhafazası ve geliştirilmesine ilişkin direktifleri.

LİSE**(I. SINIF)****KURAM BİLGİSİ I :**

- Aralık kavramının tekrarı (genel araştırmalar basit işlemler).
- Ses Sistemi kavramı.
- Batı müziği ses sistemi (tarihî gelişimi içinde, özet olarak).
- Türk müziği ses sistemi I (tarihî gelişimi içinde).
- İki arızalı majör ve minör diziler.
- Rast, Mahur, Uşşak (tekrar); Hüseyinî, Hicaz, Nihavend ve Acemaşiran makamları (basit olarak).
- Nota yazımı kuralları (basit olarak).

SOLFEJ III (Ortaokuldan devam) :

- Değişik anahtarlar (bilgi olarak).
- Kanon ve 2 sesli uygulamalar.
- Ayrıık aralıklar (3'lü, 5'li, 8'li) ile çalışma.
- İki arızalı majör ve minör dizilerle çalışma (nazari olarak öğretilenlerin uygulaması).
- Nazari olarak öğrenilen makamlardan kolay Türk müziği parçaları.
- Sınıf seviyesinde deşifre (Batı müziği, Türk müziği).

RİTM, ÖLÇÜ, USÛL IV (Ortaokuldan devam) :

- Ortaokulda öğrenilenlerin genel tekrarı.
- Uluslararası hareket deyimleri (andante, moderato, allegro).
- 2, 3, 4, 5 ve 6 zamanlı usûllerle ek olarak 7 ve 8 zamanlı usûller ve bu usûllerde kolay Türk müziği parçaları.
- Konu uygulaması ve basit imlâ çalışmaları (Batı müziği, Türk müziği).

MAKAM BİLGİSİ I :

- Makam kavramı ve tanımı.
- Ortaokul III. Sınıfta kısmen görülen Rast, Mahur ve Uşşak makamlarının tekrarı; Hüseyinî, Hicaz, Nihavend ve Acemaşiran makamları.
- Toplu uygulama (kullanılan örnek klâsik parçaların bestecileri kısaca tanıtılacak).
- İstiklâl Marşı, diğer marşlar, sınıf seviyesine uygun tek ve çok sesli şarkı ve türkülerin notalarıyla öğretilmesi (Lise III. Sınıfa kadar).

FORM BİLGİSİ I :

- Motif, Cümle, Periyod'un anlatılması.
- Müzikte Form (Tür ve Biçim) Kavramı.
- Batı müziğinde sözlü ve sözsüz şarkı formları.
- Türk müziği formlarının sınıflandırılması (klâsik müzikte, halk müziğinde); sözlü ve sözsüz küçük ve usüllü formlar (Şarkı, Yürük Semâi, Fantezi, Sazsemâisi, Oyun Havası, Köçekçe, Marş, Gazel, Taksim; Türkü, Zeybek, Ninni, Horon, Karşılama, Manî).

MÜSİKİ TARİHİ I :

- Batı MüsİKİSİ Tarihi (İlkçağlardan Barok Çağına çalgılar, ses ve saz toplulukları, besteciler, icracılar).
- Türk MüsİKİSİ Tarihi (Ozanlar, Aşıklar, Klâsik-öncesi ve Klâsik Dönemler ile bu dönemlerin belirlenmiş besteci, icracı, kuramcı ve sanat koruyucuları).

TÜRK MÜSİKİSİ EDEBİYATI I :

- Türk müsİKİSİNİN Türk edebiyatı ile ilişkisi.
- Halk müsİKİSİNİNDE kullanılan halk edebiyatı türleri.
- Klâsik müsİKİDE kullanılan klâsik edebiyat türleri.
- Klâsik ve halk müsİKİMİZDE kullanılan makam (ayak) ve usul adları ile diğer bazı teknik terimlerin sözlük anlamı (Rast, Uşşak, Kerem, Frenkçin, Düyek, Terennüm, Kavuştak vb.).

DİNLEME I :

- Form Bilgisi bölümünde işlenen konularla ilgili örnekler (Batı müziği, Türk müziği).

- Makam Bilgisi bölümünde işlenen konularla ilgili makam (ayak) seyir örnekleri.
- Müsiki Tarihi bölümünde işlenen konularla ilgili örnekler ((Batı müziği, Türk müziği).
- Türk müsiki edebiyatı bölümünde işlenen konularla ilgili örnekler Bakanlıkta hazırlanmış gönderilecek kasetlerden dinletilecek.

(II. SINIF)

KURAM BİLGİSİ II

- Akorlar; Tonalite (Ton bilgisi) ve Modalite.
- Türk müziği sisteminin II (bugün kullanılan sistem, basit olarak).
- Dizi aktarımı çalışmaları (Batı müziği ve Türk müziği).

SOLFEJ IV :

- 3 arızalı majör ve minör dizilerle çalışma.
- Ayrık aralıklar (4'lü, 6'lı, 7'li).
- Sınıf seviyesinde deşifre (Batı müziği, Türk Müziği).
- Sabâ, Karcığar, Sûznâk, Segâh, Hüz zam (Bilgi için) ve Nikriz makamlarından kolay Türk müziği parçaları.

RİTM, ÖLÇÜ, USÛL V :

- Lise I. sınıfta öğrenilenlere ek olarak 9 zamanlı usûller (Aksak, Evfer, Oynak, Raks Aksak) ve bu usûllerle kolay Türk Müziği parçaları.
- Konu uygulaması ve basit imlâ çalışması (Batı müziği, Türk müziği).

MAKAM BİLGİSİ II :

- Önceki sınıflarda görülen makamların tekrarı.
- Sabâ, Karcığar, Sûznâk, Segâh, Hüz zam ve Nikriz makamları.
- Toplu uygulama.

FORM BİLGİSİ II :

- Batı müziğinde Çalgı, Sahne ve Din Müziği Formları (Sonat, Konçerto, Senfoni, Opera, Oratoryo, vb.).
- Türk müziğinde sözlü ve sözsüz büyük formlar (usûllü ve usûlsüz) (Peşrev, Kâr, Bestic, Ağır Semâi, Gazel, Taksim, Durak, Na't, Âyin, Ezan, Mevlid; Açık, Uzunhava, Bar, Halay, Hoyrat).

MÜSİKİ TARİHİ II :

- Batı Müsiki Tarihi (Barok sonundan Romantik döneme çalgılar, ses ve saz toplulukları, besteciler, formlar).
- Türk Müsiki Tarihi (Halk müsikisinde bölge özellikleri; klâsik müsikide Yenilikçi ve Romantik Dönemler ile bu dönemlerin belibaşlı besteci, icracı, kuratçı ve sanat koruyucuları).

TÜRK MÜSİKİSİ EDEBİYATI II :

- Klâsik ve halk edebiyatımızda kullanılan vezinler (müsikide kullanılmış olanlar).
- Vezinlerin usûllerle ilişkisi.
- Vezinlerin ritmik tercümelerle ilişkisi.

DİNLEME II :

- Lise I. sınıftaki DİNLEME'nin modelinde.

(III. SINIF)

SOLFEJ V :

- 1, 2 ve 3 arızalı majör ve minör dizilerle çalışma.
- Sınıf seviyesinde imlâ (Batı müziği, Türk müziği).
- Lise II. sınıfta görülen makamlara ek olarak Evç, Hicazkâr ve Kürdîlîhicazkâr makamlarından kolay Türk müziği parçaları.

RİTM, ÖLÇÜ, USÛL VI :

- Lise II. sınıfta öğrenilenlere ek olarak 10 zamanlı usûller (Cürceua ve Aksak:emâl) ve bu usûllerde kolay Türk müziği parçaları.
- Konu uygulaması ve imlâ çalışması (Batı müziği, Türk müziği).

MAKAM BİLGİSİ III :

- Lise I ve II. sınıflarda görülen makamların tekrarı.
- Evç, Hicazkâr ve Kürdîlîhicazkâr makamları.
- Toplu uygulama.

MÜSİKİ TARİHİ III :

- Atatürk'ün millî müsikimizin muhafazası ve geliştirilmesi-ne ilişkin görüşleri.
  - Atatürk'ün, Türk Folklorunun zenginleştirilmesine ilişkin görüşleri.
  - Batı Müsiki Tarihi (Millî Ekoller : Türk Millî Ekolü, Türk Beşleri, Çağdaş Türk Bestecileri, Elektronik Müzik Bestecilerimiz; İspanyol ve Macar millî ekolleri, Rus Beşleri; Çağdaş Dönem, Elektronik Çağı).
  - Türk Müsiki Tarihi (Çağdaş dönem Türk müsikisi bestekârları).
  - Hafif Müzik (Caz ve Pop), Film ve Eğlence Müziği (Batı ve Türk).
- DİNLEME III :**
- Müsiki Tarihi bölümünde işlenen konularla ilgili örnekler.
  - Lise I, II ve III. sınıflarda işlenen makamlarla ilgili kaliteli icra örnekleri.

D U Y U R U L A R :**YAYIMLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞINDAN**

SAYI : 660. Yar. Ders Kit. Şb. Md.-02535 Tarih : 18.3.1986
KONU : "Terminology of Mathematics"
adlı eser

Kemal Erdoğan (Subay Lojmanları D/10 Heybeliada - İstanbul) tarafından hazırlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı eser, 1739 sayılı "Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 55. maddesi gereğince incelenmiş, bir kısım derslerini yabancı dille yapan okul öğrencilerine duyurulması eğitim ve öğretim açısından sakıncalı bulunmamıştır.

BAKAN ADINA

Tevfik GÖKSEL

Yayımlar Dairesi Başkanı

Eserin AdıFiyatı

Terminology of Mathematics

1.000.—TL.

YAYIMLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞINDAN

SAYI : 660. Yar Ders Kit. Şb. Md.-02571 Tarih : 19.3.1986
KONU : "Çalgıların Dili" adlı eser.

Hüseyin Çapkur (Çağlayan Lisesi Müzik Öğretmeni Antalya) tarafından hazırlanan, aşağıda adı ve fiyatı yazılı eser, 1739 sayılı "Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 55. maddesi gereğince incelenmiş, ilk ve ortaokul öğrencilerine duyurulması eğitim ve öğretim açısından sakıncalı bulunmamıştır.

BAKAN ADINA

Tevfik GÖKSEL

Yayımlar Dairesi Başkanı

Eserin AdıFiyatı

Çalgıların Dili

600 TL.

YAYIMLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞINDAN

SAYI : 660. Yar. Ders Kit. Şb. Md.-02573 Tarih : 19.3.1986
KONU : "Her Yönüyle İçemiz Salihli" adlı eser.

İbrahim Çiçek (Çiçek Matbaası Hasırpazarı No : 15 Salihli-Manisa) tarafından hazırlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı eser, 1739 sayılı "Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 55. maddesi gereğince incelenmiş, ilk ve ortaöğretim öğrencilerine duyurulması eğitim ve öğretim açısından sakıncalı bulunmamıştır.

BAKAN ADINA

Tevfik GÖKSEL

Yayımlar Dairesi Başkanı

Eserin AdıFiyatı

Her Yönüyle İçemiz Salihli

500 TL.

MILLİ EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Sayı: 67	Konu: Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programının kabulü.
Tarihi: 10.3.1986.	
Önceki Kararın Sayısı:	
Önceki Kararın Tarihi:	

6.3.1985 tarih ve 1326 sayılı Muciple kurulan "Müzik Özel İhtisas Komisyonu" tarafından hazırlanıp Kurulumuzca uygun görülen "Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programı"nın, 1986-1987 öğretim yılında ortaokullarda; 1987-1988 öğretim yılında da liselerde uygulanmaya başlanmak ve denenip geliştirilmek üzere bağlı örneğine göre kabulü için Eğitim ve Öğretim Yüksek Kurulu'na sunulması hususunun Bakana arzı kararlaştırıldı.

S. Gürkan TEKİN

Başkan

Omer OKUTAN

Üye

Orhan ÇAKIROĞLU

Üye

Doç.Dr. Atilla ÖZMEN

Üye

A. Servet DEVELİOĞLU

Üye

Üye

Hamdi BİNAY

Üye

Yrd.Doç.Dr. Mehmet URAL

Üye

Abalikkadir TÜRKMEK

Üye

Üye

Mehmet YIĞITCI Yrd.Doç.Dr. Hikmet ÖZDEMİR

Üye

Üye

Ahmet ERDOĞAN

Üye

Üye

Üye

Üye

UYGUNDUR
10 MART 1986

Metin ERİNGÖLÜ

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

ASLI GİBİDİR

Füreyin KOC
Şube Müdürü

ORTAOKUL VE LİSE MÜZİK
DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

AMAÇLAR :

1. Öğrencide, yakın çevresinden başlayarak, müzik dinlemenin, müzik faaliyetlerine katılmanın ve boş zamanlarına müzikle de değerlendirilmenin alışkanlık haline gelmesini sağlamak;
2. Öğrencinin müzik yoluyla iyiye ve güzele yönelmesini, uğrama sevinciyle güçlenmesini ve iyi alışkanlıklar edinmesini sağlamak;
3. Müzik yoluyla öğrencide var olan anlama-anlatma-dinleme-yaratma gücünün gelişmesini sağlamak;
4. Her öğrenciyi ilgi ve kabiliyetine göre değerlendirerek, müzik faaliyetlerine katılmaya isteklendirmek ve istidatlarına göre yönlendirmek (çarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı faaliyetler, araştırma vb.)
5. Öğrenciye, içinde bulunduğu toplumun etkin bir üyesi olması için, klâsik ve folklorik türleriyle bir bütün olan Millî Müsikimizin teknik özelliklerini ve değerlerini yeterince kavratmak, Batı müzik zevkini alması ve kültürünü anlaması için de gerekli bilgileri vermek, bu sanatı uygulamalı olarak tanıtmak;
6. Millî birlik ve bütünlüğümüzün temel unsurlarından olan "İstiklâl Marşı"nın en iyi ve doğru şekilde öğrenilip söylenmesini sağlamak;
7. Millî duyguları geliştirici ve bütünlüğü pekiştirici marşlar, haması okul çarkı ve türküleri, ninni ve oyun müziklerininin doğru olarak öğrenilip söylenmesini sağlamak;
8. Batı müziğinin ve millî müziğimizin (klâsik ve folklorik türleri ile) nasıl bir tarihî, teknik ve estetik temel ile gelişme çizgisine dayandığı; sanat dönemleri, çalgıları, ses ve saz toplulukları, başlıca bes-teci, icracı, kuramcıları, saz yapımcıları, sanat koruyucuları vb. hususlarda kültür temelinin yanısıra, okul içi öğretimde yapılabileceği oranda ses ve sazla icra ettirmek;
9. Genel planda, müzik alanında "iyi" ile "kötü" yü, "doğru" ile "yanlış"ı ayırt edebilecek "kültürlü dinleyici" yi, özel planda da müzik kabiliyetini doğru yönde geliştirebilecek "öğrenci-sanatçı" yı hazırlamak;

ASLI GİBİDİR

28 MART 1966

AÇIKLAMALAR

1. Nota öğretiminde Türk ve Batı müziği solfej birlikte verilecek, buluş çağı bitimine kadar seslerin temizliği (netliği) üzerinde çok fazla ısrarla durulmayacak, sadece notanın ritmik ve ismiyle okunması (deşifre'si) üzerinde daha fazla durulacaktır.
2. Nota öğretiminde Dörtlük değer ( ) temel birim kabul edilerek ortaokul I. Sınıfta Birlikten ( ) Sekizliğe ( ) kadar verilecek, Onaltılık ( ) ve Noktalı Değerler ( ) II. Sınıfa, Üçleme ( ) ve Senkop ( ) III. Sınıfa bırakılacaktır.
3. Saz öğretiminde Blok Flüt, Melodika, Mandolin, Piyano ve Elektro Org gibi tampere akordlu Batı çalgılarının yanı sıra, Kaval ve Bağlama gibi, Millî müzigin seslerini verebilen yaygın halk müziği çalgılarımızla, bölge özelliklerine göre Sipsi, Kemançe, Kabak Kemane, Lâvta, Ud, Kanun, Tanbur ve Hıfıye gibi çocuğun çalabileceği folklorik veya klâsik müzik çalgılarımız da (öğretmenin çalması ve kolay sağlanabilmesi halinde) kullanılabilir. Bunların dışında, ritm duygusunun gelişmesine yardımcı olabilecek her türlü ritm çalgısı da (bulunabildiği veya okulda yapılabildiği ölçüde) kullanılacaktır.
4. Özellikle ritmik jimnastik, solfej parçaları, İstiklâl Marşı, diğer marşlar, okul şarkı ve türküleri, ninni ve oyun müzikleri, saz parçaları vb. Önemli konularda kaset ve benzeri araçlardan faydalanacaktır.
5. Ortaokul süresince verilen Ritmik Jimnastik derslerinde beden eğitimi öğretmenleriyle işbirliği yapılacaktır.
6. Ortaokulda Atatürk'ün hayatı (son günleri), ileri görüşlülüğü ve çok cepheliliği; Lisede Türk inkılabı ve sonuçları ile iç ve dış tehdit konularına yeri geldikçe temas edilecektir.

ASLI GİDİRİR

28 MART 1925

ORTAOKUL

(I.SINIF)

KONULAR

GİRİŞ

- Ülkemizde Sanat ve Atatürk'ün güzel sanatlara verdiği önem
- Atatürk'ün Millî kültür anlayışı, millî musikimizin muhafazası ve geliştirilmesi hakkındaki görüşleri

RİTMİK JİMNASTİK I :

- Ritmik Jimnastik, İsviçreli eğitimci-besteci Emile Jaques-Dalcrozi (1865-1950)'un 1904'te Cenevre'de ortaya çıkardığı, büyük hızla yayılan ve halen bütün dünyada kullanılan bir müzikli beden eğitimi metodu dur. Vücut hareketleriyle yapılan bir solfej şekli olup öğrencinin beyinle kasları arasında tam bir uyum yaratarak şahsiyetini rahatlatıp geliştirmek amacını güder. Müzik ise harekete enerji, mekân ve süre için nüans kazandırmaya yarar. Müziği ritmik jimnastikle öğrenen öğrencide "bilme" şuurunun yanısıra "hissedebilme, yapabilme, gösterebilme" gibi yeti de birlikte gelişmiş olur.
- Her dersin başında yaklaşık 10 dakika süre ile yapılacak olan bu konunun eğitimi, başlangıçta müzik ve beden eğitimi öğretmeninin işbirliği ile gerçekleştirilecektir.
- Kullanılacak ritimler : 2, 3 ve 4 zamanlılar.

SES VE NEFES

- Ses Nedir? (Yakın çevreden başlayarak tabiatta mevcut seslerle maddî ve mekanik sesler; müzik sesiyle gürültünün farkı; insan sesini üreten ses organı ile solunum organının basit fizyolojisi)
- İnsan seslerinin sınıflandırması.

NOTA BİLGİSİ I

- İlk nota bilgileri (Porte, Anahtar, Ölçü ve Çizgisi, Ölçü sayısı; Nota isimleri ve yerleri) - Çizgi üzerleri ve boşluklarının adları.
- Dörtlük temelinde göre Nota ve Sus değerleri (c, d, e, f, g, a, b ve p); Sus şekilleri Nota şekilleriyle bağlantılı olarak verilecek (c, d, e, f, g, a, b, p)

ASLİ GÜBİR
28

RİTH, ÖLÇÜ, USÛL I

- Ritm kavramı (tabiatın müziği)
- Vuruş
- Ölçü ve Zaman kavramı (2, 3 ve 4 dördlük basit ölçülerle örnekler)
- Usûl kavramı (2 ve 3 zamanlı basit usûller ve bu usûllerle Türk müziği parçaları), (Basit ölçü ile basit usûlün Batı müziğinde ve Türk müziğinde gösterdiği farklılık açıklanacak)
- Konu uygulaması ve basit ritmik imlâ çalışması (Batı müziği ve Türk müziği)
- İstiklâl Marşı'nın ve sınıf seviyesine uygun diğer marşlarla tek ve çoksesli şarkı, türkü, ninni vb. parçaların kulaktan öğretilmesi (Ortaokul III. Sınıfa kadar kulaktan, lisede notalarıyla)

ÇALGI BİLGİSİ I

- Genel anlamda müzik âletinin tanımı, ses müziğinin yanındaki yeri ve önemi (basit olarak)
  - Çalgı türleri sınıflandırılması (Batı müziğinde ve Türk müziğinde)
  - Çalgı toplulukları (I) (Oda müziği grupları) (Çema ve resimlerle)
  - Vurmalı Çalgılar (Batı müziğinde ve Türk müziğinde); bulunabilenlerle uygulama yapılacak, örnek dinletilecek.
- (II. SINIF)

RİTMİK JİMNASTİK II

- Kullanılacak ritimler : Öncekilere ek olarak 5 ve 6 zamanlılar.

KULAK VE DİYAFRAM

- Kulak nedir? (Duyma organının fizyolojik yapısı; müzik kulagi ve surlak kulak)
- Diyafram nedir? (Müzikte soluma şekilleri ve diyaframın kullanılışı; çizimler yardımıyla anlatılıp örneklerle uygulanacak)

NOTA BİLGİSİ II

- Ek çizgi, bitiş ve dönüş işaretleri, dolap.
- Senyo, Da Capo, Fine.

SOLFEJ I

- Aralık kavramının anlatılması (Majör ve Minör)
- Arızasız dizilerle çalışma
- Kolay Türk müziği parçaları (çocu, un önceki birikiminden gelen oyun parçası, tekerleme, ninni, çocuk şarkı ve türküleri)

RİTM, ÖLÇÜ, USÛL II

- B a ğ (aynı adlı notaları bağlayan) ve N c k t a kavramı (Onaltılık; noktalı nota ve sus değerleri)
- 3^{üç} lik ölçü; Birleşik Ölçü, Birleşik Vuruş; Eksik Ölçü (3 ve 6 sekizlik ölçülerle örnekler)
- 2, 3 ve 4 zamanlı usûller ve bu usûllerle kolay Türk müziği parçaları
- Ritme değişik hareketler (basit olarak anlatılacak: ağır, orta, hızlı)
- Konu uygulaması ve basit ritmik imlâ çalışmaları (Batı müziği ve Türk müziği)

ÇALGI BİLGİSİ II

- Müzik âletlerinin doğu ve batıdaki gelişimi (basit olarak)
- Çalgı toplulukları (II) (küçük orkestradan büyük orkestraya)
- Nefesli Çalgılar (Batı müziğinde ve Türk müziğinde); bulunabilenlerle uygulama yapılacak ve örnek dinletilecek.
- Geçmişte ve bugün kullanılan müzik dinleme cihazları (Gramofon, pikap, teyp)

GÜZEL SANATLAR VE MÜZİK I

- Atatürk'ün sanat severliği ve güzel sanatlar hakkındaki görüşleri
  - Atatürk'ün, millî musikîmizin muhafaza ve geliştirilmesine ilişkin direktifleri.
- (III.SINIF)

RİTMİK JİMNASTİK III

- Kullanılacak ritimler: öncekilere ek olarak 7, 8 ve 9 zamanlılar.

İLK NAZARİ KAVRAMLAR (KURAM BİLGİSİ)

- Türk müziği aralıkları; Temel 4'lü ve 5'li kalıpları
- Dizi kavramı
- Rast, Uşşak ve Mahur makamları

SOLFEJ II

- Tek arızalı Majör ve Minör dizilerle çalışma; Bemol, Diyez, Bekar; İcrada değişik tonlama (basit olarak), (kuvvetli, orta kuvvetli, hafif).
- Rast, Uşşak ve Mahur makamlarında kolay Türk müziği parçaları.

RİTM, ÖLÇÜ, USUL III

- Senkop, Üçleme (Triyole), Nefes Virgülü
- Birleşik Vuruşlarla örnekler (9 ve 12 sekizlik)
- Geçen yıldakilere ek olarak 5 ve 6 zamanlı usûller ve bu usûllerle kolay Türk müziği parçaları
- Metronom'un basit olarak tanıtılması

ASLI GİBİDİR

23.11.1955

- Konu uygulaması ve basit ritmik imlâ çalışmaları (Batı müziği ve Türk müziği)

ÇALGI BİLGİSİ III

- Çeşitli Ülkelerin çalgılarına toplu bakış
- Çalgı toplulukları III (Bando, Caz, Hafif Müzik)
- Mızraplı Çalgılar (Batı müziğinde ve Türk müziğinde)
- Yaylı Çalgılar (Batı müziğinde ve Türk müziğinde)
bulunabilenlerle uygulama yapılacak, örnek dinletilecek.
- Tuşlu Çalgılar : klâsik (mekanik) ve elektronik
- Müzik yayım cihazları (Radyo, TV, Video)

GÜZEL SANATLAR VE MÜZİK II

- Atatürk'ün sanat severliği ve güzel sanatlar hakkındaki görüşleri
- Atatürk'ün, milli musikimizin muhafazası ve geliştirilmesine ilişkin direktifleri

LİSE

(I. SINIF)

KURAM BİLGİSİ I

- Aralık kavramının tekrarı (genel aralıklarla basit işlemler)
- Ses Sistemi kavramı
- Batı müziği ses sistemi (tarihî gelişimi içinde, özet olarak)
- Türk müziği ses sistemi I (tarihî gelişimi içinde)
- İki arızalı majör ve minör diziler
- Rast, Mahur, Uçsak (tekrar); Hüseyinî, Hicaz, Nihavend ve Acemaşîran makamları (basit olarak)
- Nota yazımı kuralları (basit olarak)

S O L F E J I I I (Ortaokuldan devam)

- Değişik anahtarlar (bilgi olarak)
- Kanon ve 2 sesli uygulamalar
- Ayrık aralıklar (3'lü, 5'li, 8'li) ile çalışma
- İki arızalı majör ve minör dizilerle çalışma (nazari olarak öğretilenlerin uygulaması)
- Nazari olarak öğrenilen makamlardan kolay Türk müziği parçaları
- Sınıf seviyesinde deşifre (Batı müziği, Türk müziği)

28 MART 1986

RİTM, ÖLÇÜ, USÛL IV (Ortaokuldan devam)

- Ortaokulda öğrenilenlerin genel tekrarı
- Üsluplararası hareket değişimleri (andante, moderato, allegro)
- 2, 3, 4, 5 ve 6 zamanlı usûllere ek olarak 7 ve 8 zamanlı usûller ve bu usûllerde kolay Türk müziği parçaları
- Konu uygulaması ve basit imlâ çalışması (Batı müziği, Türk müziği)

MAKAM BİLGİSİ I

- Makam kavramı ve tanımı
- Ortaokul III. Sınıfta kısmen görülen Rast, Mahur ve Uşşak makamlarının tekrarı; Hüseyinî, Hicaz, Nihavend ve Acemaşîran makamları
- Toplu uygulama (kullanılan örnek klâsik parçaların bestecileri kısaca tanımlanacak)
- İstiklâl Marşı, diğer marşlar, sınıf seviyesine uygun tek ve çoksesli şarkı ve türkülerin notalarıyla öğretilmesi (Lise III. Sınıfa kadar)

FORM BİLGİSİ I

- Motif, Cümle, Periyod'un anlatılması
- Müzikte Form (Tür ve Biçim) Kavramı
- Batı müziğinde sözlü ve sözsüz şarkı formları
- Türk müziği formlarının sınıflaması (klâsik müzikte, halk müziğinde);
- sözlü ve sözsüz küçük ve usûllü formlar (şarkı, Yürük Semâî, Fantezi, Suzsemaîsi, Oyun Havası, Köçekçe, Marş, Gazel, Taksim; Türkü, Zeybek, Ninni, Horon, Karşılama, Mani)

MÛSİKÎ TARİHİ I

- Batı Mûsikîsi Tarihi (İlkçağlardan Barok Çağına çalgılar, ses ve saz toplulukları, besteciler, formlar)
- Türk Mûsikîsi Tarihi (Ozanlar, Âşıklar, Klâsik-Öncesi ve Klâsik Dönemler ile bu dönemlerin belibağlı besteci, icracı, kuramcı ve sanat koruyucuları)

TÜRK MÛSİKÎSİ EDEBİYATI I

- Türk mûsikîsinin Türk edebiyatı ile ilişkisi
- Halk mûsikîsinde kullanılan halk edebiyatı türleri
- Klâsik mûsikîde kullanılan klâsik edebiyat türleri
- Klâsik ve halk mûsikîinde kullanılan makam (ayak) ve usûl adları ile diğer bazı teknik terimlerin sözlük anlamı (Rast, Uşşak, Kema, Frenkçin, Düyek, Terennüm, Kavuşak, vb.)

ASLI GİDER

28 NİSAN 1966

D E R L E N E İ

- Form Bilgisi bölümünde işlenen konularla ilgili örnekler (Batı müziği, Türk müziği),
- Makam Bilgisi bölümünde işlenen konularla ilgili makâm (uyak) seyir örnekleri,
- Müzikî Tarihî bölümünde işlenen konularla ilgili örnekler (Batı müziği, Türk müziği),
- Türk müzikîsi edebiyatı bölümünde işlenen konularla ilgili örnekler Bakanlıkça hazırlanıp gönderilecek kasetlerden dinletilecek.

(II. SINIF)

KURAM BİLGİSİ II

- Akorlar; Tonalite (Ton bilgisi) ve Modalite
- Türk müziği ses sistemi II (bugün kullanılan sistem, basit olarak)
- Dixi aktarın çalışmaları (Batı müziği ve Türk müziği)

S O S İ E S İ V

- 3 arızalı majör ve minör dizilerle çalışma
- Ayrık aralıklar (4'11, 6'11, 7'11)
- Sınıf seviyesinde deşifre (Batı müziği, Türk müziği)
- Sabâ, Karcıgar, Sûznâk, Segâh, Hûzzam (bilgi için) ve Nikriz makamlarından kolay Türk müziği parçaları

RİTM, ÖLÇÜ, USÛL V

- Lise I. sınıfta öğrenilenlere ek olarak 9 zamanlı usûller (Aksak, Evfer, Oynak, Haka Aksuğı) ve bu usûllerle kolay Türk Müziği parçaları
- Konu uygulaması ve basit imlâ çalışması (Batı müziği, Türk müziği)

MAKAM BİLGİSİ II

- Önceki sınıflarda görülen makamların tekrarı
- Sabâ, Karcıgar, Sûznâk, Segâh, Hûzzam ve Nikriz makamları
- Toplu uygulama

ASLI GİBİDİR

28 MART 1986

FORM BİLGİSİ II

- Batı müziğinde Çalgı, Sahne ve Din Müziği Formaları (Sonat, Konçerto, Sinfoni, Opera, Oratoryo, vb.)
- Türk müziğinde sözlü ve sözsüz büyük formlar (usûllü ve usûlsüz) (İçrev, Kâr, Beste, Ağır Semaî, Gazel, Takrîm, Durak, Ma't, Âyin, Ezan, Mevlid; Açık, Uzunhava, Dur, Kulay, Hoyrat)

MÜSİKİ TARİHİ II

- Batı Müsiki Tarihi (Barok sonundan romantik döneme çalgılar, ses ve saz toplulukları, besteciler, formlar)
- Türk Müsiki Tarihi (Halk müsikiğinde bölge özellikleri; klâsik müzikte Yânilikçi ve Romantik Dönemler ile bu dönemlerin bellibaşlı besteci, icracı kuramcı ve sanat koruyucuları)

TÜRK MÜSİKİSİ EDEBİYATI II

- Klâsik ve halk edebiyatımızda kullanılan vezinler (müsikide kullanılan olanlar)
- Vezinlerin usûllerle ilişkisi
- Vezinlerin ritmik terennümlerle ilişkisi

DİNLEME II

- Lise I. sınıftaki DİNLEME'nin modelinde

(III. SINIF)

SOLFEEJ V

- 1, 2 ve 3 arızalı majör ve minör dizilerle çalışma
- Sınıf seviyesinde iclâ (Batı müziği, Türk müziği)
- Lise II. sınıfta görülen makamlara ek olarak Evç, Hicazkâr ve Kürdîlibi-cazkâr makamlarından kolay Türk müziği parçaları

RİTHM, ÖLÇÜ, USÛL VI

- Lise II. sınıfta öğrenilenlere ek olarak 10 zamanlı usûller (Çarçama ve Aksekemâî) ve bu usûllerde kolay Türk müziği parçaları **ASL: ...**
- Konu uygulaması ve iclâ çalışması (Batı müziği, Türk müziği)

MAKAM BİLGİSİ III

- Lise I ve II. sınıflarda görülen makamların tekrarı
- Evç, Nicazkâr ve Kürâîlinicazkâr makamları
- Toplu uygulama

MÜSİKİ TARİHİ III

- Atatürk'ün millî mûsikîimizin muhafazası ve geliştirilmesine ilişkin görüşleri
- Atatürk'ün, Türk Folklorunun zenginleştirilmesine ilişkin görüşleri
- Batı Mûsikîsi Tarihi (Millî Ekoller: Türk Millî Ekolu, Türk Beğleri, Çağdaş Türk Bestecileri, Elektronik Müzik Bestecilerimiz; İspanyol ve Macar millî ekolleri, Rus beğleri; Çağdaş Dönem, Elektronik Çağı)
- Türk Mûsikîsi Tarihi (Çağdaş dönem Türk mûsikîsi bestekârları)
- Hafif Müzik (Caz ve Pop), Film ve Eğlence Müziği (Batı ve Türk)

D İ N L E N E N İ İ I I I

- Mûsikî Tarihi bölümünde işlenen konularla ilgili örnekler
- Lise I, II ve III. sınıflarda işlenen makamlarla ilgili kaliteli icra örnekleri.

ASLI GİZLİDİR

23 MART 1986

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ